

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

Warszawa, 13 kwietnia 2022 roku

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Rachunek zysków i strat w przeliczeniu na walutę EUR

	Rok zakończony 31 grudnia 2021		Rok zakończony 31 grudnia 2020	
	w tys. zł	w tys. EUR	w tys. zł	w tys. EUR
Wynik z tytułu odsetek	242 920	53 068	281 066	62 819
Wynik z tytułu prowizji i opłat	62 784	13 716	59 402	13 277
Wynik na działalności podstawowej	335 594	73 315	348 600	77 914
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	15 315	3 345	14 525	3 246
Ogólne koszty administracyjne	-235 794	-51 512	-247 923	-55 412
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	-70 994	-15 509	-97 618	-21 818
Wynik na działalności operacyjnej	44 121	9 639	17 584	3 930
Zysk (strata) brutto	44 121	9 639	17 584	3 930
Zysk (strata) netto	32 610	7 124	6 641	1 484

Sprawozdanie z sytuacji finansowej w przeliczeniu na walutę EUR

	31 grudnia 2021		31 grudnia 2020	
	w tys. zł	w tys. EUR	w tys. zł	w tys. EUR
Aktywa				
Papiery wartościowe	13 841 491	3 009 412	16 959 439	3 675 011
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	8 018 774	1 743 439	8 582 545	1 859 787
Aktywa razem	24 750 679	5 381 284	28 913 668	6 265 422
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec innych banków	19 813 086	4 307 754	23 634 731	5 121 507
Zobowiązania wobec klientów	3 431 198	746 010	3 815 712	826 842
Zobowiązania razem	23 833 627	5 181 899	28 073 140	6 083 285
Kapitał własny ogółem	917 052	199 385	840 528	182 137
Suma zobowiązań i kapitału własnego	24 750 679	5 381 284	28 913 668	6 265 422

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych w przeliczeniu na walutę EUR

	Rok zakończony 31 grudnia 2021		Rok zakończony 31 grudnia 2020	
	w tys. zł	w tys. EUR	w tys. zł	w tys. EUR
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	7 718	1 686	2 013 269	449 973
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-456 396	-99 704	-2 110 443	-471 692
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-28 599	-6 248	-30 000	-6 705
Przepływy pieniężne netto, razem	-477 277	-104 266	-127 174	-28 424

Do przeliczenia wartości pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2021 roku na walutę EUR zastosowano średni kurs ogłoszony przez Narodowy Bank Polski na ten dzień wynoszący 4,5994 zł za 1 EUR. Porównywalne dane finansowe zostały przeliczone na walutę EUR przy zastosowaniu średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na dzień 31 grudnia 2020 roku, który wynosił 4,6148 zł za 1 EUR.

Główne pozycje sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz rachunku zysków i strat za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku przeliczone zostały na walutę EUR, odpowiednio według kursu 4,5775 zł za 1 EUR oraz 4,4742 zł za 1 EUR. Kursy te wyliczono jako średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca objętego danymi finansowymi.

Spis treści

Rachunek zysków i strat.....	5
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	7
Zestawienie zmian w kapitale własnym.....	8
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	9
Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	11
1. Podstawowe dane i informacje o Banku.....	11
1.1. Podstawowe informacje	11
1.2. Wskazanie, czy Bank jest jednostką dominującą lub znaczącym inwestorem oraz czy sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe.....	12
1.3. Informacje dotyczące składu osobowego Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku.....	12
1.4. Zatwierdzenie jednostkowego sprawozdanie finansowego	15
2. Opis istotnych zasad rachunkowości, szacunków i ocen.....	15
2.1. Podstawa sporządzania sprawozdania	15
2.2. Oświadczenie o zgodności	15
2.3. Okres i zakres jednostkowego sprawozdania finansowego	15
2.4. Kontynuacja działalności	15
2.5. Dokonywanie szacunków oraz profesjonalny osąd	17
2.6. Korekta błędów oraz zmiany dokonane w celu porównywalności danych.....	19
2.7. Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości.....	19
2.8. Wprowadzenie nowych standardów i interpretacji oraz zmian standardów i interpretacji	43
3. Segmenty działalności	47
4. Wynik z tytułu odsetek	50
5. Wynik z tytułu prowizji i opłat.....	51
6. Przychody z tytułu dywidend	51
7. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany.....	52
8. Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania oraz przeklasyfikowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	52
9. Pozostałe przychody operacyjne	53
10. Pozostałe koszty operacyjne.....	53
11. Ogólne koszty administracyjne	54
12. Świadczenia pracownicze.....	54
13. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	55
14. Podatek dochodowy	57
15. Zysk na akcję.....	60
16. Dywidendy wypłacone oraz zaproponowane do wypłaty	60
17. Kasa, środki w Banku Centralnym.....	60
18. Należności od innych banków.....	61
19. Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	62
20. Pochodne instrumenty finansowe	62
21. Papiery wartościowe	64
22. Kredyty i pożyczki udzielone klientom.....	71
23. Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone.....	77
24. Zapasy	82
25. Rzeczowe aktywa trwałe	83
26. Wartości niematerialne.....	87
27. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.....	89
28. Pozostałe aktywa.....	90
29. Zobowiązania wobec Banku Centralnego	90

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

---

30. Zobowiązania wobec innych banków	91
31. Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	91
32. Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	91
33. Zobowiązania wobec klientów	92
34. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	93
35. Pozostałe zobowiązania	95
36. Rezerwy	95
37. Kapitały własne	100
38. Wartość godziwa i kategorie wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych	101
39. Działalność powiernicza	106
40. Umowy leasingowe	106
41. Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych	106
42. Zobowiązania warunkowe i pozabilansowe	108
43. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	109
44. Transakcje z podmiotami powiązanymi	110
45. Informacje dotyczące podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	116
46. Struktura zatrudnienia	116
47. Sekurytyzacja	116
48. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	116
49. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych („ZFŚS”)	117
50. Cele i zasady zarządzania ryzykiem	117
50.1. Ryzyko kredytowe	117
50.2. Ryzyko płynności	139
50.3. Ryzyko rynkowe	145
50.4. Ryzyko operacyjne	155
51. Zarządzanie kapitałem	158

Rachunek zysków i strat

Działalność kontynuowana

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Przychody z tytułu odsetek	4	309 436	434 330
Koszty z tytułu odsetek	4	-66 516	-153 264
Wynik z tytułu odsetek		242 920	281 066
Przychody z tytułu prowizji i opłat	5	89 888	85 523
Koszty z tytułu prowizji i opłat	5	-27 104	-26 121
Wynik z tytułu prowizji i opłat		62 784	59 402
Przychody z tytułu dywidend	6	2 318	1 339
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	7	2 860	-22 433
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	8	15 395	15 760
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	8	9 317	13 466
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania oraz przeklasyfikowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		24 712	29 226
Wynik na działalności podstawowej		335 594	348 600
Pozostałe przychody operacyjne	9	35 683	34 268
Pozostałe koszty operacyjne	10	-20 368	-19 743
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto		15 315	14 525
Ogólne koszty administracyjne	11	-235 794	-247 923
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe, w tym:	13	-70 994	-97 618
- wynik odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych		-75 415	-74 470
Wynik na działalności operacyjnej		44 121	17 584
Zysk (strata) brutto		44 121	17 584
Podatek dochodowy	14	-11 511	-10 943
- bieżący podatek dochodowy		2 182	-18 781
- odroczonego podatku dochodowego		-13 693	7 838
Zysk (strata) netto		32 610	6 641

Zysk (strata) na akcję (w zł) z zysku za rok obrotowy

- podstawowy z zysku (straty) za rok obrotowy	0,07	0,02
- rozwodniony z zysku (straty) za rok obrotowy	0,07	0,02

W latach zakończonych odpowiednio dnia 31 grudnia 2021 roku oraz dnia 31 grudnia 2020 roku Bank nie prowadził działalności zaniechanej.

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	<u>Rok zakończony 31 grudnia 2021</u>	<u>Rok zakończony 31 grudnia 2020</u>
Zysk (strata) netto		32 610	6 641
Inne składniki całkowitych dochodów netto, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego		-3 470	3 551
Wycena papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		1 058	13 207
- podatek odroczony		-201	-2 509
Przeniesienie na wynik finansowy w wyniku zaprzestania ujmowania papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		-5 342	-8 823
- podatek odroczony		1 015	1 676
Inne składniki całkowitych dochodów netto, które nie mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego		3 472	-731
Wycena inwestycji kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		4 420	-1 024
- podatek odroczony		-840	195
Zyski lub straty aktuarialne	36	-134	121
- podatek odroczony		26	-23
Razem całkowite dochody netto		32 612	9 461

Sprawozdanie z całkowitych dochodów należy analizować łącznie z notami do jednostkowego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część jednostkowego sprawozdania finansowego.

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Aktywa			
Kasa, środki w Banku Centralnym	17	1 305 451	1 903 993
Należności od innych banków	18	829 862	680 886
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie		829 862	680 886
Pochodne instrumenty finansowe	20	150	840
Papiery wartościowe	21	13 841 491	16 959 439
- przeznaczone do obrotu		18 293	9 926
- obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy		226 129	269 635
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		2 943 376	6 627 521
- wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		15 219	10 799
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie		10 638 474	10 041 558
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	22	8 018 774	8 582 545
- obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		126 422	176 557
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie		7 892 352	8 405 988
Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	23	433 216	491 583
Zapasy	24	75	118
Rzeczowe aktywa trwałe	25	120 038	138 085
Wartości niematerialne	26	31 315	33 801
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	14	10 337	0
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14	57 098	70 792
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	27	100	811
Pozostałe aktywa	28	102 772	50 775
Aktywa razem		24 750 679	28 913 668
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	29	41	67
Zobowiązania wobec innych banków	30	19 813 086	23 634 731
Pochodne instrumenty finansowe	20	43	135
Zobowiązania wobec klientów	33	3 431 198	3 815 712
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	34	382 753	428 619
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	14	0	11 884
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14	0	0
Pozostałe zobowiązania	35	192 815	174 117
Rezerwy	36	13 691	7 875
Zobowiązania razem		23 833 627	28 073 140
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	37	455 625	438 025
Kapitał zapasowy	37	404 495	371 542
Inne całkowite dochody	37	10 307	10 305
Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	37	-37 159	-37 159
Wynik roku bieżącego	37	32 610	6 641
Pozostałe kapitały	37	51 174	51 174
Kapitał własny ogółem		917 052	840 528
Suma zobowiązań i kapitału własnego		24 750 679	28 913 668

Sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami do jednostkowego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część jednostkowego sprawozdania finansowego.

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zestawienie zmian w kapitale własnym

Za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021

	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał zapasowy	Inne całkowite dochody	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Pozostałe kapitały	Kapitał własny razem
Kapitał na początek okresu	438 025	0	371 542	10 305	-37 159	6 641	51 174	840 528
Wynik za okres	0	0	0	0	0	32 610	0	32 610
Inne całkowite dochody netto	0	0	0	2	0	0	0	2
Razem całkowite dochody netto za okres	0	0	0	2	0	32 610	0	32 612
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	0	0	0	0	6 641	-6 641	0	0
Podział zysku z przeznaczeniem na kapitał	0	0	6 641	0	-6 641	0	0	0
Podwyższenie kapitałów	17 600	0	26 312	0	0	0	0	43 912
Kapitał na koniec okresu	455 625	0	404 495	10 307	-37 159	32 610	51 174	917 052

Za rok zakończony dnia 31 grudnia 2020

	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał zapasowy	Inne całkowite dochody	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Pozostałe kapitały	Kapitał własny razem
Kapitał na początek okresu	437 027	0	342 507	7 485	-37 159	27 589	51 174	828 623
Wynik za okres	0	0	0	0	0	6 641	0	6 641
Inne całkowite dochody netto	0	0	0	2 820	0	0	0	2 820
Razem całkowite dochody netto za okres	0	0	0	2 820	0	6 641	0	9 461
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	0	0	0	0	27 589	-27 589	0	0
Podział zysku z przeznaczeniem na kapitał	0	0	27 589	0	-27 589	0	0	0
Podwyższenie kapitałów	998	0	1 446	0	0	0	0	2 444
Kapitał na koniec okresu	438 025	0	371 542	10 305	-37 159	6 641	51 174	840 528

Zestawienie zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami do jednostkowego sprawozdania finansowego,
które stanowią integralną część jednostkowego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk (strata) netto		32 610	6 641
Korekty razem:		-24 892	2 006 628
Amortyzacja	11	32 748	34 154
Odsetki		-86 074	-114 527
Dywidendy otrzymane	6	-2 318	-1 339
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej		-3 513	-74
Zmiana stanu:		62 539	2 061 864
- należności od innych banków wycenianych w zamortyzowanym koszcie	41	-27 711	4 084
- papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu		-8 367	4 751
- papierów wartościowych obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		43 506	24 665
- papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	41	3 684 281	259 763
- papierów wartościowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		-4 420	1 012
- kredytów i pożyczek udzielonych klientom obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		50 135	53 182
- kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych w zamortyzowanym koszcie		513 635	360 087
- zapasów		43	149
- aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży		711	950
- pozostałych aktywów	41	-8 203	33 486
- zobowiązań wobec Banku Centralnego		-25	31
- zobowiązań wobec innych banków		-3 821 645	1 106 027
- pochodnych instrumentów finansowych		599	-649
- zobowiązań wobec klientów		-384 513	266 854
- pozostałych zobowiązań		18 697	-48 388
- rezerw		5 816	-4 140
Zapłacony podatek dochodowy		-35 915	-4 168
Bieżący i odroczony podatek dochodowy ujęty w wyniku finansowym	14	11 511	10 943
Inne korekty	41	-3 870	19 775
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		7 718	2 013 269

cd. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

Wpływy		473 146	186 200
Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych		39 554	38 154
Likwidacja podmiotów zależnych		0	2 157
Zbycie papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie		395 334	31 587
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych oraz wartości niematerialnych		7 107	3 076
Dywidendy otrzymane	6	2 318	1 339
Odsetki otrzymane		28 833	109 887
Wydatki		-929 542	-2 296 643
Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych		-20 854	-4 999
Nabycie papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie		-890 711	-2 277 288
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych oraz wartości niematerialnych		-17 977	-14 356
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-456 396	-2 110 443

Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

Wpływy		44 000	3 750
Emisja dłużnych papierów wartościowych	34	0	1 253
Wpływy z emisji akcji i dopłat do kapitału		44 000	2 497
Wydatki		-72 599	-33 750
Płatności z tytułu kosztów emisji akcji		-88	-52
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingowych		-11 109	-12 494
Wykup dłużnych papierów wartościowych wraz z odsetkami	34	-61 402	-21 204
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		-28 599	-30 000
Przepływy pieniężne netto, razem		-477 277	-127 174
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym		-477 277	-127 174
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		1 836	10 682
Środki pieniężne na początek okresu		2 563 487	2 690 661
Środki pieniężne na koniec okresu		2 086 210	2 563 487
- środki o ograniczonej możliwości dysponowania		0	0

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

1. Podstawowe dane i informacje o Banku

1.1. Podstawowe informacje

Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. (Bank) został utworzony na podstawie decyzji Prezesa Narodowego Banku Polskiego nr 65 z dnia 22 października 1991 roku. Pierwotnie działał pod firmą Gospodarczy Bank Południowo-Zachodni S.A. („GBPZ S.A.”) z siedzibą we Wrocławiu. Na podstawie uchwały nr 12/2001 Walnego Zgromadzenia GBPZ S.A. podjętej w dniu 16 maja 2001 roku, firmę zmieniono na Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. Zmiana firmy na Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. została zarejestrowana w KRS w dniu 27 marca 2002 roku. Siedziba Banku mieści się w Warszawie przy ul. Grzybowskiej 81.

Bank jest wpisany do rejestru handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla miasta Warszawy, XII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000069229 nadanym w dniu 10 grudnia 2001 roku.

Bankowi nadano w dniu 6 sierpnia 2002 roku numer statystyczny REGON: 930603359.

Akcjonariat Banku na dzień 31 grudnia 2021 roku:

	Liczba akcji (szt.)	Liczba głosów (%)	Udział w kapitale zakładowym (%)
Banki Spółdzielcze			
- Banki Spółdzielcze Zrzeszone	336 316 339	73,82	73,82
- Banki Spółdzielcze Niezrzeszone	6 511 379	1,43	1,43
- Banki Spółdzielcze Współpracujące	27 063 574	5,94	5,94
Inne Banki Polskie	11 457 898	2,51	2,51
Banki Zagraniczne	4 217 815	0,93	0,93
Pozostali akcjonariusze:			
- osoby fizyczne	1 013 000	0,22	0,22
- pozostali	69 045 236	15,15	15,15
Bank BPS S.A.	0	0	0
Razem	455 625 241	100,00	100,00

Akcjonariat Banku na dzień 31 grudnia 2020 roku:

	Liczba akcji (szt.)	Liczba głosów (%)	Udział w kapitale zakładowym (%)
Banki Spółdzielcze			
- Banki Spółdzielcze Zrzeszone	335 549 599	76,61	76,61
- Banki Spółdzielcze Niezrzeszone	8 210 388	1,87	1,87
- Banki Spółdzielcze Współpracujące	25 742 055	5,87	5,87
Inne Banki Polskie	11 457 898	2,62	2,62
Banki Zagraniczne	4 217 815	0,96	0,96
Pozostali akcjonariusze:			
- osoby fizyczne	1 184 250	0,27	0,27
- pozostali	51 663 236	11,8	11,8
Bank BPS S.A.	0	0	0
Razem	438 025 241	100,00	100,00

Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. jest uniwersalnym bankiem komercyjnym oferującym szeroki zakres usług w obrocie krajowym i zagranicznym, świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych, w szczególności dla banków spółdzielczych, zgodnie z zakresem usług określonych w statucie Banku.

Bank sprawując funkcję banku zrzeszającego, na podstawie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających z dnia 7 grudnia 2000 roku z późniejszymi zmianami, działa na rzecz rozwoju banków spółdzielczych zrzeszenia i prowadzi niekonkurencyjną wobec zrzeszonych banków spółdzielczych działalność.

Bank prowadzi operacje zarówno w polskich złotych jak i w walutach obcych oraz aktywnie uczestniczy w obrocie krajowym.

W 2021 roku dochód Banku, obliczony jako suma wyniku na działalności podstawowej oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych netto, wyniósł 350.909 tys. zł, natomiast w 2020 roku 363.125 tys. zł. Dochód ten pochodzi w całości z działalności prowadzonej na terenie Polski.

W 2021 roku stopa zwrotu z aktywów Banku, obliczona jako stosunek zysku netto do aktywów razem wyrażonych jako średnia ze stanów bilansowych, wyniosła 0,12%, a w 2020 roku 0,02%.

W 2021 roku oraz w 2020 roku Bank nie otrzymał wsparcia finansowego pochodzącego ze środków publicznych, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 roku o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz. U. z 2016 roku poz. 1436).

Na dzień 31 grudnia 2021 roku zatrudnienie w Banku wynosiło 724 etatów, a na dzień 31 grudnia 2020 roku 885 etatów.

1.2. Wskazanie, czy Bank jest jednostką dominującą lub znaczącym inwestorem oraz czy sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A. oraz znaczącym inwestorem dla jednostek stowarzyszonych, będących w posiadaniu Banku. W związku z tym Bank BPS S.A. sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A., które obejmuje dane finansowe tych jednostek.

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za okres od dnia 1 stycznia 2020 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku zostało zatwierdzone przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w dniu 22 czerwca 2021 roku.

1.3. Informacje dotyczące składu osobowego Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku

Skład Zarządu Banku BPS S.A.

W 2021 roku skład Zarządu Banku kształtował się następująco:

1. Pan Artur Adamczyk – Prezes Zarządu Banku;
2. Pan Robert Banach – Wiceprezes Zarządu Banku;
3. Pan Krzysztof Kokot – Wiceprezes Zarządu Banku.

Zarząd Banku w ww. składzie działa od 25 czerwca 2020 roku.

31.12.2021

- 1) Artur Adamczyk - Prezes Zarządu
- 2) Robert Banach – Wiceprezes Zarządu Banku
- 3) Krzysztof Kokot – Wiceprezes Zarządu Banku

31.12.2020

- 1) Artur Adamczyk - Prezes Zarządu
- 2) Robert Banach – Wiceprezes Zarządu Banku
- 3) Krzysztof Kokot – Wiceprezes Zarządu Banku

Skład Rady Nadzorczej Banku BPS S.A.

W 2021 roku zakończyła się kadencja Rady Nadzorczej powołanej na lata 2017-2021. 22 czerwca 2021 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. dokonało wyboru Rady Nadzorczej Banku na kadencję obejmującą lata 2021-2025. Wybory do Rady zostały poprzedzone przeprowadzeniem oceny odpowiedniości, zgodnie z Wytycznymi EBA w sprawie oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje a także Metodą oceny odpowiedniości członków organów podmiotów nadzorowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego. W rezultacie skład Rady Nadzorczej Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. na kadencję obejmującą lata 2021-2025 przedstawia się następująco:

- 1) Piotr Kaczyński
Przewodniczący Rady Nadzorczej Banku
- 2) Paweł Kapel
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Banku
- 3) Roman Hrynkiewicz
Sekretarz Rady Nadzorczej
- 4) Kamil Burski
Członek Rady Nadzorczej Banku
- 5) Roman Domański
Członek Rady Nadzorczej Banku
- 6) Józef Florek
Członek Rady Nadzorczej Banku
- 7) Piotr Huzior
Członek Rady Nadzorczej Banku
- 8) Dariusz Jasiński
Członek Rady Nadzorczej Banku
- 9) Krzysztof Kajko
Członek Rady Nadzorczej Banku
- 10) Marek Kuder
Członek Rady Nadzorczej Banku
- 11) Jowita Martyniak-Lech
Członek Rady Nadzorczej Banku
- 12) Barbara Pasierb
Członek Rady Nadzorczej Banku
- 13) Andrzej Pawlik
Członek Rady Nadzorczej Banku
- 14) Piotr Piasecki
Członek Rady Nadzorczej Banku
- 15) Włodzimierz Szewc
Członek Rady Nadzorczej Banku
- 16) Jarosław Wiśniewski
Członek Rady Nadzorczej Banku
- 17) Zdzisław Wojdak
Członek Rady Nadzorczej Banku

Zgodnie z decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. z dnia 22 czerwca 2021 roku w sprawie ustalenia liczby członków Rady Nadzorczej na kadencję obejmującą lata 2021-2025, Rada Nadzorcza Banku, według stanu na koniec 2021 roku, działała w 17-osobowym składzie.

31.12.2021	31.12.2020
1) Piotr Kaczyński Przewodniczący Rady Nadzorczej Banku	1) Adam Dudek Przewodniczący Rady Nadzorczej Banku
2) Paweł Kapel Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Banku	2) Roman Hrynkiewicz Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Banku
3) Roman Hrynkiewicz Sekretarz Rady Nadzorczej	3) Roman Domański Sekretarz Rady Nadzorczej
4) Kamil Burski Członek Rady Nadzorczej Banku	4) Józef Czysz Członek Rady Nadzorczej Banku
5) Roman Domański Członek Rady Nadzorczej Banku	5) Dariusz Jasiński Członek Rady Nadzorczej Banku
6) Józef Florek Członek Rady Nadzorczej Banku	6) Sławomir Juszczyk Członek Rady Nadzorczej Banku
7) Piotr Huzior Członek Rady Nadzorczej Banku	7) Krzysztof Kajko Członek Rady Nadzorczej Banku
8) Dariusz Jasiński Członek Rady Nadzorczej Banku	8) Paweł Kapel Członek Rady Nadzorczej Banku
9) Krzysztof Kajko Członek Rady Nadzorczej Banku	9) Jowita Martyniak-Lech Członek Rady Nadzorczej Banku
10) Marek Kuder Członek Rady Nadzorczej Banku	10) Witold Morawski Członek Rady Nadzorczej Banku
11) Jowita Martyniak-Lech Członek Rady Nadzorczej Banku	11) Barbara Pasierb Członek Rady Nadzorczej Banku
12) Barbara Pasierb Członek Rady Nadzorczej Banku	12) Andrzej Pawlik Członek Rady Nadzorczej Banku
13) Andrzej Pawlik Członek Rady Nadzorczej Banku	13) Piotr Piasecki Członek Rady Nadzorczej Banku
14) Piotr Piasecki Członek Rady Nadzorczej Banku	14) Włodzimierz Szewc Członek Rady Nadzorczej Banku
15) Włodzimierz Szewc Członek Rady Nadzorczej Banku	15) Zdzisław Wojdak Członek Rady Nadzorczej Banku
16) Jarosław Wiśniewski Członek Rady Nadzorczej Banku	
17) Zdzisław Wojdak Członek Rady Nadzorczej Banku	

1.4. Zatwierdzenie jednostkowego sprawozdanie finansowego

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 13 kwietnia 2022 roku.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku zostało zatwierdzone przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w dniu 22 czerwca 2021 roku.

2. Opis istotnych zasad rachunkowości, szacunków i ocen

2.1. Podstawa sporządzania sprawozdania

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o następujące zasady wyceny:

- 1) według wartości godziwej dla instrumentów pochodnych, aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów finansowych wyznaczonych w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane przez rachunek zysków i strat, instrumentów kapitałowych i aktywów finansowych zaklasyfikowanych do modelu biznesowego, którego celem jest osiągnięcie korzyści z uzyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych oraz ze sprzedaży aktywów finansowych, a także aktywów finansowych niespełniających kryterium testu SPPI;
- 2) według zamortyzowanego kosztu dla aktywów finansowych będących częścią modelu biznesowego, którego celem jest osiągnięcie korzyści z pozyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych i jednocześnie spełniających kryterium SPPI oraz pozostałych zobowiązań finansowych;
- 3) według kosztu historycznego dla aktywów i zobowiązań niefinansowych;
- 4) niższej z następujących dwóch kwot: ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia w przypadku aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży lub grupy aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe przedstawione jest w złotych (waluta funkcjonalna), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych (tys. zł).

2.2. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z wszystkimi Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej przyjętymi przez UE. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSFS”).

2.3. Okres i zakres jednostkowego sprawozdania finansowego

Jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2021 roku do dnia 31 grudnia 2021 roku i zawiera dane porównawcze:

- 1) dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2020 roku;
- 2) dla pozycji rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów, zestawienia zmian w kapitale własnym oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2020 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku.

2.4. Kontynuacja działalności

Jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym, czyli po dniu 31 grudnia 2021 roku.

W oparciu o art. 22b ust. 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, utworzony został System Ochrony Zrzeszenia BPS.

System Ochrony Zrzeszenia BPS to porozumienie, w którym uczestniczą Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. i zrzeszone z nim Banki Spółdzielcze, na mocy którego banki te zapewniają sobie wzajemnie wsparcie w zakresie płynności i wypłacalności w sytuacji wystąpienia trudności finansowych w którymkolwiek z tych banków.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku uczestnikami Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS był Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz 316 zrzeszonych banków spółdzielczych. Z pozostałymi bankami spółdzielczymi, po rozwiązaniu Umowy Zrzeszenia prowadzącymi samodzielną działalność, zostały zawarte Porozumienia ramowe na świadczenie usług i czynności.

Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, której powierzono zadania jednostki zarządzającej Systemem dysponuje środkami finansowymi, zgromadzonymi w ramach funduszu zabezpieczającego i depozytu obowiązkowego, przeznaczonymi wyłącznie na interwencję zapobiegającą utracie płynności i wypłacalności. Komisja Nadzoru Finansowego, na wniosek Banku dotyczący wspólnego wypełniania normy LCR zezwoliła na odstąpienie od stosowania na zasadzie indywidualnej przez Bank oraz banki spółdzielcze, które podpisały umowę Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, przepisów określonych w art. 412 oraz art. 414 Rozporządzenia CRR, jak również wskazała Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. jako zobowiązany do spełniania wymogów określonych w powyższych artykułach na podstawie skonsolidowanej sytuacji uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Zezwolenie KNF umożliwia efektywniejsze zarządzanie płynnością, przy zachowaniu niezbędnego poziomu bezpieczeństwa.

Zgodnie z postanowieniami Umowy Systemu Ochrony, w przypadku pojawienia się problemów z płynnością Bank może liczyć na wsparcie płynnościowe Systemu Ochrony, świadczone w ramach stosownych mechanizmów i instrumentów dla uczestników Systemu.

Mechanizmy pomocowe utworzone w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS zostały zdefiniowane w ustawie o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Składają się na nie mechanizmy wsparcia płynności, oparte na depozycie obowiązkowym oraz mechanizmy wsparcia wypłacalności pozwalające na udzielenie pomocy ze środków zgromadzonych na Funduszu Zabezpieczającym, zasilanym obowiązkowymi wpłatami uczestników. System Ochrony poprzez stały monitoring bieżącej sytuacji Banku BPS S.A. i zrzeszonych z nim banków spółdzielczych objętych Systemem Ochrony oraz zaplanowane w jego ramach działania prewencyjne i wspomagające, zapewnia wsparcie jego uczestników w zakresie płynności i wypłacalności. Udziela także niezbędnej pomocy w przypadku ewentualnego wystąpienia sytuacji niestandardowych w którymkolwiek z banków, uczestników Systemu.

Zgodnie z misją i wizją rozwoju, Bank prowadzi działania mające przede wszystkim na celu umacnianie sektora polskiej bankowości spółdzielczej oraz wspiera zrzeszone banki spółdzielcze w rozwoju działalności biznesowej oraz rozwoju technologicznym. Bank dąży również do zwiększenia własnej stabilności poprzez ograniczanie ekspozycji na ryzyko, zmniejszenie kosztów ryzyka oraz poprawę kluczowych wskaźników stabilności finansowej (współczynniki adekwatności kapitałowej).

Bank w 2021 roku realizował Wewnętrzny Plan Naprawy Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. na lata 2020-2023 (WPN), którego opracowanie było m.in. warunkiem otrzymania 10-letniej pożyczki podporządkowanej ze środków Funduszu Zabezpieczającego Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, w wysokości 50 mln zł. Dokument ten przedstawia działania sanacyjne w obszarze adekwatności kapitałowej, jakości portfela kredytowego oraz rentowności działania.

Bank w 2021 roku konsekwentnie realizował założenia przyjęte w WPN i kontynuował rozpoczęte projekty i zadania. Pomimo wyzwań i trudności jakie przyniósł czas pandemii, większość założeń zawartych w planie została zrealizowana, czego efektem były osiągnięte wyniki finansowe przewyższające zakładane wielkości. Zadawalające rezultaty działań Banku widoczne są również w obszarze adekwatności kapitałowej. Bank zobligowany jest do utrzymywania łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie nie niższym niż 10,6 %, natomiast współczynnika kapitału Tier I na minimalnym poziomie 8,6 %. Generowane przez Bank wskaźniki kapitałowe kształtują się znacznie powyżej wielkości wynikających z obowiązujących norm nadzorczych w tym obszarze. Było to między innymi skutkiem zamiany formy pomocy finansowej udzielonej przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z pożyczki podporządkowanej na objęcie akcji Banku BPS. Zamiana 10-letniej pożyczki podporządkowanej otrzymanej z Funduszu Zabezpieczającego w Systemie Ochrony Zrzeszenia

BPS na akcje imienne miała przede wszystkim na celu poprawę struktury kapitałów Banku ze względu na konieczność spełnienia od czerwca 2021 roku normy nadzorczej dotyczącej poziomu wskaźnika dźwigni finansowej.

Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS pomimo występujących odchylen w realizacji poszczególnych opcji naprawy oraz prognoz finansowych pozytywnie ocenia ostateczne efekty prowadzonych działań Banku.

Działalność operacyjna, biznesowa oraz finansowa Banku przez cały 2021 rok pozostawała pod wpływem skutków ekonomicznych i społecznych pandemii. W roku 2021 Bank nadal oferował klientom narzędzia pomocowe, mające na celu wsparcie ich w trudnej sytuacji, wynikającej z trwającej pandemii Covid-19. Celem tych narzędzi była pomoc w zachowaniu płynności finansowej klientów poprzez krótkoterminowe zmniejszenie obciążeń finansowych. Skala wniosków o wsparcie w roku 2021 była znacznie mniejsza niż w roku 2020. Wynikało to z ograniczenia grup klientów uprawnionych do pomocy w ramach rozwiązań sektorowych a także z częściowego przystosowania się klientów do nowej rzeczywistości gospodarczej, związanej z przedłużającą się pandemią. Narzędzia stosowane w Banku do końca marca 2021 roku były zgodne ze stanowiskiem banków w zakresie ujednoczenia zasad oferowania narzędzi pomocowych dla klientów sektora bankowego. Stanowisko to miało charakter moratorium pozaustawowego w rozumieniu wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego w sprawie ustawowych i pozaustawowych moratoriów na spłaty kredytów, które banki stosują w związku z kryzysem wywołanym Covid-19. Moratorium objęło instrumenty pomocowe dedykowane przedsiębiorstwom z branż szczególnie dotkniętych skutkami pandemii Covid-19. Działanie wznowionego moratorium było ograniczone wyłącznie do klientów działających w sektorach najbardziej dotkniętych skutkami pandemii Covid-19, tj. głównie w branżach objętych Tarczą Finansową PFR lub prowadzących działalność w zakresie wynajmu powierzchni w obiektach handlowych lub usługowych. Pozostałe kryteria kwalifikujące klienta do objęcia pomocą były zbliżone do zasad obowiązujących w ramach pierwszego moratorium. Działania pomocowe oferowane przez Bank polegały na zawieszeniu rat kapitałowych na okres do 9 miesięcy łącznie z uwzględnieniem wcześniejszego okresu wsparcia przyznanego na podstawie pierwszego moratorium lub przedłużeniu finansowania produktami odnawialnymi do 9 miesięcy łącznie.

Szczegółowe informacje dotyczące działań podejmowanych przez Bank w celu złagodzenia negatywnych skutków pandemii, zaprezentowane są w nocie 50.

Zdaniem Zarządu Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. podjęte działania mitygujące w poszczególnych obszarach działalności Banku, w tym w szczególności działania prewencyjne wdrożone przez Bank mające na celu zapewnienie ciągłości działania Banku i realizacji kluczowych procesów operacyjnych w czasie pandemii, działania w obszarze wzmocnienia kapitałowego oraz oferowane przez Bank środki wsparcia dla klientów opisane w nocie 50, powodują, że powyższe fakty i okoliczności nie stanowią zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności Banku w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym. W związku z powyższym niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kontynuacji działalności.

2.5. Dokonywanie szacunków oraz profesjonalny osąd

Przygotowanie jednostkowego sprawozdania finansowego Banku wymaga od kierownictwa dokonania profesjonalnego osądu, szacunków i określenia pewnych założeń, które mają wpływ na przedstawiane wartości przychodów, kosztów, aktywów i zobowiązań oraz ujawnień dotyczących zobowiązań warunkowych na dzień bilansowy. Mimo, że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Bank podejmie, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić.

Poniżej wymieniono obszary, w których profesjonalny osąd oraz szacunki księgowo przy stosowaniu zasad (polityki) rachunkowości miały największy wpływ na kwoty przedstawione w jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

W przypadkach, w których nie jest możliwe ustalenie wartości godziwej ujmowanych w bilansie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych na podstawie aktywnych rynków, określa się ją za pomocą technik wyceny. Dane wejściowe uzyskuje się z możliwych do zaobserwowania rynków, jednak tam gdzie nie można tego dokonać, przy ustalaniu wartości godziwej konieczne jest stosowanie profesjonalnego osądu w zakresie

dotyczącym ryzyka płynności, ryzyka kredytowego i zmienności. Zmiany założeń dotyczących tych czynników mogą mieć wpływ na wykazywaną wartość godziwą instrumentów finansowych.

Szczegółowy opis wartości godziwej aktywów finansowych przedstawiono w notach nr 2.7.5 i 38.

Klasyfikacja aktywów finansowych

Bank klasyfikuje aktywa finansowe na podstawie oceny modelu biznesowego, w ramach którego aktywa są utrzymywane oraz oceny czy z warunków umownych wynikają wyłącznie płatności kapitału i odsetek od kwoty tego kapitału. Szczegółowe informacje o przyjętych założeniach w tym zakresie zaprezentowane zostały w nocie nr 2.7.1.

Utrata wartości aktywów finansowych

Bank stosuje wymogi standardu MSSF 9 w zakresie utraty wartości w celu ujęcia i wyceny odpisu na oczekiwane straty kredytowe. Bank wyznacza odpisy z tytułu utraty wartości w oparciu o oczekiwane straty kredytowe z uwzględnieniem prognoz przyszłych warunków ekonomicznych podczas dokonywania oceny ryzyka kredytowego danej ekspozycji.

Do określenia utraty wartości (lub jej odwrócenia) niezbędne jest wyliczenie bieżącej wartości oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych. Wartość przyszłych przepływów pieniężnych jest określana między innymi z uwzględnieniem informacji o obecnej i prognozowanej sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy, przewidywanej wartości odzysku z zabezpieczeń prawnych oraz czynników makroekonomicznych.

Model utraty wartości ma zastosowanie do aktywów finansowych zaklasyfikowanych do instrumentów wycenianych według zamortyzowanego kosztu, instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, należności leasingowych, składnika aktywów z tytułu umów lub zobowiązania do udzielenia pożyczki oraz umowy gwarancji finansowych. Dla inwestycji kapitałowych Bank nie rozpoznaje oczekiwanych strat kredytowych.

Odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu aktywów finansowych, które są wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody Bank ujmuje w innych całkowitych dochodach i nie obniża wartości bilansowej składnika aktywów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Metodologia i założenia przyjęte do wyznaczania utraty wartości ekspozycji kredytowych są regularnie monitorowane w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi, a rzeczywistymi. W celu oceny adekwatności odpisów z tytułu utraty wartości, wyznaczonych zarówno w ramach analizy indywidualnej, jak i kolektywnej, przeprowadzana jest okresowo weryfikacja historyczna (backtesting), której wyniki są brane pod uwagę przy definiowaniu działań, mających na celu poprawę jakości procesu.

Szczegółowy opis modelu utraty wartości opartego na koncepcji oczekiwanych strat kredytowych przedstawiono w nocie nr 2.7.6, natomiast opis praktyk w zakresie „forbearance” przedstawiono w nocie nr 50.1.

Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone

Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone wyceniane są przy początkowym ujęciu w wysokości rzeczywistej ceny nabycia (według kosztu). Po początkowym ujęciu inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone wyceniane są na dzień bilansowy według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. Każdorazowo na koniec okresu sprawozdawczego Bank ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy wystąpiła utrata wartości inwestycji dokonanych w jednostkach zależnych i stowarzyszonych. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Bank dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej, tj. wartości użytkowej inwestycji lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży składnika aktywów, w zależności od tego, która z nich jest wyższa. W przypadku gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną, Bank ujmuje w rachunku zysków i strat odpis z tytułu utraty wartości.

Utrata wartości aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy wystąpiła utrata wartości składnika aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki, Bank dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej, tj. wartości użytkowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży składnika aktywów trwałych, w zależności od tego, która z nich jest wyższa.

Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych wiąże się, między innymi, z przyjęciem założeń w zakresie szacunków co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych oraz innych czynników. Przyjęcie odmiennych założeń wyceny mogłoby mieć wpływ na wartość bilansową niektórych składników aktywów trwałych. Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży, Bank opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców.

Rezerwy na świadczenia pracownicze

Rezerwy na świadczenia pracownicze obejmują rezerwę na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne, które wyliczane są metodą aktuarialną, jako wartość bieżąca przyszłych zobowiązań Banku wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, między innymi co do stóp dyskontowych, prognozowanych podwyżek wynagrodzenia, rotacji pracowników, wskaźnika umieralności i innych. Wszystkie założenia są weryfikowane na każdy dzień bilansowy.

Więcej informacji na temat przyjętych założeń przedstawiono w nocie nr 36.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Bank rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Więcej informacji na temat podatku odroczonego przedstawiono w nocie nr 14.

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Szacując długość okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych, w tym aktywa z tytułu prawa do użytkowania i wartości niematerialnych uwzględnia się między innymi:

- 1) dotychczasowe przeciętne okresy użytkowania, odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego lub intensywność wykorzystania;
- 2) utratę przydatności z przyczyn technologicznych;
- 3) okres sprawowania kontroli nad składnikiem aktywów oraz prawne i inne ograniczenia okresu użytkowania;
- 4) zależność okresu użytkowania składników aktywów od okresu użytkowania innych aktywów;
- 5) inne okoliczności mające wpływ na okres użytkowania tego rodzaju aktywów.

W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych, okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych umów. W powyższej sytuacji, jeżeli szacowany okres użytkowania jest krótszy, Bank przyjmuje szacowany okres użytkowania.

Bank corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Identyfikacja umów leasingowych

Bank dokonuje identyfikacji leasingu na podstawie zawartej umowy. Jeżeli zawarta umowa daje Bankowi prawo kontroli wykorzystania zidentyfikowanego składnika aktywów w wyznaczonym okresie, w zamian za wynagrodzenie, Bank uznaje, że umowa jest leasingiem lub zawiera leasing.

2.6. Korekta błędów oraz zmiany dokonane w celu porównywalności danych

W 2021 roku Bank nie dokonywał korekty błędów lat ubiegłych.

2.7. Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości

2.7.1. Aktywa i zobowiązania finansowe

(i) Początkowe ujęcie

Bank ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w swoim sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu, a na moment początkowego ujęcia aktywa finansowe klasyfikuje do jednej z następujących kategorii:

- 1) wyceniane według zamortyzowanego kosztu;
- 2) wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody;
- 3) wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Powyższa klasyfikacja zależy od modelu biznesowego w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych, tj. od tego, czy umowne przepływy pieniężne stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (ang. solely payments of principal and interest, „SPPI”). Bank wyodrębnia następujące modele biznesowe:

- 1) model biznesowy zakładający utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (model H2C);
- 2) model biznesowy, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych (model H2CS);
- 3) model rezydualny, który nie spełnia charakterystyki dwóch powyższych modeli.

(ii) Późniejsza wycena

Późniejsza wycena instrumentów finansowych zależy od ich klasyfikacji, zgodnie z opisem w punktach (iii)-(xii) poniżej.

(iii) Modele biznesowe

Aktywa finansowe podlegają klasyfikacji w kontekście obszaru działalności operacyjnej, w związku z którą zarządza się łącznie grupami aktywów finansowych, a nie na poziomie indywidualnego instrumentu, w oderwaniu od pozostałych instrumentów finansowych.

Klasyfikując poszczególne aktywa finansowe Bank opiera się na dwóch kryteriach, tj.:

- 1) kryterium modelu biznesowego zarządzania danym portfelem aktywów;
- 2) oceną charakterystyki przepływów pieniężnych, tj. oceną warunków kontraktowych danego aktywa finansowego pod kątem weryfikacji czy umowne przepływy pieniężne stanowią wyłącznie płatności kapitału i odsetek od należnego kapitału odzwierciedlających ryzyko kredytowe oraz wartość pieniądza w czasie.

Kryterium modelu biznesowego odnosi się do aktywów finansowych, które są zarządzane, oceniane i raportowane łącznie w ramach grupy aktywów finansowych zaklasyfikowanych przez Zarząd do określonego modelu biznesowego.

Bank ocenia swoje modele biznesowe w zakresie zarządzania aktywami finansowymi na poziomie portfelowym, biorąc pod uwagę wszystkie informacje, które są dostępne na dzień wyceny. Takie informacje obejmują między innymi:

- 1) przyjęte polityki i cele zarządzania portfelem oraz ich realizacja w praktyce;
- 2) sposób, w jaki wyniki na aktywach finansowych w ramach danego modelu biznesowego są oceniane wewnętrznie i raportowane do kluczowego personelu kierowniczego Banku;
- 3) rodzaje ryzyka mające wpływ na wyniki realizowane na aktywach finansowych w ramach danego modelu biznesowego oraz w szczególności sposób, w jaki to ryzyko jest zarządzane;
- 4) aktywa wyodrębnione w ramach każdego modelu są zarządzane operacyjnie w sposób odrębny bez możliwości transferu aktywów pomiędzy portfelami bez zmiany modelu;
- 5) sposób, w jaki kadra zarządzająca jest rozliczana z efektów ekonomicznych zarządzania aktywami w ramach danego modelu;
- 6) częstotliwość, wartość i rozkład w czasie sprzedaży we wcześniejszych okresach, powody tej sprzedaży oraz oczekiwania odnośnie przyszłych operacji sprzedaży. Sprzedaż sama w sobie nie decyduje jednak o modelu biznesowym i w związku z tym nie może być rozpatrywana oddzielnie.

Model biznesowy zakładający utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (H2C) obejmuje instrumenty finansowe wykorzystywane głównie do generowania przepływów pieniężnych w całym okresie życia instrumentu, zabezpieczenia kredytu technicznego i lombardowego, Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych, Funduszu Gwarancyjnego oraz Funduszu

Przymusowej Restrukturyzacji, a także depozytu obowiązkowego utrzymywanego przez Bank w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia. W modelu tym, sprzedaże aktywów charakteryzują się niskim wolumenem i są dokonywane sporadycznie lub mają one miejsce blisko terminu zapadalności, a przychody ze sprzedaży są w przybliżeniu równe pozostałym do uzyskania przepływom pieniężnym wynikającym z umowy.

Model biznesowy utrzymywany w celu uzyskiwania umownych przepływów pieniężnych i w celu sprzedaży (H2CS) obejmuje instrumenty finansowe, których celem jest w szczególności zarządzanie bieżącymi potrzebami płynnościowymi, utrzymanie założonego profilu rentowości i/lub dopasowanie czasu trwania (duration) aktywów i zobowiązań finansowych. Zakłada się, że sprzedaż aktywów finansowych zaklasyfikowanych do tego modelu jest niezbędna do realizacji celu biznesowego tego modelu. Bank nie zakłada określonego proggu częstotliwości lub wartości sprzedaży, który musiałby zostać osiągnięty w tym modelu biznesowym.

Model rezydualny obejmuje aktywa finansowe przeznaczone do sprzedaży oraz inne aktywa niespełniające kryteriów pozwalających zaklasyfikować do modelu biznesowego, którego celem jest uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych lub modelu biznesowego, którego celem jest uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych lub sprzedaż, a uzyskiwanie przepływów pieniężnych z odsetek i kapitału nie jest głównym celem biznesowym.

(iv) Ocena charakterystyk kontraktowych przepływów pieniężnych

Ocena charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych polega na ustaleniu, poprzez przeprowadzenie jakościowego testu umownych przepływów pieniężnych (test SPPI), czy wynikające z umowy przepływy pieniężne z tego składnika aktywów są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty. Kwota główna (kapitał) jest wartością godziwą składnika aktywów finansowych w dacie początkowego ujęcia. Odsetki obejmują zapłatę za wartość pieniądza w czasie, za ryzyko kredytowe związane z kwotą główną pozostałą do spłaty w określonym czasie i za inne podstawowe ryzyka i koszty związane z udzieleniem kredytów, a także marżę zysku.

Test SPPI jest przeprowadzany dla każdego aktywa finansowego w modelu utrzymywanym dla przepływów pieniężnych lub utrzymywanym dla przepływów pieniężnych i sprzedaży na dzień początkowego ujęcia, w tym dla modyfikacji istotnej po ponownym ujęciu aktywa finansowego, oraz na dzień zmiany charakterystyki umownych przepływów pieniężnych.

W przypadku gdy w wyniku przeprowadzonego testu SPPI zidentyfikowana zostanie cecha zmodyfikowanej wartości pieniądza w czasie, Bank dokonuje dodatkowej oceny poprzez wykonanie testu porównawczego (tzw. benchmark test) mającego na celu ustalenie, czy przepływy pieniężne wynikające z umowy stanowią jedynie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty, poprzez ustalenie, jak różniłyby się niedyskontowane przepływy pieniężne wynikające z umowy od niedyskontowanych przepływów pieniężnych, które powstałyby, gdyby wartość pieniądza w czasie nie została zmodyfikowana (poziom referencyjny przepływów pieniężnych).

(v) Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Składniki aktywów finansowych wycenia się według zamortyzowanego kosztu jeżeli spełnione są oba poniższe warunki oraz Bank nie wyznaczył ich jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy:

- 1) składnik aktywów jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych w celu uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (model biznesowy H2C);
- 2) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (spełniony test SPPI).

Do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu Bank klasyfikuje należności od Banku Centralnego, należności od innych banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom, dłużne papiery wartościowe, należności z tytułu zakupu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odsprzedaży (reverse-repo oraz buy-sell-back), spełniające kryteria opisane w pkt 1-2.

W momencie początkowego ujęcia aktywa te są wyceniane w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, które można bezpośrednio przypisać do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych.

Po początkowym ujęciu aktywa te, Bank wycenia według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Wyliczenie efektywnej stopy procentowej obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje, koszty transakcji oraz inne premie i dyskonta stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej.

Dla aktywów finansowych z rozpoznaną utratą wartości, wartość odsetek, które ujmowane są w przychodach wyliczana jest od zamortyzowanego kosztu (wartości bilansowej netto) aktywa finansowego.

Wynik z tytułu sprzedaży dłużnych papierów wartościowych oraz wierzytelności kredytowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu Bank ujmuje w rachunku zysków i strat i prezentuje w pozycji „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania oraz przeklasyfikowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”.

(vi) Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Bank klasyfikuje aktywa finansowe w momencie ich początkowego ujęcia do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- 1) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umów, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych (model H2CS);
- 2) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (spełniony test SPPI).

Do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody klasyfikowany jest portfel dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych dla przepływów pieniężnych i do sprzedaży.

Bank może przy początkowym ujęciu dokonać nieodwołalnego wyboru odnośnie określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, które nie są instrumentami przeznaczonymi do obrotu, jako inwestycje wyceniane przez inne całkowite dochody. Wybór ten dotyczy:

- 1) subportfela funduszy inwestycyjnych zamkniętych, o ile zgodnie ze statutem Funduszu, instrumenty te spełniają definicję instrumentów kapitałowych zgodnie z MSR;
- 2) portfela instrumentów kapitałowych (akcje i udziały).

Bank podejmuje decyzję w tym zakresie na podstawie indywidualnej analizy każdej z inwestycji.

Odsetki naliczane przez Bank z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej rozpoznawane są w wyniku odsetkowym.

Wszelkie zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej instrumentów dłużnych, Bank ujmuje w innych całkowitych dochodach do momentu wyłączenia instrumentu finansowego z bilansu, np. poprzez sprzedaż.

Skumulowany zysk lub skumulowaną stratę ze sprzedaży dłużnych papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, Bank ujmuje w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania oraz przeklasyfikowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”.

Wszelkie zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej instrumentów kapitałowych, Bank ujmuje w innych całkowitych dochodach i nie podlegają one reklasyfikacji do rachunku zysków i strat.

(vii) Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe, których przepływy pieniężne są zmodyfikowane w ten sposób, że mają cechy inne niż jedynie spłata kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej, klasyfikowane są do kategorii wyceny według wartości godziwej przez wynik finansowy, niezależnie od przypisanego im modelu biznesowego.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający którykolwiek z poniższych warunków:

- 1) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu, tj. został nabyty w celu sprzedaży w krótkim terminie;
- 2) jest instrumentem dłużnym niezaklasyfikowanym do wyceny według zamortyzowanego kosztu lub

wartości godziwej przez inne całkowite dochody z powodu negatywnego wyniku testu SPPI dla tych instrumentów;

- 3) jest instrumentem kapitałowym, którego Bank przy początkowym ujęciu nie wyznaczył do klasyfikowania według wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Do kategorii tej Bank kwalifikuje instrumenty pochodne, dłużne i kapitałowe papiery wartościowe, pożyczki i należności, które nabyto lub zaliczono do tej kategorii z zamiarem sprzedaży w krótkim terminie. Ponadto kategoria ta obejmuje kredyty i inne należności niezaklasyfikowane do wyceny według zamortyzowanego kosztu z uwagi na negatywny wynik testu SPPI i testu porównawczego.

Odsetki od aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy Bank ujmuje w pozycji „Wynik z tytułu odsetek”.

Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej na dzień bilansowy wykazywane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany”.

Dodatnią wycenę pochodnych instrumentów finansowych Bank prezentuje w aktywach w pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”, a ujemną – w zobowiązaniach, w pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”.

(viii) Nabyte lub udzielone aktywa finansowe z rozpoznaną utratą wartości

Bank wyodrębnia grupę aktywów nabytych lub udzielonych z utratą wartości z tytułu ryzyka kredytowego (POCI, ang. purchased or originated credit impaired). Do kategorii aktywów POCI mogą być zaklasyfikowane instrumenty wyceniane w zamortyzowanym koszcie lub instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Nie jest możliwa reklasyfikacja składnika aktywów z POCI do innych kategorii aktywów finansowych, np. w przypadku obniżenia się ryzyka niewykonania zobowiązania kredytu zakupionego z utratą wartości nie jest możliwe przeniesienie go z kategorii POCI do kategorii aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie zaklasyfikowanych ze względu na ryzyko kredytowe do koszyka 1, 2 lub 3. Aktywa finansowe, które zostały zaklasyfikowane jako POCI w momencie początkowego ujęcia, są traktowane jako POCI we wszystkich następujących okresach do momentu ich wyksięgowania.

Aktywa finansowe uznaje się za dotknięte utratą wartości jeżeli w momencie udzielenia lub nabycia występują przesłanki świadczące o utracie wartości. Przesłankami świadczącymi o utracie wartości w momencie początkowego ujęcia mogą być:

- 1) istotne problemy finansowe emitenta lub dłużnika;
- 2) złamanie warunków kontraktu lub istotne przeterminowanie kontraktu;
- 3) udogodnienia ze strony kredytodawcy na skutek problemów finansowych dłużnika, które nie byłyby udzielone w normalnych okolicznościach;
- 4) finansowa reorganizacja dłużnika;
- 5) zanik aktywnego rynku na aktywo finansowe z powodu trudności finansowych emitenta;
- 6) zakup instrumentu finansowego z głębokim dyskontem odzwierciedlającym trudności finansowe emitenta.

Na moment początkowego ujęcia składnik aktywów ujmowany jest w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu składniki aktywów finansowych zaklasyfikowane do POCI Bank wycenia w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

(ix) Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania finansowe inne niż wycenianie w wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat Bank wycenia według metody zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. Zobowiązania płatne na żądanie Bank wycenia według kwoty wymaganej zapłaty.

(x) Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Instrumenty dłużne wyemitowane przez Bank są wykazywane jako zobowiązania i wyceniane według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. Koszty z tytułu odsetek oraz

pro wizji i opłat rozliczanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, Bank zalicza do kosztów odsetkowych w rachunku zysków i strat.

(xi) Gwarancje finansowe

Gwarancje finansowe to takie umowy, które zobowiązują Bank, jako ich wystawcę, do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z warunkami instrumentu dłużnego. Umowy gwarancji finansowych w momencie ich początkowego ujęcia Bank wycenia w wartości godziwej skorygowanej o koszty transakcji, które można bezpośrednio przyporządkować czynności wystawienia gwarancji. W terminie późniejszym zobowiązania te Bank ujmuje według wyższej z dwóch wartości: najlepszego szacunku wydatków koniecznych do uregulowania bieżących zobowiązań na dzień bilansowy oraz wartości ujętej pierwotnie pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne.

(xii) Przeklasyfikowanie aktywów finansowych

Aktywa finansowe podlegają przeklasyfikowaniu tylko wtedy, gdy Bank zmienia model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi. Przeklasyfikowaniu podlegają wszystkie aktywa, na które zmiana modelu biznesowego miała wpływ.

Bank ma możliwość przeklasyfikowania aktywów finansowych z kategorii instrumentów wycenianych według zamortyzowanego kosztu do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Po reklasyfikacji Bank ustala wartość godziwą na dzień reklasyfikacji, a wszelkie różnice pomiędzy tą wartością, a wcześniej ustaloną wartością według zamortyzowanego kosztu, ujmuje w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania oraz przeklasyfikowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”.

Bank ma możliwość przeklasyfikowania aktywów finansowych z kategorii instrumentów wycenianych według zamortyzowanego kosztu do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Po reklasyfikacji Bank ustala wartość godziwą na dzień reklasyfikacji, a wszelkie różnice pomiędzy wartością godziwą, a wcześniej ustaloną wartością według zamortyzowanego kosztu, ujmuje w innych całkowitych dochodach. W wyniku przeklasyfikowania Bank nie koryguje efektywnej stopy procentowej oraz wyceny oczekiwanych strat kredytowych. Odpis ujmowany jest jako skumulowana kwota utraty wartości w innych całkowitych dochodach i wykazywany jest od dnia przeklasyfikowania.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody do kategorii instrumentów wycenianych według zamortyzowanego kosztu, zamortyzowanym kosztem składnika aktywów jest jego wartość godziwa na dzień przeklasyfikowania skorygowana o skumulowane zyski lub straty ujęte uprzednio w innych całkowitych dochodach. Na dzień przeklasyfikowania skumulowane zyski lub straty ujęte uprzednio w innych całkowitych dochodach zostają usunięte z pozycji kapitału własnego i zostają przeniesione do pozycji aktywa wyceniane zamortyzowanym kosztem, nie wpływając na wynik finansowy. Na dzień przeklasyfikowania Bank ustala wartość bilansową tego składnika aktywów, w taki sposób, jak gdyby był on wyceniany według zamortyzowanego kosztu od daty początkowego ujęcia. Ujęcie przychodów z tytułu odsetek nie zmieni się, co oznacza, że efektywna stopa procentowa nie podlega korekcie. Odpis na oczekiwane straty kredytowe Bank ujmuje jako korektę wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych od dnia przeklasyfikowania.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody do kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, składnik ten nadal wycenia się w wartości godziwej. Skumulowane zyski lub straty ujęte poprzednio w innych całkowitych dochodach przenosi się z pozycji innych całkowitych dochodów do rachunku zysków i strat i prezentuje się w pozycji „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania oraz przeklasyfikowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”.

Bank ma możliwość przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy do kategorii składników wycenianych w zamortyzowanym koszcie. Wartość godziwa tego składnika staje się na dzień przeklasyfikowania jego nową wartością bilansową brutto. Efektywną stopę procentową Bank ustala na podstawie wartości godziwej składnika aktywów na dzień

przeklasyfikowania. Na potrzeby ujmowania oczekiwanych strat kredytowych, w odniesieniu do składnika aktywów finansowych od dnia przeklasyfikowania, dzień przeklasyfikowania Bank traktuje jako dzień początkowego ujęcia.

Bank ma możliwość przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy do kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Po przeklasyfikowaniu aktywów, składnik ten nadal wyceniany jest w wartości godziwej. Efektywną stopę procentową Bank ustala na podstawie wartości godziwej składnika aktywów na dzień przeklasyfikowania. Na potrzeby ujmowania oczekiwanych strat kredytowych, w odniesieniu do składnika aktywów finansowych od dnia przeklasyfikowania, dzień przeklasyfikowania Bank traktuje jako dzień początkowego ujęcia.

2.7.2. Zaprzestanie ujmowania aktywów finansowych i zobowiązań finansowych

(i) Aktywa finansowe

Bank wyłącza składnik aktywów finansowych (lub część składnika aktywów finansowych, lub część grupy podobnych aktywów finansowych) ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy:

- 1) wygasły prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych;
- 2) Bank przeniósł prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów lub zobowiązał się do przekazania otrzymanych środków pieniężnych bez zbędnej zwłoki stronie trzeciej na zasadzie pośredniczenia w transakcji i albo (a) przeniósł zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów, lub (b) nie przeniósł ani nie zachował zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów, ale przeniósł kontrolę nad składnikiem aktywów finansowych.

W przypadku, gdy Bank przeniósł swoje prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów lub zobowiązał się do pośredniczenia w transakcji ale nie przeniósł ani nie zachował zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów, ani też powyższe przeniesienie nie spowodowało przeniesienia kontroli nad składnikiem aktywów, wówczas nowy składnik aktywów jest ujmowany w stopniu, w jakim Bank utrzymuje zaangażowanie w składnik aktywów.

Zaangażowanie w składnik aktywów, które przyjmuje formę gwarancji, jest wyceniane według niższej z dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej składnika aktywów oraz maksymalnej kwoty, którą Bank może być zobowiązany zapłacić za ten składnik aktywów.

W przypadku, gdy nie ma uzasadnionych perspektyw odzyskania w całości lub części przepływów pieniężnych wynikających z umowy ze składnika aktywów finansowych, Bank dokonuje spisania z ksiąg rachunkowych danego składnika aktywów finansowych lub jego części.

Bank dokonuje spisania aktywów finansowych z ksiąg rachunkowych w ciężar utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości, wówczas, gdy te należności są nieściągalne, to znaczy:

- 1) koszty dalszej windykacji należności przekraczać będą spodziewane wpływy z windykacji;
- 2) nieskuteczność egzekucji należności Banku stwierdzona została odpowiednim dokumentem właściwego organu postępowania egzekucyjnego;
- 3) nie jest możliwe ustalenie majątku dłużnika nadającego się do egzekucji i nie jest znane miejsce jego pobytu;
- 4) roszczenia uległy przedawnieniu.

Po decyzji o wyłączeniu składnika aktywów, jakiegokolwiek ewentualne wpływy z danego składnika aktywów finansowych do Banku mają wyłącznie charakter incydentalny.

(ii) Zobowiązania finansowe

Bank wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Bank ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstającą z tytułu zamiany różnicę odnoszącą się do wartości bilansowych Bank wykazuje w rachunku zysków i strat.

(iii) Modyfikacje aktywów finansowych

W przypadku, gdy przepływy pieniężne wynikające z umowy podlegają renegotjacji lub jakiegokolwiek innej modyfikacji Bank ocenia, czy dana zmiana (modyfikacja) przepływów pieniężnych prowadzi do nieistotnej modyfikacji, czy też jest to istotna zmiana przepływów pieniężnych. Nie stanowi modyfikacji zmiana przepływów kontraktowych wynikająca z realizacji warunków umownych. Jeżeli zidentyfikowana zostaje istotna różnica, pierwotne aktywo finansowe zostaje usunięte z bilansu, a zmodyfikowane aktywo finansowe zostaje ujęte w księgach w jego wartości godziwej.

Jeżeli przepływy pieniężne generowane przez zmodyfikowane aktywo wyceniane wg zamortyzowanego kosztu nie są istotnie różne od pierwotnych przepływów pieniężnych, modyfikacja nie powoduje usunięcia aktywa finansowego z bilansu. W tym przypadku, Bank oblicza na nowo wartość bilansową brutto aktywa finansowego. Ocena czy dana modyfikacja aktywów finansowych jest modyfikacją istotną czy nieistotną zależy od spełnienia kryteriów jakościowych i ilościowych.

Bank przyjął następujące kryteria jakościowe do określenia modyfikacji istotnej:

- 1) dodanie cechy umownej (klauzuli) powodującej naruszenie testu kontraktowych przepływów pieniężnych (niezdany test SPPI), np. mnożnika;
- 2) zmiana waluty kredytu niewynikająca z zapisów umownych;
- 3) zmiana dłużnika, w tym solidarnego, za wyjątkiem zmiany wynikającej ze śmierci dłużnika;
- 4) zmiana formy prawnej instrumentu finansowego, np. zmiana finansowania kredytem na finansowanie w formie obligacji i odwrotnie.

Wystąpienie przynajmniej jednej z powyższych przesłanek skutkuje wystąpieniem modyfikacji istotnej, niezależnie od kryterium ilościowego.

Za istotną Bank uznaje modyfikację składnika aktywów finansowych powodującą, że różnica pomiędzy wartością zdyskontowanych przepływów pieniężnych przed zastosowaniem modyfikacji a wartością zdyskontowanych przepływów po uwzględnieniu modyfikacji przekracza 10%. Stopą dyskontową jest oryginalna efektywna stopa procentowa.

2.7.3. Transakcje repo, reverse repo i pożyczek papierów wartościowych

Transakcje repo i reverse-repo oraz transakcje sell-buy-back, buy-sell-back są operacjami sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie po określonej cenie.

Papiery wartościowe sprzedane z przyrzeczeniem odkupu w określonym momencie w przyszłości (repo i sell-buy-back) nie są wyłączone ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdyż Bank zachowuje zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. Otrzymane środki pieniężne Bank ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej łącznie z odpowiadającym zobowiązaniem ich zwrotu, włączając w to narosłe odsetki w pozycji „Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu”, co odzwierciedla ekonomiczną treść transakcji jako pożyczki dla Banku. Różnicę pomiędzy ceną sprzedaży a odkupu, Bank traktuje jako koszty odsetkowe i nalicza je w okresie obowiązywania umowy przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Papiery wartościowe zakupione z przyrzeczeniem odsprzedaży w określonym momencie w przyszłości (reverse-repo i buy-sell-back) nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do momentu sprzedaży stronie trzeciej. Zobowiązanie zwrotu papierów wartościowych Bank ujmuje jako sprzedaż zobowiązań handlowych i wycenia w wartości godziwej, a zyski lub straty ujmuje w „Wyniku na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany”. Zapłacone środki pieniężne Bank wyłącza i należność, łącznie z narosłymi odsetkami, ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, odzwierciedlając ekonomiczną treść transakcji jako pożyczki dla Banku w pozycji „Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu”. Różnica pomiędzy ceną

zakupu i odsprzedaży jest traktowana jako przychód odsetkowy i narasta w okresie obowiązywania umowy przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej.

2.7.4. Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone

Inwestycje dokonane w jednostkach zależnych i stowarzyszonych wykazane są według ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. W przypadku dokonania sprzedaży inwestycji w jednostkach zależnych, na skutek której następuje utrata kontroli, Bank dokonuje wyceny do wartości godziwej pozostałej inwestycji oraz przyjmuje tę wartość jako nowy koszt dla potrzeb późniejszej wyceny. Nadwyżka wartości godziwej inwestycji nad wartością bilansową ujmowana jest przez Bank w pozostałych przychodach operacyjnych.

Każdorazowo na koniec okresu sprawozdawczego Bank ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy wystąpiła utrata wartości inwestycji dokonanych w jednostkach zależnych i stowarzyszonych. W przypadku istnienia takiej przesłanki Bank dokonuje oszacowania wartości użytkowej inwestycji lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, w zależności od tego, która z nich jest wyższa, a w przypadku gdy wartość bilansowa inwestycji przewyższa wartość odzyskiwalną, Bank ujmuje w rachunku zysków i strat odpis z tytułu utraty wartości. Wartość godziwa może być ustalona jako: wycena metodą aktywów netto, oszacowanie wartości w oparciu o ceny rynkowe podobnego instrumentu finansowego, wycena przeprowadzona przez niezależnego eksperta, szacowanie przyszłych przepływów pieniężnych.

2.7.5. Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwa to cena, która jest możliwa do uzyskania przy sprzedaży składnika aktywów lub za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Wartość godziwa instrumentów finansowych notowanych na aktywnym rynku finansowym jest ustalana poprzez odniesienie do bieżącej ceny kupna, dla składnika aktywów, lub bieżącej ceny sprzedaży, dla zaciągniętego zobowiązania.

Wartość godziwa instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek jest ustalana przy zastosowaniu różnych technik wyceny. Techniki te mogą odnosić się do ostatnich transakcji zawieranych na warunkach rynkowych, bieżących cen rynkowych innych podobnych instrumentów, analizy zdyskontowanych przepływów pieniężnych lub innych modeli wyceny.

W oparciu o stosowane metody ustalania wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów i zobowiązań finansowych klasyfikuje się do następujących kategorii:

- 1) Poziom I: aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane bezpośrednio w oparciu o ceny kwotowane na aktywnym rynku lub techniki wyceny bazujące tylko i wyłącznie o informacje rynkowe;
- 2) Poziom II: aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o techniki wyceny bazujące na założeniach wykorzystujących informacje pochodzące z aktywnego rynku lub obserwacje rynkowe;
- 3) Poziom III: aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o powszechnie stosowane przez uczestników rynku techniki wyceny, których założenia nie bazują na informacji pochodzącej z aktywnego rynku.

2.7.6. Utrata wartości aktywów finansowych

W obszarze utraty wartości Bank stosuje MSSF 9, który opiera się na koncepcji oczekiwanych strat kredytowych. Zgodnie z zapisami MSSF 9 odpisy z tytułu utraty wartości Bank kalkuluje w oparciu o oczekiwane straty kredytowe uwzględniając prognozy i spodziewane przyszłe warunki ekonomiczne w kontekście oceny ryzyka kredytowego ekspozycji. Model utraty wartości ma zastosowanie do aktywów finansowych zaklasyfikowanych do instrumentów wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, z wyłączeniem instrumentów kapitałowych.

Odpisy na oczekiwane straty kredytowe Bank rozpoznaje dla następujących instrumentów finansowych, które nie są wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:

- 1) transakcji międzybankowych;
- 2) udzielonych kredytów i pożyczek;
- 3) dłużnych papierów wartościowych;
- 4) należności z tytułu leasingu;
- 5) zobowiązań do udzielenia pożyczki i umów gwarancji finansowych.

Od momentu początkowego ujęcia składnika aktywów finansowych Bank szacuje oczekiwane straty kredytowe za pomocą trzystopniowego modelu utraty wartości opartego na zmianach poziomu ryzyka kredytowego (alokacja do koszyków):

- 1) koszyk 1 - przewidziany dla aktywów finansowych, w przypadku których na dzień bilansowy nie stwierdzono znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od dnia początkowego ujęcia oraz aktywów finansowych, z którymi wiąże się niskie ryzyko. W przypadku koszyka 1 rozpoznaje się odpis z tytułu oczekiwanej straty kredytowej powiązany z prawdopodobieństwem niewykonania zobowiązania w horyzoncie 12 miesięcy lub do terminu zapadalności jeśli jest krótszy niż 12 miesięcy;
- 2) koszyk 2 - przewidziany dla aktywów finansowych, dla których zidentyfikowano znaczący wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia ale jeszcze nie zostało rozpoznane zdarzenie niewykonania zobowiązania dla tego aktywa na dzień bilansowy. W przypadku koszyka 2 oczekiwana strata kredytowa szacowana jest w okresie do terminu zapadalności aktywów finansowych;
- 3) koszyk 3 – przewidziany dla instrumentów finansowych, w stosunku do których rozpoznano zdarzenie niewykonania zobowiązania, a przesłanki utraty wartości są obiektywne na dzień bilansowy. W przypadku, koszyka 3 oczekiwana strata kredytowa szacowana jest w okresie do terminu zapadalności aktywów finansowych.

W przypadku ekspozycji klasyfikowanych jako POCI, które w momencie początkowego ujęcia w bilansie mają rozpoznaną utratę wartości, oczekiwane straty Bank szacuje w pozostałym okresie życia aktywa finansowego.

Odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu utraty wartości zostaje naliczony przez Bank wtedy i tylko wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń (przesłanki do rozpoznania utraty wartości) mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów, a zdarzenie powodujące stratę ma wpływ na możliwe do wiarygodnego oszacowania oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Głównymi przesłankami utraty wartości składnika aktywów są:

- 1) opóźnienie w spłacie rat kapitałowych lub odsetek przekraczające 90 dni;
- 2) wypowiedzenie umowy kredytu;
- 3) zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika lub ogłoszenie upadłości;
- 4) złożenie przez Bank wniosku o wszczęcie egzekucji;
- 5) podjęcie decyzji o restrukturyzacji lub windykacji;
- 6) pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.

Bank ujmuje odpis na oczekiwane straty kredytowe w rachunku zysków i strat w przypadku składnika aktywów finansowych, który jest wyceniany według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

W odniesieniu do zobowiązań do udzielenia pożyczki oraz umów gwarancji finansowych, dzień w którym Bank staje się stroną nieodwołalnego zobowiązania, uznaje się za datę początkowego ujęcia do celów stosowania wymogów w zakresie utraty wartości.

2.7.7. Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych

Aktywa finansowe Bank kompensuje z zobowiązaniami finansowymi, ujmując kwotę netto w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w przypadku, gdy istnieje obowiązująca aktualnie prawna możliwość kompensowania ze sobą ujętych kwot i istnieje zamiar dokonania rozliczenia netto lub jednoczesnego zrealizowania aktywów i uregulowania zobowiązań.

2.7.8. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Na środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych w Banku składają się: gotówka w kasie oraz środki na rachunku nostro w Narodowym Banku Polskim, a także należności w rachunku bieżącym i lokaty w innych bankach z pierwotnym terminem wymagalności do 3 miesięcy.

2.7.9. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe, w tym rzeczowe aktywa trwałe, które są przedmiotem umów leasingowych (aktywa z tytułu prawa do użytkowania), Bank wykazuje według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Grunty oraz środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych Bank nalicza metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej pomniejszonej o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

1) Budynki i budowle	40 lat;
2) Urządzenia techniczne i maszyny	5 - 10 lat;
3) Środki transportu	5 - 7 lat;
4) Zestawy komputerowe	3 - 5 lat;
5) Inne środki trwałe	5 - 10 lat.

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów Bank weryfikuje i w razie konieczności koryguje, na koniec każdego roku obrotowego.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania lub sprzedaży takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto, a wartością bilansową danej pozycji) Bank ujmuje w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano usunięcia.

Bank ujmuje w wartości bilansowej aktywów trwałych wydatki związane z podwyższeniem ich wartości lub wymianą ich części pod warunkiem, że istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zwiększonych przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z tymi składnikami aktywów oraz że koszt ulepszenia lub wymiany może być zmierzony w wiarygodny sposób. Wszystkie inne wydatki ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

2.7.10. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne Bank początkowo wycenia w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po początkowym ujęciu wartości niematerialne Bank wykazuje w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i Bank ujmuje je w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Bank ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony.

Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania Bank amortyzuje przez okres użytkowania oraz poddaje testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. W razie stwierdzenia, że przesłanki zachodzą, Bank szacuje wartość odzyskiwalną takiego składnika wartości niematerialnych i dokonuje odpisu aktualizującego. Okres i metodę amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania Bank weryfikuje corocznie. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania przyszłych korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania Bank ujmuje w rachunku zysków i strat w pozycji „Ogólne koszty administracyjne”.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania Bank corocznie testuje pod kątem utraty wartości. Bank nie dokonuje odpisów amortyzacyjnych składnika wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie

użytkowania. Bank corocznie weryfikuje, czy dla wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania nie da się określić takiego okresu. Jeżeli weryfikacja nie potwierdzi prawidłowości okresu użytkowania, jest on prospektywnie zmieniany.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej Bank wycenia według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto, a wartością bilansową danego składnika aktywów i ujmuje w rachunku zysków i strat w momencie usunięcia ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

Amortyzację wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania Bank nalicza metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej pomniejszonej o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup wartości niematerialnych wynoszą:

- 1) Licencje na programy komputerowe 5 - 10 lat.

W wartościach niematerialnych ujawniana jest dodatkowo wartość firmy opisana w pkt. 2.7.11.

2.7.11. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia lub nabycia jednostki, Bank początkowo ujmuje według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki sumy przekazanej zapłaty, kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań. Po początkowym ujęciu, wartość firmy Bank wykazuje według ceny nabycia, pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Test na utratę wartości Bank przeprowadza, co najmniej na koniec każdego roku. Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana część wartości firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa Bank tworzy odpis z tytułu utraty wartości.

2.7.12. Umowy leasingowe

Identyfikacja umowy leasingowej

Umowa leasingowa jest leasingiem lub zawiera element leasingu, jeżeli daje Bankowi prawo kontroli wykorzystania zidentyfikowanego składnika aktywów w wyznaczonym okresie, w zamian za wynagrodzenie.

Uznaje się, że kontrola występuje w przypadku jeśli Bank ma prawo do:

- 1) zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych płynących z wykorzystania zidentyfikowanego składnika aktywów przez cały okres użytkowania;
- 2) decydowania o wykorzystaniu tego składnika przez cały okres użytkowania.

Składnik aktywów będący przedmiotem leasingu można uznać za zidentyfikowany jeśli zostanie wyraźnie określony w umowie lub zidentyfikowany w sposób dorozumiany w momencie udostępnienia do użytkowania przez leasingodawcę.

Umowa na użytkowanie składników aktywów nie jest klasyfikowana jako umowa leasingu, jeżeli zdolność użytkowa składnika aktywów lub inna część składnika aktywów, która nie jest fizycznie odrębna, nie stanowi zidentyfikowanego składnika aktywów lub dodatkowo prawo do korzyści ekonomicznych z użytkowania takiego składnika aktywów jest współdzielone. W powyższym przypadku, umowa na użytkowanie takiego składnika aktywów rozpoznawana jest przez Bank jako umowa na świadczenie usług a wydatki z nią związane, ujemowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Ogólne koszty administracyjne”. Bank ocenia, czy dana umowa stanowi umowę leasingu lub zawiera element leasingu w chwili jego rozpoczęcia. Ponownej weryfikacji dokonuje się wyłącznie w przypadku, gdy warunki kontraktu zostaną zmodyfikowane. Bank jest stroną umów leasingu dotyczących użytkowania:

- 1) gruntów;
- 2) budynków;
- 3) środków transportu;
- 4) urządzeń technicznych.

Zastosowane wyłączenia

Bank stosuje wyłączenia i nie ujmuje aktywów i zobowiązań z tytułu leasingu w odniesieniu do:

- 1) krótkoterminowych umów leasingu;
- 2) umów leasingu, w przypadku których składnik aktywów będący przedmiotem leasingu ma niską wartość.

Za krótkoterminowe umowy leasingu, Bank uznaje umowy zawarte na okres krótszy niż 12 miesięcy od momentu rozpoczęcia umowy, które nie zawierają opcji zakupu aktywa.

Za składniki aktywów o niskiej wartości, Bank przyjmuje aktywa będące przedmiotem umów leasingu, których wartość nie przekracza kwoty 20 000 zł. Wartość składnika o niskiej wartości, ustalana jest jako wartość nowego składnika aktywów, bez względu na wiek składnika aktywów objętego leasingiem. Jest to wartość identycznego, nowego składnika aktywów, który Bank nabyłby w ramach innej niż leasing, transakcji zakupu.

Koszty umów na użytkowanie składników aktywów o charakterze krótkoterminowym oraz aktywów o niskiej wartości ujmowane są metodą liniową w rachunku zysków i strat w pozycji „Ogólne koszty administracyjne”.

Początkowe ujęcie aktywów z tytułu prawa do użytkowania

Bank rozpoznaje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w momencie rozpoczęcia umów, w ramach których następuje przeniesienie kontroli nad użytkowaniem określonych aktywów przez czas określony w umowie.

Datą rozpoczęcia umowy jest data udostępnienia przedmiotu leasingu Bankowi jako leasingobiorcy przez leasingodawcę.

Składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania Bank początkowo wycenia według kosztu, który obejmuje:

- 1) kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu;
- 2) wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe;
- 3) wszelkie poniesione przez Bank początkowe koszty pośrednie;
- 4) koszty renowacji tego składnika aktywów lub szacowane koszty demontażu i usunięcia składnika aktywów, którego dotyczy umowa, które musi ponieść Bank jako leasingobiorca aby przywrócić miejsce, w jakim jest zlokalizowany ten składnik aktywów, do warunków wymaganych umową leasingu.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów zarówno nabyte odpłatnie, jak i otrzymane nieodpłatnie, spełnia definicję leasingu, w związku z czym Bank ujmuje je analogicznie jak w przypadku pozostałych umów leasingu. W celu kalkulacji aktywów i zobowiązań dotyczących prawa wieczystego użytkowania Bank ustala okres pozostały do zakończenia użytkowania prawa wieczystego gruntu i kalkuluje zobowiązanie z tytułu leasingu. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania Bank wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe”.

Początkowe ujęcie zobowiązania z tytułu leasingu

Zobowiązanie z tytułu leasingu wyceniane jest przy początkowym ujęciu w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w dacie rozpoczęcia leasingu zdyskontowanych z zastosowaniem stopy procentowej na dzień początkowego ujęcia.

Wartość bieżących opłat leasingowych, o których mowa w ust. 1, obejmuje:

- 1) stałe opłaty pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe;
- 2) zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksów rynkowych;
- 3) kwoty, których zapłaty przez Bank, oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej;
- 4) cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Bank skorzysta z tej opcji;
- 5) kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że Bank może skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu.

Z opłat leasingowych Bank wyłącza zmienne opłaty, które uzależnione są od czynników zewnętrznych. Zmienne opłaty leasingowe niezawarte w początkowej wycenie zobowiązania z tytułu leasingu Bank ujmuje bezpośrednio w rachunku zysków i strat w okresie zaistnienia zdarzenia, które powoduje ich wymagalność. Zobowiązanie z tytułu leasingu obejmuje wszystkie okresy, w tym okresy beczynszowe. Opłaty leasingowe dyskontuje się z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, jeżeli stopę tę można z łatwością ustalić. W przeciwnym razie stosuje się krańcową stopę procentową leasingobiorcy. Zobowiązania z tytułu leasingu Bank wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

Określenie okresu leasingu

Okres leasingu ustalony przez Bank obejmuje:

- 1) nieodwołalny okres umowy leasingu;
- 2) okresy, na które można przedłużyć umowę leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Bank jako leasingobiorca skorzysta z tego prawa;
- 3) okresy, w których można wypowiedzieć umowę leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Bank jako leasingobiorca nie skorzysta z tego prawa.

Okres leasingu rozpoczyna się w dacie, w której leasingodawca udostępnia składnik aktywów do użytkowania przez Bank jako leasingobiorcę. Data początkowa leasingu to wcześniejsza z dwóch dat: zawarcia umowy leasingowej lub zobowiązania się do przestrzegania zasadniczych postanowień leasingu.

Co najmniej raz w roku Bank przeprowadza analizę i aktualizuje szacowany okres leasingu dla każdej umowy leasingowej, biorąc pod uwagę następujące czynniki:

- 1) istotne inwestycje w przedmiocie leasingu, które zgodnie z przewidywaniami mają przynieść znaczne korzyści ekonomiczne w momencie, w którym można zrealizować opcję przedłużenia leasingu lub wypowiedzenia leasingu bądź opcję kupna tego składnika aktywów;
- 2) znaczącą modyfikację lub dostosowanie bazowego składnika aktywów;
- 3) decyzję biznesową, która ma bezpośrednie znaczenie w kontekście skorzystania lub nieskorzystania z opcji, np. decyzję o przedłużeniu umowy leasingu składnika aktywów lub zbyciu jednostki gospodarczej, w której wykorzystuje się ten składnik.

Dla umów zawartych na czas nieokreślony, które dotyczą najmu powierzchni, okres leasingu ustalany jest dla każdej umowy indywidualnie.

Określenie krańcowej stopy procentowej leasingobiorcy

W przypadku umów, dla których Bank nie może wykorzystywać stopy procentowej leasingu, Bank szacuje wysokość krańcowej stopy procentowej leasingobiorcy, która wpływa na ostateczną wartość wyceny tych umów. Krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy to stopa, jaką Bank musiałby zapłacić, aby na podobny okres, przy podobnych zabezpieczeniach oraz w podobnych warunkach rynkowych pożyczyć środki niezbędne do zakupu składnika aktywów o zbliżonej wartości co składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania. W celu określenia krańcowej stopy procentowej Bank bierze pod uwagę rodzaj umowy, długość trwania umowy, walutę umowy oraz potencjalną marżę, jaką musiałby Bank ponieść na rzecz potencjalnego, niepowiązanego podmiotu udzielającego finansowania. Ustalenie aktualnych krańcowych stóp procentowych leasingobiorcy wykonywane jest cyklicznie.

Wycena aktywów z tytułu prawa do użytkowania po początkowym ujęciu

Po początkowym ujęciu, składniki aktywów z tytułu prawa do użytkowania wycenia się według kosztu po pomniejszeniu o łączne odpisy amortyzacyjne oraz łączne straty z tytułu utraty wartości. Amortyzacja kalkulowana jest przy użyciu metody liniowej przez szacowany okres ekonomicznego użytkowania aktywów z tytułu prawa do użytkowania. W odniesieniu do prawa wieczystego użytkowania gruntów amortyzację Bank nalicza zgodnie z okresem trwania umowy. W przypadku, gdy umowa leasingowa przenosi na Bank tytuł własności danego składnika przed końcem okresu leasingu lub gdy koszt aktywa z tytułu prawa do użytkowania odzwierciedla fakt, że Bank zrealizuje opcję wykupu wartości końcowej przedmiotu leasingu, Bank amortyzuje aktywo z tytułu prawa do użytkowania od momentu rozpoczęcia umowy leasingu do końca okresu szacowanego

ekonomicznego użytkowania danego bazowego aktywa. W pozostałych przypadkach aktywa te amortyzuje się od daty rozpoczęcia umowy do wcześniejszej z dwóch dat – daty zakończenia okresu ekonomicznego użytkowania aktywa lub daty końca umowy leasingu. Koszty z tytułu obowiązku wycofania z eksploatacji aktywów trwałych są aktywowane w ramach składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz amortyzowane przez szacowany okres ekonomicznego użytkowania odnośnego składnika aktywów.

Wycena zobowiązań z tytułu leasingu po początkowym ujęciu

Zobowiązania z tytułu leasingu wyceniane są w zamortyzowanym koszcie. Po początkowym ujęciu Bank wycenia zobowiązania z tytułu leasingu poprzez:

- 1) zwiększenie wartości bilansowej o naliczone odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu;
- 2) zmniejszenie wartości bilansowej o dokonane płatności z tytułu opłat leasingowych;
- 3) zaktualizowanie wyceny wartości bilansowej w celu uwzględnienia wszelkiej ponownej oceny lub modyfikacji umowy leasingu, lub w celu uwzględnienia zaktualizowanych zasadniczo stałych opłat leasingowych, w tym podwyżek lub obniżek wynikających ze zmian indeksów w przypadku umów indeksowanych współczynnikami rynkowymi.

Aktualizacja zobowiązania wymaga zdyskontowania zaktualizowanych opłat leasingowych uaktualnioną krańcową stopą procentową.

2.7.13. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości aktywów. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Bank dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów odpowiada wartości godziwej tego składnika aktywów pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, zależnie od tego, która z tych wartości jest wyższa. Wartość tę Bank ustala dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i Bank dokonuje wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej Bank dyskontuje prognozowane przepływy pieniężne do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów.

Do określania wartości godziwej, pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży, używany jest odpowiedni model wyceny.

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów dotyczących działalności kontynuowanej Bank ujmuje w rachunku zysków i strat w tych kategoriach kosztów zgodnych z funkcją tych aktywów, z wyłączeniem aktywów wcześniej przeszacowanych, w przypadku których przeszacowanie zostało odniesione na kapitał. Wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest także ujmowany w kapitałach do wartości wcześniejszych przeszacowań.

Dla aktywów, z wyłączeniem wartości firmy, na koniec każdego okresu obrachunkowego Bank dokonuje oceny, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że wcześniej ujęte odpisy z tytułu utraty wartości są nadal zasadne i czy nie powinny zostać pomniejszone. Jeżeli takie przesłanki występują, Bank szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej.

Podwyższona kwota nie powinna przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów Bank ujmuje w rachunku zysków i strat, chyba że dany składnik aktywów wykazywany jest w wartości

przeszacowanej, w którym to przypadku odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości traktuje się jako zwiększenie kapitału z aktualizacji wyceny.

Powyższe kryteria mają także zastosowanie w ocenie, czy nastąpiła utrata wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Bank testuje niefinansowe aktywa trwałe o nieokreślonym okresie użytkowania pod kątem utraty wartości przynajmniej raz w roku. Test ten Bank przeprowadza dla poszczególnych aktywów.

2.7.14. Rezerwy

Rezerwy, w tym na zobowiązania pozabilansowe, tworzone są wówczas, gdy na Banku ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne, oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Jeżeli Bank spodziewa się, że wydatki objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazywane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest dyskontowana, przy zastosowaniu bieżącej stopy dyskontowej nieuwzględniającej podatku, odzwierciedlającej ewentualne ryzyko związane z danym zobowiązaniem. Jeżeli kwota rezerwy została zdyskontowana, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowania zewnętrznego.

(i) Rezerwy na świadczenia pracownicze

Zgodnie z Kodeksem Pracy pracownicy Banku mają prawo do odpraw emerytalnych, rentowych oraz pośmiertnych w momencie odchodzenia na emeryturę, rentę lub śmierci. Bank okresowo dokonuje wyliczenia aktuarialnego rezerwy na przyszłe zobowiązania wobec pracowników.

Rezerwa na wynikające z Kodeksu Pracy odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne tworzona jest indywidualnie dla każdego pracownika na podstawie wyceny aktuarialnej sporządzanej okresowo przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego. Wycena rezerw na świadczenia pracownicze dokonywana jest z zastosowaniem technik i założeń aktuarialnych. W kalkulacji rezerwy uwzględnia się wszystkie odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne, które mogą być w przyszłości wypłacone. Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do końca okresu sprawozdawczego. Zyski lub straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w innych całkowitych dochodach.

Bank tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odszkodowań i odpraw pieniężnych wypłacanych pracownikom, z którymi przed dniem bilansowym zostaje rozwiązany stosunek pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników.

(ii) Rezerwy na zobowiązania z tytułu spraw spornych

Rezerwy na zobowiązania z tytułu toczących się postępowań spraw spornych tworzone są na ryzyko poniesienia przez Bank niekorzystnych skutków finansowych, w tym w szczególności wypływu środków finansowych.

Wpływ środków lub inne zdarzenia uznawane są za prawdopodobne, gdy prawdopodobieństwo zaistnienia zdarzenia jest większe od prawdopodobieństwa, że zdarzenie nie nastąpi. Jeżeli w toku przeprowadzenia szacunku okaże się, że prawdopodobieństwo wypływu środków jest istotne, wówczas Bank ujmuje w rachunku zysków i strat oszacowaną wartość rezerwy.

2.7.15. Rozliczenia międzyokresowe

(i) Rozliczenia międzyokresowe kosztów czynne

Koszty rozliczane w czasie dotyczą poszczególnych rodzajów wydatków, których rozliczenie w ciężar rachunku zysków i strat nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych. Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów Bank dokonuje na koniec każdego miesiąca. Składnikami kosztów rozliczanych w czasie są przede wszystkim wydatki wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Banku przez

kontrahentów oraz opłacone z góry koszty ubezpieczeń, które zostaną rozliczone w następnych okresach. Opłacone z góry koszty klasyfikowane do czynnych rozliczeń międzyokresowych, w tym koszty ubezpieczeń, które zostaną rozliczone w następnych okresach sprawozdawczych Bank prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe aktywa”.

(ii) Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne i przychody przyszłych okresów

Składnikami kosztów rozliczanych w czasie są rezerwy na koszty rzeczowe wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Banku przez kontrahentów, które zostaną rozliczone w następnych okresach. W szczególności jako bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów Bank ujmuje zobowiązania wobec pracowników z tytułu niewykorzystanych urlopów, premii uznaniowych oraz utworzone rezerwy na zobowiązania. Koszty rozliczane w czasie Bank prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania”. Przychody przyszłych okresów to głównie prowizje rozliczane liniowo oraz inne dochody pobrane z góry, których rozliczenie do rachunku zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych. Przychody rozliczane w czasie Bank prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

2.7.16. Pozostałe składniki jednostkowego sprawozdania finansowego

(i) Należności handlowe oraz inne należności

Należności handlowe i inne należności prezentowane jako składnik „Pozostałych aktywów” Bank ujmuje w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy na oczekiwane straty kredytowe. Bank zastosował uproszczone podejście w zakresie szacowania odpisu na oczekiwane straty kredytowe i ujmuje odpis w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia należności.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności Bank ustala poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu Bank ujmuje w rachunku zysków i strat w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne”.

(ii) Zobowiązania handlowe

Zobowiązania handlowe prezentowane jako składnik „Pozostałych zobowiązań”, inne niż zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, Bank ujmuje w kwocie wymaganej zapłaty. Długoterminowe zobowiązania handlowe podlegają dyskontowaniu na dzień początkowego ujęcia i na dzień bilansowy.

(iii) Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży klasyfikowane są aktywa trwale, w przypadku, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie.

Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest przeznaczony do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, gdy zostaną łącznie spełnione następujące warunki:

- 1) sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, gdy przedstawiciele odpowiedniego poziomu kierownictwa są zdecydowani do wypełnienia planu sprzedaży składnika aktywów (lub grupy do zbycia);
- 2) aktywny program znalezienia nabywcy został rozpoczęty;
- 3) składnik aktywów (lub grupa do zbycia) musi być aktywnie oferowany na sprzedaż po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej, należy oczekiwać, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia klasyfikacji, z wyjątkiem sytuacji dopuszczonych przez MSSF 5 ust. 9, a działania potrzebne do zakończenia planu sprzedaży wskazują, że jest mało prawdopodobne, iż zostaną poczynione znaczące zmiany w tym planie albo, że plan zostanie zarzucony.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży Bank ujmuje w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży nie są dłużej spełniane, Bank zaprzestaje klasyfikacji tego składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczonego do sprzedaży oraz dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów.

W takim przypadku Bank wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub nie wchodzi już w skład grupy przeznaczonej do sprzedaży) w kwocie niższej z:

- 1) jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży;
- 2) jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

(iv) Udzielone zobowiązania pozabilansowe

W ramach działalności operacyjnej Bank zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych. Zobowiązanie warunkowe jest:

- 1) możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Banku;
- 2) obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Na udzielone zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem braku wywiązania się zleceniodawcy z warunków umowy tworzone są rezerwy zgodnie z MSR 37. Najistotniejsze pozycje udzielonych zobowiązań pozabilansowych stanowią przyznane linie kredytowe oraz kredyty w rachunkach bieżących.

W momencie początkowego ujęcia umowę gwarancji finansowej wycenia się do wartości godziwej. Po początkowym ujęciu wycenia się ją według wartości wyższej z:

- 1) kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe określonej zgodnie z MSSF 9 „Instrumenty finansowe”;
- 2) wartości początkowej pomniejszonej, w odpowiednich przypadkach, o skumulowane odpisy amortyzacyjne ujęte zgodnie z MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”.

2.7.17. Ujmowanie przychodów

(i) Wynik z tytułu odsetek

W przypadku aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu, przychody i koszty odsetkowe Bank ujmuje z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do bilansowej wartości brutto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego. Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Bank dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych, uwzględniając wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego, jednakże nie uwzględnia potencjalnych oczekiwanych strat związanych z nieściągalnością kredytów. W przypadku, gdy Bank zmienia oszacowania płatności udzielonych lub otrzymanych, koryguje wartość bilansową składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego. Korekta jest wyliczana z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego i ujmowana jest jako przychód lub koszt odsetkowy w rachunku zysków i strat.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki, rozliczone dyskonto i premie oraz rozliczone prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych, transakcji z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu, oraz

innych aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub według wartości godziwej przez wynik finansowy lub przez inne całkowite dochody.

Przychody z tytułu odsetek Bank oblicza od wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, za wyjątkiem zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości na moment początkowego ujęcia (POCI) oraz składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (koszyk 3).

W przypadku aktywów finansowych z rozpoznaną utratą wartości na dzień początkowego ujęcia (POCI), wartość odsetek, które są ujmowane w przychodach z tytułu odsetek wyliczana jest od zamortyzowanego kosztu (wartości bilansowej netto) aktywa finansowego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej dla danego aktywa finansowego, skorygowanej o ryzyko kredytowe.

W przypadku aktywów finansowych, dla których utrata wartości została rozpoznana po dniu początkowego ujęcia (koszyk 3), wartość odsetek, które rozpoznawane są w przychodach wyliczana jest od zamortyzowanego kosztu (wartości bilansowej netto) aktywa finansowego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej dla danego aktywa finansowego, „zamrożonej” na moment zidentyfikowania utraty wartości. Koszty okresu sprawozdawczego dotyczące zobowiązań z tytułu odsetek od rachunków klientów oraz zobowiązań z tytułu emisji własnych papierów wartościowych ujmowane są w rachunku zysków i strat z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

(ii) Wynik z tytułu prowizji i opłat

Opłaty i prowizje obejmują głównie kwoty zapłacone przez klientów od wykonywanych operacji bankowych na rachunkach, rozliczone prowizje z tytułu udzielenia kredytów w rachunku bieżącym oraz rewolwingowych, rozliczone prowizje z tytułu obsługi kart płatniczych oraz kart kredytowych.

Opłaty i prowizje powiązane bezpośrednio z powstaniem aktywów finansowych, dla których określono harmonogram spłat ujmowane są w rachunku zysków i strat jako element efektywnej stopy procentowej i prezentowane są w pozycji „Przychody z tytułu odsetek”.

Opłaty i prowizje związane z produktami bankowymi bez określonych harmonogramów spłat, w tym w szczególności prowizje od kredytów w rachunku bieżącym, kart kredytowych, kredytów rewolwingowych oraz zobowiązań warunkowych, rozliczane są liniowo w okresie trwania kontraktu i ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z tytułu prowizji i opłat”.

Opłaty za zobowiązanie się Banku do udzielenia kredytu lub pożyczki są odraczane do momentu powstania aktywów finansowych, a następnie podlegają rozliczeniu jako element efektywnej stopy procentowej lub liniowo, w zależności od rodzaju instrumentu finansowego.

Pozostałe opłaty i prowizje są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie wykonania usługi.

Przychody i koszty z tytułu prowizji w związku z oferowaniem produktów ubezpieczeniowych

Bank oferuje produkty typu bancassurance, tj. produkty ubezpieczeniowe sprzedawane w placówkach Banku. Przed wdrożeniem produktu ubezpieczeniowego analizie podlega treść ekonomiczna produktu, w tym w szczególności pod kątem bezpośredniego powiązania produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym lub spełnienia kryteriów niezależności tych produktów w celu właściwego ujęcia w rachunku zysków i strat przychodów i kosztów z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych.

W przypadku stwierdzenia powiązania produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym oferowanym przez Bank, uzyskiwane z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych opłaty stanowią integralną część wynagrodzenia z tytułu sprzedaży instrumentu finansowego.

Otrzymywane bądź należne Bankowi wynagrodzenie z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych bezpośrednio powiązanych z instrumentami finansowymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu, Bank rozlicza metodą efektywnej stopy procentowej. Wynik rozliczenia rozpoznawany jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Przychody z tytułu odsetek”.

Przychody od produktów ubezpieczeniowych powiązanych z instrumentem finansowym (produktem bankowym), których rozliczenie przebiega w cyklu miesięcznym, rozpoznawane są jednorazowo w rachunku zysków i strat w pozycji „Przychody z tytułu prowizji i opłat”.

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego rozliczane są zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów, jako:

- 1) element amortyzowanego kosztu instrumentu finansowego, z którym są związane, w przypadku gdy przychody związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego są rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej;
- 2) jednorazowo, w przypadku gdy przychody związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego są rozpoznawane jednorazowo w rachunku zysków i strat.

Otrzymane bądź należne Bankowi wynagrodzenie z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych niepowiązanych z instrumentami finansowymi rozpoznawane jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Przychody z tytułu prowizji i opłat”.

W przypadku jeżeli Bank wykonuje na rzecz ubezpieczyciela jakiejkolwiek czynności lub usługi wynikające z oferowanych produktów ubezpieczeniowych, wynagrodzenie rozliczane jest w czasie obowiązywania umowy ubezpieczenia, przy uwzględnieniu zasady współmierności przychodów i kosztów oraz z zachowaniem zasady określenia stopnia zaawansowania usługi lub czynności.

W przypadku jeżeli wyniki analizy treści ekonomicznej produktów ubezpieczeniowych wskażą, że Bank nie wykonuje na rzecz zakładu ubezpieczeń żadnych czynności lub usług wynikających z oferowanych produktów ubezpieczeniowych, za wyjątkiem usług zawarcia umowy ubezpieczeniowej i przekazanie składki, należne lub otrzymane wynagrodzenie, zaliczane jest jednorazowo do rachunku zysków i strat jako przychody z tytułu prowizji w dniu rozpoczęcia lub odnowienia polisy ubezpieczeniowej.

(iii) Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w rachunku zysków i strat Banku w dniu ustalenia praw do ich otrzymania.

(iv) Wynik na działalności podstawowej

Na wynik z działalności podstawowej Banku składają się:

- 1) przychody i koszty z tytułu odsetek;
- 2) przychody i koszty z tytułu prowizji;
- 3) przychody z tytułu dywidend;
- 4) wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany, który zawiera:
  - a) zyski lub straty powstałe w wyniku zbycia instrumentów finansowych zakwalifikowanych do aktywów lub zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz efekt ich wyceny do wartości godziwej,
  - b) wynik z pozycji wymiany wynikający ze zrealizowanych różnic kursowych oraz różnic kursowych powstałych w wyniku przeliczenia aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych (niezrealizowane różnice kursowe);
- 5) wynik z tytułu zaprzestania ujmowania oraz przeklasyfikowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, który zawiera:
  - a) zyski lub straty powstałe w wyniku zbycia instrumentów finansowych zakwalifikowanych do aktywów finansowych wycenianych według amortyzowanego kosztu,
  - b) zyski lub straty powstałe w wyniku zbycia kapitałowych instrumentów finansowych zakwalifikowanych do aktywów finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,

- c) zyski lub straty wynikające z przeklasyfikowania aktywów finansowych z kategorii wycenianych w zamortyzowanym koszcie do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy zamortyzowanym kosztem tego składnika aktywów finansowych a jego wartością godziwą na dzień przeklasyfikowania,
  - d) zyski lub straty powstałe w wyniku zbycia dłużnych papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
  - e) zyski lub straty wynikające z przeklasyfikowania dłużnych instrumentów finansowych z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody do kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy w kwocie uprzednich skumulowanych zysków lub strat ujętych w innych całkowitych dochodach;
- 6) w przypadku, gdy Bank w momencie początkowego ujęcia dokona nieodwołalnego wyboru dotyczącego przedstawiania w innych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy emitowany w walucie obcej, zyski lub straty z tytułu różnic kursowych powstałych na takim instrumencie ujmowane są w innych całkowitych dochodach.

(v) Pozostałe przychody i koszty operacyjne

W pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych Bank wykazuje pozycje niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością operacyjną.

Pozostałe przychody operacyjne obejmują głównie zyski z tytułu sprzedaży towarów i usług, przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji składników aktywów trwałych i aktywów przejętych za długi, zyski z tytułu sprzedaży jednostek zależnych i stowarzyszonych, kwoty odzyskanych należności nieściągalnych, w tym spłaty wierzytelności wyłączonych z bilansu, kwoty otrzymanych odszkodowań, kar, grzywien i dotacji, przychodów z tytułu dzierżawy/najmu nieruchomości oraz rozwiązanych rezerw na sprawy sporne.

Na pozostałe koszty operacyjne składają się głównie wydatki na zakup towarów i usług niefinansowych, straty z tytułu sprzedaży lub likwidacji majątku trwałego w tym aktywów przejętych za długi, straty z tytułu sprzedaży jednostek zależnych i stowarzyszonych, koszty windykacji należności, koszty płaconych odszkodowań, koszty rezerw na sprawy sporne oraz rezerw na pozostałe zobowiązania, a także koszty przekazanych darowizn.

(vi) Wynik z działalności operacyjnej

Na wynik na działalności operacyjnej składa się wynik na działalności podstawowej, pozostałe przychody i koszty operacyjne, ogólne koszty administracyjne, które składają się z kosztów świadczeń pracowniczych, kosztów zakupu towarów i usług, kosztów działalności i kosztów odpisów amortyzacyjnych. Na wynik z działalności operacyjnej składa się także wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe.

2.7.18. Podatki

(i) Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego za okres bieżący i okresy poprzednie Bank wycenia w wysokości kwoty przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych lub w przypadku należności - podlegających zwrotowi od organów podatkowych, z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które na dzień bilansowy prawnie już obowiązywały lub proces legislacyjny ich zatwierdzenia był w zasadzie zakończony.

Bieżący podatek dochodowy dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym, Bank ujmuje bezpośrednio w kapitale własnym.

(ii) Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, odroczony podatek dochodowy Bank oblicza metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych z wyjątkiem przypadku, gdy:

- 1) rezerwa na odroczony podatek dochodowy powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub innego składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie ma wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową;
- 2) wynikają z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych, a terminy ich odwracania się podlegają kontroli przez Bank oraz gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego Bank ujmuje w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać te różnice, ulgi i straty z wyjątkiem przypadku, gdy:

- 1) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową;
- 2) w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego Bank weryfikuje na każdy dzień bilansowy i dokonuje stosownego obniżenia, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na zrealizowanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe i przepisy podatkowe, które na dzień bilansowy prawnie już obowiązywały lub proces legislacyjny ich zatwierdzenia był w zasadzie zakończony.

Odroczony podatek dochodowy dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w innych całkowitych dochodach ujmowany jest w innych całkowitych dochodach.

Bank kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego na mocy posiadanego tytułu prawnego do przeprowadzenia kompensat aktywów z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

2.7.19. Kapitały własne

Kapitał zakładowy wykazywany jest w wysokości zgodnej ze statutem Banku oraz wpisem do rejestru sądowego według wartości nominalnej. Pozostałe kapitały własne Bank wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej z uwzględnieniem ich podziału na rodzaje zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i z postanowieniami statutu Banku. Do kapitałów własnych Bank zalicza wynik netto za okres bieżący, niepodzielony zysk lub niepokrytą stratę z okresów poprzednich oraz wynik wyceny aktywów finansowych, które są wyceniane przez inne całkowite dochody.

Kapitały własne stanowią:

- 1) kapitał zakładowy – wykazywany w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru przedsiębiorców według wartości nominalnej;
- 2) akcje własne – skupione akcje Banku wchodzące w skład kapitału zakładowego, lecz niebędące w posiadaniu akcjonariuszy - akcje własne prezentowane są w wartości ujemnej;
- 3) kapitał zapasowy - tworzony jest z corocznych odpisów z zysku netto z przeznaczeniem na pokrycie strat, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku. Coroczne odpisy na kapitał zapasowy powinny wynosić co najmniej 8% zysku netto i dokonywane są do czasu osiągnięcia przez ten kapitał wysokości co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego. Do kapitału zapasowego zalicza się nadwyżki osiągnięte przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej. Kapitał zapasowy pomniejszany jest o koszty bezpośrednio związane z emisją akcji własnych;
- 4) inne całkowite dochody - obejmują skutki wyceny aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, zyski lub straty aktuarialne stanowiące korektę założeń przyjętych do kalkulacji rezerw na świadczenia pracownicze, różnice kursowe powstałe w wyniku wyceny instrumentów kapitałowych wyrażonych w walutach obcych, dla których dokonano wyboru wyceny do wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz skutki wyceny i wartość podatku odroczonego dla pozycji stanowiących różnice przejściowe ujęte w pozycji innych całkowitych dochodów;
- 5) niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych - obejmujący niepodzielone zyski i niepokryte straty z lat ubiegłych;
- 6) wynik roku bieżącego – zysk lub strata wynikająca z rachunku zysków i strat za okres, za który sporządzane jest sprawozdanie finansowe. Zysk lub strata netto uwzględnia podatek dochodowy;
- 7) pozostałe kapitały:
  - a) fundusz ogólnego ryzyka w Banku tworzony jest zgodnie z ustawą Prawo bankowe, z zysku po opodatkowaniu i przeznaczony jest na niezidentyfikowane ryzyka działalności Banku,
  - b) kapitały rezerwowe służące celom określonym w statucie tworzone z odpisów z zysku oraz wynik netto ze sprzedaży kapitałowych papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Wykupione akcje własne są ujmowane przez Bank według ceny nabycia i pomniejszają kapitał własny do momentu ich anulowania. Zyski lub straty ponoszone przy wykupie, sprzedaży lub umorzeniu akcji własnych nie wpływają na rachunek zysków i strat. Różnica pomiędzy wartością bilansową, a ceną zakupu, w przypadku ponownego wydania akcji, jest ujmowana w ramach nadwyżki ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej. Prawa przypisane do akcji własnych są anulowane i nie jest do nich alokowane prawo do dywidendy.

(i) Dywidendy

Dywidendy, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie, ale nie zostały wypłacone na dzień bilansowy, Bank ujmuje w sprawozdaniu w sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

2.7.20. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS)

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych Bank tworzy ZFŚS. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej na rzecz pracowników. Zobowiązania Funduszu stanowią zakumulowane odpisy dokonane przez Bank na rzecz ZFŚS pomniejszone o bezzwrotne wydatki z ZFŚS. W Banku nie występuje majątek socjalny, całość zobowiązań z tytułu ZFŚS wyrażona jest w środkach pieniężnych zgromadzonych na wyodrębnionym rachunku bankowym.

Ze względu na fakt, że aktywa ZFŚS nie stanowią aktywów Banku, Bank w sprawozdaniu w sytuacji finansowej dokonał kompensaty aktywów i zobowiązań Funduszu. W związku z powyższym saldo z tytułu ZFŚS w sprawozdaniu w sytuacji finansowej Banku na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosło zero.

2.7.21. Transakcje i salda w walutach obcych

Sprawozdanie finansowe zostało przygotowane w polskich złotych. Polski złoty jest walutą funkcjonalną Banku oraz walutą podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działa Bank.

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Każdorazowo na koniec okresu sprawozdawczego Bank przelicza:

- 1) pozycje pieniężne w walucie obcej przy zastosowaniu kursu zamknięcia, tj. kursu średniego ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego;
- 2) pozycje niepieniężne wyceniane według historycznej ceny nabycia wyrażonej w walucie obcej przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji;
- 3) pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przeliczane są przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została ustalona.

Zyski lub straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Dla potrzeb wyceny bilansowej zostały przyjęte następujące kursy:

	31.12.2021	31.12.2020
EUR	4,5994	4,6148
USD	4,06	3,7584

2.8. Wprowadzenie nowych standardów i interpretacji oraz zmian standardów i interpretacji

2.8.1. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały zastosowane po raz pierwszy w bieżącym roku obrotowym

Standard/interpretacja	Data wejścia w życie	Opis zmian i wpływ na sprawozdanie
MSR 39 (zmiana) „Instrumenty finansowe – ujawnienia i wycena”, MSSF 4 (zmiana) „Umowy ubezpieczeniowe”, MSSF 7 (zmiana) „Instrumenty finansowe – ujawnianie informacji”, MSSF 9 (zmiana) „Instrumenty Finansowe”, MSSF 16 (zmiana) „Leasing” - reforma IBOR faza II	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie.	Przepisy opublikowane w ramach reformy IBOR fazy II dotyczą doprecyzowanie wcześniejszych zmian wynikających z reformy wskaźników stóp procentowych w obszarach modyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych, rachunkowości zabezpieczeń oraz ujawnień. Według oceny Banku zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
MSSF 4 (zmiana) „Umowy ubezpieczeniowe”	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie.	Zmiana przewiduje dwa opcjonalne rozwiązania w celu zmniejszenia wpływu różnych dat wejścia w życie MSSF 9 i MSSF 17. Według oceny Banku zmiana nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
MSSF 16 (zmiana) „Leasing”	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 kwietnia 2021 roku lub po tej dacie	Zmiana w zakresie modyfikacji leasingu, której celem jest wydłużenie o 1 rok okresu możliwości odstąpienia od oceny modyfikacji leasingu, w sytuacji, gdy zmiana płatności leasingowych jest bezpośrednią konsekwencją pandemii Covid-19. Według oceny Banku zmiana nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.

2.8.2. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały wydane przez RMSR i zostały zatwierdzone przez Unię Europejską ale jeszcze nie weszły w życie

Standard/interpretacja	Data wejścia w życie	Opis zmian i wpływ na sprawozdanie
MSSF 3 (zmiana) „Połączenie jednostek”	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2022 roku lub po tej dacie	<p>Zmiana standardu odnosi się do założeń koncepcyjnych z 2018 roku, które dotyczą dodania wymogu, zgodnie z którym w przypadku transakcji i innych zdarzeń objętych zakresem MSR 37 lub KIMSF 21 jednostka przejmująca stosuje MSR 37 lub KIMSF 21 w celu zidentyfikowania zobowiązań, które przyjęła w ramach połączenia jednostek. Dodatkowo standard wprowadza wyraźne stwierdzenie, że jednostka przejmująca nie ujmuje aktywów warunkowych nabytych w ramach połączenia jednostek.</p> <p>Według oceny Banku zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.</p>
MSR 16 (zmiana) „Rzeczowe aktywa trwałe”	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2022 roku lub po tej dacie	<p>Zmiana standardu zabrania odliczania od kosztu wytworzenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych jakichkolwiek wpływów ze sprzedaży pozycji wytworzonych w trakcie doprowadzenia tego składnika aktywów do miejsca i stanu umożliwiającego mu działanie w sposób zamierzony przez kierownictwo. Zamiast tego jednostka ujmuje przychody ze sprzedaży takich pozycji oraz koszt wytworzenia tych pozycji w rachunku zysków i strat.</p> <p>Według oceny Banku zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.</p>
MSR 37 (zmiana) „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2022 roku lub po tej dacie	<p>Zmiana standardu precyzuje, że „koszt wykonania” umowy rodzącej obciążenia obejmuje „koszty bezpośrednio związane z umową”. Koszty bezpośrednio związane z umową mogą być kosztami inkrementalnymi związanymi z wykonaniem.</p> <p>Według oceny Banku zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.</p>
Roczny program poprawek 2018-2020	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2022 roku lub po tej dacie	<p>Zmiany oraz poprawki doprecyzowują oraz zawierają wyjaśnienia do ujmowania i wyceny w zakresie MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”, MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSR 41 „Rolnictwo” oraz do przykładów ilustrujących w ramach MSSF 16 „Leasing”.</p>

MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2023 roku lub po tej dacie	<p>Według oceny Banku zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.</p> <p>MSSF17 określa nowe podejście do rozpoznania, wyceny, prezentacji oraz ujawnień umów ubezpieczeniowych, a jego głównym celem jest zagwarantowanie przejrzystości i porównywalności sprawozdań finansowych. W związku z powyższym jednostka ma obowiązek ujawnić szereg ujawnień o charakterze ilościowym i jakościowym w celu umożliwienia odbiorcom sprawozdania ocenę wpływu umów ubezpieczeniowych na dane finansowe jednostki. MSSF17 wprowadza znaczące zmiany w stosunku do dotychczas obowiązującego MSSF17. W 2020 roku RMSR przyjęła zmiany do MSSF16 w zakresie odroczenia daty wejścia w życie, ujmowania zysków, prezentacji umów ubezpieczeniowych oraz niedopasowań księgowych.</p> <p>Bank nie oszacował jeszcze wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.</p>
---------------------------------	---	--

2.8.3. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały wydane przez RMSR i nie zostały zatwierdzone przez Unię Europejską

Standard/interpretacja	Data wejścia w życie	Opis zmian i wpływ na sprawozdanie
MSR 1 (zmiana) „Prezentacja sprawozdań finansowych”	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2023 roku lub po tej dacie	<p>Zmiana standardu dotyczy prezentacji zobowiązań. W szczególności wyjaśnia ona, że klasyfikacja zobowiązań jako krótkoterminowe lub długoterminowe powinna opierać się na prawach istniejących na koniec okresu sprawozdawczego.</p> <p>Według oceny Banku zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.</p>
MSSF 17 (zmiana) „Umowy ubezpieczeniowe”	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2023 roku lub po tej dacie	<p>Zmiany do MSSF 17 obejmują dwuletnie odroczenie daty wejścia w życie i ustaloną datę wygaśnięcia tymczasowego zwolnienia ze stosowania MSSF 9 przyznanego ubezpieczycielom spełniającym określone kryteria. Wzorzec ujmowania zysków dla umów ubezpieczeniowych zgodnie został zmieniony w celu odzwierciedlenia ochrony ubezpieczeniowej i wszelkich świadczonych usług inwestycyjnych. Umowy ubezpieczeniowe muszą być teraz prezentowane w bilansie na poziomie portfela. Zmiany dotyczą również niedopasowań księgowych, które powstają, gdy jednostka zawiera umowę reasekuracyjną rodzącą obciążenia i rozpoznaje straty na kontraktach bazowych w momencie początkowego ujęcia.</p> <p>Bank nie oszacował jeszcze wpływu zmiany na sprawozdanie finansowe Banku.</p>

MSR 1 (zmiana) „Prezentacja sprawozdań finansowych”	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2023 roku lub po tej dacie	<p>Opublikowane zmiany standardu doprecyzowują kwestię prezentacji ujawnień, dotyczących polityki rachunkowości stosowanej przed podmiot. Podmioty mają obowiązek zaprezentować istotne informacje o polityce rachunkowości o charakterze materialnym, a nie jak dotychczas o charakterze znaczącym. Zasady prezentacji zostały szczegółowo doprecyzowane poprzez zmianę do zasad „Praktyki MSSF 2 Ujawnianie zasad rachunkowości”.</p> <p>Bank nie oszacował jeszcze wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.</p>
MSR 8 (zmiana) „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2023 roku lub po tej dacie	<p>Zatwierdzone zmiany do standardu doprecyzowują różnicę pomiędzy zmianami w polityce rachunkowości, a zmianami w szacunkach. Zaprezentowana definicja identyfikuje szacunki księgowe jako wartości w sprawozdaniu finansowym, które nie są obciążone niepewnością wyceny. W standardzie dodano również przykłady oraz wytyczne, mające na celu ułatwienia podmiotom interpretację przyjętych wytycznych.</p> <p>Bank nie oszacował jeszcze wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.</p>
MSR 12 (zmiana) "Podatek dochodowy"	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2023 roku lub po tej dacie	<p>Zmiany do MSR 12 doprecyzowują, że zwolnienie dotyczące początkowego ujęcia podatku odroczonego nie ma zastosowania do transakcji, w których w momencie początkowego ujęcia powstają równe kwoty ujemnych i dodatnich różnic przejściowych, a jednostki są zobowiązane do ujmowania podatku odroczonego od takich transakcji, a tym samym wyjaśniają pojawiające się wątpliwości co do tego, czy zwolnienie to ma zastosowanie do transakcji takich jak leasing i zobowiązania z tytułu wycofania z eksploatacji.</p> <p>Bank nie oszacował jeszcze wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.</p>

3. Segmenty działalności

Zgodnie z wymogiem MSSF 8 informacje o segmentach oparte są na danych finansowych zastosowanych do celów sprawozdawczości wewnętrznej dostarczanej Zarządowi Banku, którego zadaniem jest alokacja zasobów do segmentów działalności i przeprowadzanie oceny ich wyników.

Segmenty działalności

Działalność Banku została podzielona na segmenty, które wyodrębniono z punktu widzenia określonych grup produktów według jednorodnych cech transakcji:

- 1) segment klienta detalicznego;
- 2) segment klienta biznesowego;
- 3) segment inwestycyjny;
- 4) niezaalokowane.

Segment klienta detalicznego

Segment klienta detalicznego obejmuje obsługę klientów indywidualnych będących osobami prywatnymi. Działalność tego segmentu analizowana jest w ujęciu:

- 1) produktów kredytowych, w tym: kredyty hipoteczne, konsumenckie oraz karty kredytowe;
- 2) produktów depozytowych, w tym: rachunki bieżące, lokaty terminowe, rachunki oszczędnościowe;
- 3) usług dedykowanych dla klientów detalicznych, w tym obsługa gotówkowa, przelewy krajowe i zagraniczne.

Segment klienta biznesowego

Segment klienta biznesowego obejmuje obsługę klientów instytucjonalnych tj. przedsiębiorstwa, jednostki budżetowe, wspólnoty mieszkaniowe oraz rolników i przedsiębiorców indywidualnych. Do segmentu klienta biznesowego zaliczono także działalność usługową na rzecz zrzeszonych banków spółdzielczych.

Działalność tego segmentu analizowana jest w ujęciu:

- 1) produktów kredytowych, w tym: kredyty inwestycyjne i obrotowe, kredyty preferencyjne z dofinansowaniem funduszy strukturalnych UE lub krajowych programów wsparcia przedsiębiorców;
- 2) produktów depozytowych, w tym: rachunki bieżące i lokacyjne, lokaty terminowe;
- 3) usług dedykowanych dla klientów biznesowych.

Segment inwestycyjny

Segment inwestycyjny obejmuje przede wszystkim działalność w zakresie operacji skarbowych, w tym przyjmowania depozytów od zrzeszonych banków spółdzielczych, lokowania środków na rynkach finansowych, zarządzania płynnością, ryzykiem stóp procentowych i ryzykiem walutowym.

Niezaalokowane

Segment ten obejmuje przychody, koszty oraz pozycje bilansowe nieprzyporządkowane do żadnego z wyżej wymienionych segmentów.

Wycena

Wycena aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów segmentów jest zgodna z polityką rachunkowości stosowaną w Banku. Zarządcy wynik z tytułu odsetek uwzględnia księgowe przychody i koszty odsetkowe, które są korygowane o przychody i koszty wyliczone przy wykorzystaniu wewnętrznych cen transferowych.

Rachunek zysków i strat oraz sprawozdanie z sytuacji finansowej zawierają pozycje, które bezpośrednio można zakwalifikować do danego segmentu, jak również takie, które przypisywane są do danego segmentu w oparciu o racjonalne przesłanki przy zastosowaniu odpowiednich metod alokacji.

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Rachunek zysków i strat za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku

	Segment klienta detalicznego	Segment klienta biznesowego	Segment inwestycyjny	Niezaalokowane	Razem
Wynik z tytułu odsetek	30 457	86 391	126 072	0	242 920
- Przychody odsetkowe, z tego:	59 259	145 786	382 338	0	587 383
- przychody odsetkowe od klientów	50 217	135 965	123 254	0	309 436
- przychody odsetkowe wewnętrzne	9 042	9 821	259 084	0	277 947
- Koszty odsetkowe, z tego:	-28 802	-59 395	-256 266	0	-344 463
- koszty odsetkowe od klientów	-1 046	-545	-64 925	0	-66 516
- koszty odsetkowe wewnętrzne	-27 756	-58 850	-191 341	0	-277 947
Wynik z tytułu prowizji	5 181	58 104	-501	0	62 784
Przychody z tytułu dywidend, wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wynik z pozycji wymiany i wynik z tytułu zaprzestania ujmowania oraz przeklasyfikowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 649	3 000	25 241	0	29 890
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	2 225	12 207	883	0	15 315
Ogólne koszty administracyjne	-37 807	-84 260	-113 727	0	-235 794
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	3 338	-77 044	2 712	0	-70 994
Wynik segmentu brutto	5 043	-1 602	40 680	0	44 121
Podatek dochodowy	0	0	0	-11 511	-11 511
Wynik finansowy netto	5 043	-1 602	40 680	-11 511	32 610

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Segment klienta detalicznego	Segment klienta biznesowego	Segment inwestycyjny	Niezaalokowane	Razem
Należności od innych banków oraz klientów	2 156 151	5 811 020	881 465	0	8 848 636
Pozostałe aktywa, w tym:	1 254	4 096	15 574 808	321 885	15 902 043
- Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0	0	57 098	57 098
Aktywa razem	2 157 405	5 815 116	16 456 273	321 885	24 750 679
Zobowiązania wobec innych banków oraz klientów	842 804	2 081 423	20 320 057	0	23 244 284
Pozostałe zobowiązania	0	0	382 794	206 549	589 343
Kapitał własny	0	0	0	917 052	917 052
Zobowiązania i kapitał własny razem	842 804	2 081 423	20 702 851	1 123 601	24 750 679

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Rachunek zysków i strat za rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku

	Segment klienta detałicznego	Segment klienta biznesowego	Segment inwestycyjny	Niezaalokowane	Razem
Wynik z tytułu odsetek	29 397	116 952	134 717	0	281 066
- Przychody odsetkowe, z tego:	73 564	197 912	582 661	0	854 137
- przychody odsetkowe od klientów	59 172	186 237	188 921	0	434 330
- przychody odsetkowe wewnętrzne	14 392	11 675	393 740	0	419 807
- Koszty odsetkowe, z tego:	-44 167	-80 960	-447 944	0	-573 071
- koszty odsetkowe od klientów	-10 189	-4 207	-138 868	0	-153 264
- koszty odsetkowe wewnętrzne	-33 978	-76 753	-309 076	0	-419 807
Wynik z tytułu prowizji	5 353	54 548	-499	0	59 402
Przychody z tytułu dywidend, wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wynik z pozycji wymiany i wynik z tytułu zaprzestania ujmowania oraz przeklasyfikowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	874	-5 898	13 156	0	8 132
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	2 072	10 813	1 640	0	14 525
Ogólne koszty administracyjne	-45 854	-97 525	-104 544	0	-247 923
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	-1 640	-72 231	-23 747	0	-97 618
Wynik segmentu brutto	-9 798	6 659	20 723	0	17 584
Podatek dochodowy	0	0	0	-10 943	-10 943
Wynik finansowy netto	-9 798	6 659	20 723	-10 943	6 641

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Segment klienta detałicznego	Segment klienta biznesowego	Segment inwestycyjny	Niezaalokowane	Razem
Należności od innych banków oraz klientów	2 089 694	6 429 304	744 433	0	9 263 431
Pozostałe aktywa, w tym:	2 491	6 622	19 345 902	295 222	19 650 237
- Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0	0	70 792	70 792
Aktywa razem	2 092 185	6 435 926	20 090 335	295 222	28 913 668
Zobowiązania wobec innych banków oraz klientów	1 004 159	2 266 232	24 180 052	0	27 450 443
Pozostałe zobowiązania	0	0	428 686	194 011	622 697
Kapitał własny	0	0	0	840 528	840 528
Zobowiązania i kapitał własny razem	1 004 159	2 266 232	24 608 738	1 034 539	28 913 668

4. Wynik z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek	2021	2020
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych z tytułu:	307 024	430 262
- środków w Banku Centralnym	946	242
- lokat oraz kredytów udzielonych innym bankom	281	565
- należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	0	14
- papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	20 228	52 053
- papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	101 610	134 591
- kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych w zamortyzowanym koszcie	183 959	242 797
Pozostałe przychody o charakterze odsetkowym z tytułu:	2 412	4 068
- papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	199	476
- kredytów i pożyczek udzielonych klientom obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 213	3 592
Razem przychody z tytułu odsetek	309 436	434 330
Przychody z tytułu odsetek od aktywów finansowych z utratą wartości	2021	2020
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	33 209	37 226
Pozostałe inwestycje finansowe	581	586
Razem odsetki od aktywów finansowych z utratą wartości	33 790	37 812
Koszty z tytułu odsetek	2021	2020
Koszty odsetek z tytułu:	-66 516	-153 243
- zobowiązań wobec innych banków	-45 226	-111 224
- sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	-8
- zobowiązań wobec klientów	-4 240	-20 018
- emisji dłużnych papierów wartościowych	-15 536	-20 065
- zobowiązań leasingowych	-1 514	-1 928
Pozostałe koszty o charakterze odsetkowym z tytułu:	0	-2
- aktywów/zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	0	-2
Pozostałe	0	-19
Razem koszty z tytułu odsetek	-66 516	-153 264

5. Wynik z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat	2021	2020
Przychody z prowizji i opłat od banków z tytułu:	46 072	45 109
- udzielonych kredytów i pożyczek	0	13
- obsługi rachunków bankowych	326	215
- kart płatniczych i kredytowych	28 437	25 931
- rozliczeń pieniężnych	16 333	18 057
- pozostałe	976	893
Przychody z prowizji i opłat od klientów z tytułu:	43 816	40 414
- udzielonych kredytów i pożyczek	16 705	16 403
- obsługi rachunków bankowych	17 892	13 764
- kart płatniczych i kredytowych	2 417	2 678
- pośrednictwa sprzedaży ubezpieczeń	794	559
- rozliczeń pieniężnych	4 206	5 175
- zobowiązań gwarancyjnych	1 040	1 035
- prowizji dystrybucyjnej	245	271
- pozostałe	517	529
Razem przychody z tytułu prowizji i opłat	89 888	85 523
Koszty z tytułu prowizji i opłat	2021	2020
Koszty prowizji i opłat od banków z tytułu:	-2 932	-3 788
- obsługi rachunków bankowych	-1 866	-2 265
- kart płatniczych i kredytowych	-219	-265
- pozostałe	-847	-1 258
Koszty prowizji i opłat od klientów z tytułu:	-24 172	-22 333
- kart płatniczych i kredytowych	-19 988	-18 800
- administracji wierzytelnościami	-149	-446
- pozostałe	-4 035	-3 087
Razem koszty z tytułu prowizji i opłat	-27 104	-26 121

6. Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend od:	2021	2020
- emitentów aktywów finansowych obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 045	140
- emitentów aktywów finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 148	1 074
- jednostek zależnych i stowarzyszonych	125	125
Razem przychody z tytułu dywidend	2 318	1 339

7. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Wynik na sprzedaży i wycenie instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu		
- dłużne papiery wartościowe	2 069	7 535
- kapitałowe papiery wartościowe	0	0
Razem wynik na sprzedaży i wycenie instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	<u>2 069</u>	<u>7 535</u>
Wynik na sprzedaży i wycenie instrumentów finansowych obowiązkowo wycenianych przez wynik finansowy		
- dłużne papiery wartościowe	12 813	-31 154
- kapitałowe papiery wartościowe	0	0
Razem wynik na sprzedaży i wycenie instrumentów finansowych obowiązkowo wycenianych przez wynik finansowy	<u>12 813</u>	<u>-31 154</u>
Wynik na pochodnych instrumentach finansowych	-19 315	-14 055
Wynik z pozycji wymiany	7 293	15 241
Razem wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	<u><u>2 860</u></u>	<u><u>-22 433</u></u>

8. Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania oraz przeklasyfikowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych zakwalifikowanych do aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	15 395	15 760
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	9 317	13 466
- dłużnych papierów wartościowych	9 317	13 466
- kapitałowych papierów wartościowych	0	0
Wynik z tytułu przeklasyfikowania	0	0
Razem wynik z tytułu zaprzestania ujmowania oraz przeklasyfikowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	<u><u>24 712</u></u>	<u><u>29 226</u></u>

9. Pozostałe przychody operacyjne

	2021	2020
Przychody ze sprzedaży towarów i usług	19 954	19 555
Zyski z tytułu sprzedaży lub przychody z likwidacji składników majątku trwałego i obrotowego oraz aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	1 613	1 998
- środków trwałych	1 609	1 930
- aktywów z tytułu prawa do użytkowania	4	68
Zysk z tytułu sprzedaży jednostek zależnych i stowarzyszonych	2 169	1 156
Przychody z odzyskanych należności nieściągalnych, w tym zwrócone koszty windykacji	3 488	3 352
Przychody ze sprzedaży kredytów i należności nieściągalnych przeniesionych do ewidencji pozabilansowej	0	4
Przychody z otrzymanych dotacji	4 206	3 410
Przychody z otrzymanych kar, odszkodowań i grzywien	80	66
Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na:	208	1 901
- zobowiązania pracownicze	132	0
- zobowiązania sporne	76	1 581
- pozostałe zobowiązania	0	320
Pozostałe	3 965	2 826
Razem pozostałe przychody operacyjne	35 683	34 268

10. Pozostałe koszty operacyjne

	2021	2020
Koszty z tytułu zakupu towarów i usług	-13 242	-13 430
Straty z tytułu sprzedaży lub koszty likwidacji składników majątku trwałego i obrotowego oraz aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-32	-1 370
- środków trwałych	-28	-278
- aktywów z tytułu prawa do użytkowania	-4	-1 092
Straty z tytułu sprzedaży jednostek zależnych i stowarzyszonych	0	-292
Koszty windykacji	-2 054	-2 384
Koszty z tytułu zapłaconych odszkodowań, kar i grzywien	-186	-154
Koszty przekazanych darowizn	-37	-56
Koszty z tytułu tworzenia rezerw	-2 424	-191
- na zobowiązania sporne	-2 074	-191
- na pozostałe zobowiązania	-350	0
Pozostałe	-2 393	-1 866
Razem pozostałe koszty operacyjne	-20 368	-19 743

11. Ogólne koszty administracyjne

	2021	2020
Koszty świadczeń pracowniczych	-93 683	-101 505
Koszty działania z tytułu:	-109 363	-112 264
- utrzymania, remontów i wynajmu budynków	-9 039	-10 372
- eksploatacji środków transportu	-1 390	-1 581
- eksploatacji systemów informatycznych	-45 011	-40 409
- usług pocztowych i telekomunikacyjnych	-2 552	-2 985
- usług badania bilansu, doradztwa i konsultingu	-2 769	-2 354
- reklamy i reprezentacji	-3 183	-2 026
- podatków i opłat	-1 665	-1 882
- wpłat na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego i Komisji Nadzoru Finansowego	-24 734	-28 585
- wpłat na rzecz Spółdzielni Ochrony Zrzeszenia BPS	-7 147	-8 390
- usług ochrony	-5 488	-7 082
- ubezpieczeń	-1 012	-1 062
- usług KIR	-155	-187
- pozostałe	-5 218	-5 349
Amortyzacja	-32 748	-34 154
- rzeczowych aktywów trwałych	-10 391	-11 190
- aktywów z tytułu prawa do użytkowania	-9 816	-9 975
- wartości niematerialnych	-12 541	-12 989
Razem ogólne koszty administracyjne	-235 794	-247 923

12. Świadczenia pracownicze

	2021	2020
Wynagrodzenia, w tym:	-73 111	-79 195
- rezerwy na świadczenia pracownicze	-2 301	-628
- składki pracowniczego programu emerytalnego	-1 571	-1 648
Ubezpieczenia	-10 515	-11 824
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników, w tym:	-10 057	-10 486
- odpisy na ZFSS	-1 367	-1 641
Razem koszty świadczeń pracowniczych	-93 683	-101 505

13. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe

Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe za rok zakończony 31 grudnia 2021 roku

	<u>Utworzenie odpisów</u>	<u>Rozwiązanie odpisów</u>	<u>Wpływ na wynik okresu</u>
Aktywa wyceniane zgodnie z MSSF 9	-119 160	43 745	-75 415
Należności od innych banków wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-23	26	3
Papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-2 070	324	-1 746
Papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-269	148	-121
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-113 670	42 010	-71 660
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	-3 128	1 237	-1 891
Aktywa niewyceniane zgodnie z MSSF 9	-5 980	10 401	4 421
Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	-5 979	10 363	4 384
Zapasy	0	0	0
Pozostałe aktywa	-1	38	37
Razem	-125 140	54 146	-70 994

Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe za rok zakończony 31 grudnia 2020 roku

	<u>Utworzenie odpisów</u>	<u>Rozwiązanie odpisów</u>	<u>Wpływ na wynik okresu</u>
Aktywa wyceniane zgodnie z MSSF 9	-120 765	46 295	-74 470
Należności od innych banków wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-151	13	-138
Papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-936	1 456	520
Papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-818	51	-767
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-117 179	41 589	-75 590
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	-1 681	3 186	1 505
Aktywa niewyceniane zgodnie z MSSF 9	-25 384	2 236	-23 148
Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	-25 150	2 236	-22 914
Zapasy	-133	0	-133
Pozostałe aktywa	-101	0	-101
Razem	-146 149	48 531	-97 618

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zmiany odpisów z tytułu utraty wartości aktywów niewycenianych według MSSF 9

Zmiany odpisów z tytułu utraty wartości aktywów niewycenianych według MSSF 9 za rok zakończony 31 grudnia 2021 roku

	Wartość na początek okresu	Zwiększenia		Zmniejszenia			Wartość na koniec okresu	Wpływ na wynik okresu
		Utworzenie odpisów	Pozostałe	Rozwiązanie odpisów	Spisania aktywów	Likwidacja/Sprzedaż		
Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	-232 159	-5 979	0	10 363	0	177 157	-50 618	4 384
Zapasy	-65	0	0	0	0	0	-65	0
Rzeczowe aktywa trwałe	0	0	0	0	0	0	0	0
Wartości niematerialne	-1 003	0	0	0	0	0	-1 003	0
Pozostałe aktywa	-443	-1	0	38	0	0	-406	37
Razem	-233 670	-5 980	0	10 401	0	177 157	-52 092	4 421

Zmiany odpisów z tytułu utraty wartości aktywów niewycenianych według MSSF 9 za rok zakończony 31 grudnia 2020 roku

	Wartość na początek okresu	Zwiększenia		Zmniejszenia			Wartość na koniec okresu	Wpływ na wynik okresu
		Utworzenie odpisów	Pozostałe	Rozwiązanie odpisów	Spisania aktywów	Likwidacja/Sprzedaż		
Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	-212 968	-25 150	0	2 236	0	3 723	-232 159	-22 914
Zapasy	-65	-133	0	0	133	0	-65	-133
Rzeczowe aktywa trwałe	-2 691	0	0	0	2 691	0	0	0
Wartości niematerialne	-1 243	0	0	0	240	0	-1 003	0
Pozostałe aktywa	-2 537	-101	0	0	1 636	559	-443	-101
Razem	-219 504	-25 384	0	2 236	4 700	4 282	-233 670	-23 148

14. Podatek dochodowy

	2021	2020
Bieżący podatek dochodowy	2 182	-18 781
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	0	-18 778
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	2 182	-3
Odroczony podatek dochodowy	-13 693	7 838
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych odnoszonych na wynik finansowy	-13 693	7 838
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	-11 511	-10 943
Odroczony podatek dochodowy dotyczący pozycji odniesionych bezpośrednio na kapitał	-2 417	-2 417
Niezrealizowany zysk/strata z tytułu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz zyski lub straty aktuarialne	-2 417	-2 417
Obciążenie podatkowe wykazane w kapitale własnym	-2 417	-2 417

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR ale, dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągnane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Organy podatkowe mogą przeprowadzać kontrole i weryfikować zapisy operacji gospodarczych ujętych w księgach rachunkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym złożono deklaracje podatkowe, dokonać ustalenia dodatkowego zobowiązania podatkowego i nałożyć związane z tym kary. W opinii Zarządu nie istnieją okoliczności wskazujące na możliwość powstania istotnych zobowiązań podatkowych w tym zakresie.

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Liczbowe uzgodnienie pomiędzy podatkiem obliczonym jako iloczyn wyniku finansowego brutto i obowiązującej stawki podatkowej a rzeczywistym obciążeniem podatkowym wykazany w rachunku zysków i strat

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Zysk (strata) brutto	44 121	17 584
Stawka podatku obowiązująca w Polsce	19%	19%
Obciążenie podatkowe wg zastosowanej stawki podatkowej	-8 383	-3 341
Dochody niepodlegające opodatkowaniu, z tego:	7 840	11 376
- rozwiązane odpisy aktualizujące należności	5 179	7 879
- otrzymane dywidendy	2 318	1 339
- pozostałe	343	2 158
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów, z tego:	-36 564	-36 497
- utworzone odpisy aktualizujące należności	-7 033	-6 476
- opłaty na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	-22 007	-26 787
- pozostałe	-7 524	-3 234
Pozostałe różnice pomiędzy wynikiem finansowym brutto a dochodem do opodatkowania podatkiem dochodowym	12 261	-14 890
Efektywne obciążenie zysku/straty brutto podatkiem dochodowym	-11 511	-10 943
Efektywna stawka podatkowa	26%	62%

Należności i zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	10 337	0
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	0	11 884

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Podatek odroczoney

Odroczony podatek dochodowy na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku wynika z następujących pozycji:

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Wpływ na rachunek zysków i strat	
	31.12.2021	31.12.2020	2021	2020
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego, struktura:				
- odsetki do otrzymania	116 790	121 642	4 852	-2 346
- wartość netto środków trwałych objętych ulgą inwestycyjną	106	109	3	11
- dyskonto i odsetki od papierów wartościowych	125 706	86 643	-39 063	-11 855
- nadwyżka amortyzacji podatkowej nad bilansową	9 796	14 714	4 918	1 036
- pozostałe	70 012	78 853	8 841	24 579
Dodatnie różnice przejściowe razem	322 410	301 961	-20 449	11 425
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego odnoszona na wynik finansowy	61 258	57 373	-3 885	2 171
Operacje rozliczane z innymi całkowitymi dochodami	15 832	14 956	X	X
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego odnoszona na całkowite dochody	3 008	2 842	X	X
Razem rezerwa z tytułu podatku odroczonego	64 266	60 215	X	X
Kwota kompensaty	-64 266	-60 215	X	X
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	0	0	X	X
Aktywo z tytułu podatku odroczonego, struktura:				
- odsetki do zapłacenia	4 864	6 180	-1 316	-10 381
- rezerwy na przyszłe zobowiązania	27 679	20 823	6 856	2 452
- rezerwy na utratę wartości należności kredytowych	179 830	266 938	-87 108	24 190
- wycena aktywów finansowych	78 882	99 406	-20 524	22 807
- przychody z tytułu odsetek i prowizji pobranych z góry	34 623	39 538	-4 915	-7 800
- naliczone odsetki oraz premia od papierów wartościowych	6 320	6 475	-155	-1 602
- odsetki nabyte od papierów wartościowych	34 557	35 842	-1 284	-6 104
- odpisy z tytułu utraty wartości akcji i udziałów	13 118	136 095	-122 977	3 645
- strata podatkowa do odliczenia	177 675	0	177 675	0
- pozostałe	78 101	75 975	2 125	2 619
Ujemne różnice przejściowe razem	635 649	687 272	-51 623	29 826
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego odnoszone na wynik finansowy	120 773	130 582	-9 808	5 667
Operacje rozliczane z innymi całkowitymi dochodami	3 111	2 235	X	X
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego odnoszone na całkowite dochody	591	425	X	X
Razem aktywa z tytułu podatku odroczonego	121 364	131 007	X	X
Kwota kompensaty	-64 266	-60 215	X	X
Aktywo z tytułu podatku odroczonego prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	57 098	70 792	X	X
Objęcie kontroli nad jednostkami zależnymi	X	X	0	0
Obciążenie/uznanie z tytułu podatku odroczonego ujęte w rachunku zysków i strat	X	X	-13 693	7 838
Obciążenie/uznanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujęte w kapitale własnym	-2 417	-2 417	X	X

15. Zysk na akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk na akcję obliczany jest poprzez podzielenie zysku netto przez średnio ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Zysk netto	32 610	6 641
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie	442 695	437 523
Zysk przypadający na akcję (w zł)	0,07	0,02

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Zysk rozwodniony przypadający na akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu roku obrotowego, skorygowaną o wpływ instrumentów rozwadniających. W roku 2021 oraz 2020 nie występowały instrumenty rozwadniające.

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Zysk netto	32 610	6 641
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie	442 695	437 523
Zysk rozwodniony przypadający na akcję (w zł)	0,07	0,02

16. Dywidendy wypłacone oraz zaproponowane do wypłaty

Zarząd Banku Polskiej Spółdzielczości będzie rekomendował Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy Banku uchwałę o niewypłaceniu dywidendy z zysku za rok 2021 z uwagi na brak spełnienia kryteriów określonych w komunikacie Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącym stanowiska organu nadzoru w sprawie założeń polityki dywidendowej banków.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku zobowiązania Banku do wypłaty dywidendy za poprzednie lata wynosiły 1 tys. zł.

17. Kasa, środki w Banku Centralnym

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
Środki pieniężne w kasie	51 042	70 254
Środki pieniężne na rachunkach bieżących i terminowych w Banku Centralnym	1 254 409	1 833 739
Razem kasa, środki w Banku Centralnym	1 305 451	1 903 993

Bank może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunku rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych na podstawie dyspozycji złożonej do Narodowego Banku Polskiego, musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tym rachunku w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej. Kwota rezerwy obowiązkowej deklarowana do utrzymania w grudniu 2021 roku wynosiła 1.202.727 tys. zł, natomiast w grudniu 2020 roku kwota ta wynosiła 78.885 tys. zł. Środki rezerwy obowiązkowej były oprocentowane na dzień 31 grudnia 2021 roku w wysokości 2%, a na dzień 31 grudnia 2020 roku w wysokości 0,10 %.

18. Należności od innych banków

	31.12.2021		31.12.2020	
	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
Należności od innych banków według rodzaju				
Rachunki bieżące	514 440	0	508 597	0
Lokaty	283 034	0	136 942	0
Kredyty i pożyczki	11 382	0	5 786	0
Pozostałe należności	21 247	0	29 803	0
- z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	17 537	0	21 043	0
- pozostałe	3 710	0	8 760	0
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	-241	0	-242	0
Razem należności od innych banków	829 862	0	680 886	0

	31.12.2021		31.12.2020	
	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
Należności od innych banków według terminów wymagalności				
do 1 miesiąca	780 775	0	659 526	0
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	12 001	0	2 400	0
powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	22 193	0	530	0
powyżej 1 roku do 5 lat	15 072	0	1 585	0
powyżej 5 lat	0	0	17 025	0
dla których termin wymagalności upłynął	62	0	62	0
o nieokreślonym terminie wymagalności	0	0	0	0
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	-241	0	-242	0
Razem należności od innych banków	829 862	0	680 886	0

19. Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku Bank nie posiadał należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu.

20. Pochodne instrumenty finansowe

	Aktywa 31.12.2021	Zobowiązania 31.12.2021	Aktywa 31.12.2020	Zobowiązania 31.12.2020
Transakcje walutowe	89	9	712	14
- FX forward	89	9	712	14
Transakcje stopy procentowej	61	34	128	121
- swap na stopę procentową IRS	61	34	128	121
Transakcje pozostałe	0	0	0	0
- futures na indeks akcji	0	0	0	0
Razem pochodne instrumenty finansowe	150	43	840	135

Na dzień 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku Bank nie posiadał instrumentów finansowych ujętych w ramach stosowania rachunkowości zabezpieczeń.

Walutowe transakcje terminowe FX forward to zobowiązania do kupna walut obcych i lokalnych, obejmujące niezrealizowane transakcje spot. Terminowe operacje wymiany walutowej oparte są na określonym w momencie zawarcia kursie waluty na określoną datę w przyszłości. Transakcje FX forward zawierane są przez Bank w celu zarządzania pozycją walutową oraz celem zaspokajania potrzeb klientów w zakresie zabezpieczenia przyszłych płatności w walutach obcych.

Kontrakty FX swap na stopę procentową i kontrakty walutowe to zobowiązania do zamiany jednego strumienia przepływów pieniężnych na inny. Rezultatem takiej transakcji jest zamiana walut lub stóp procentowych lub połączenia wszystkich tych czynników.

Swap stopy procentowej (IRS) jest umową zawartą pomiędzy dwiema stronami, na podstawie której zobowiązują się one do wzajemnych płatności odsetek od umownego nominału kontraktu (w określonych odstępach czasu w trakcie trwania kontraktu), które naliczane są według różnej stopy procentowej

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Wartości nominalne instrumentów bazowych według terminów wymagalności/zapadalności i wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych

Wartości nominalne instrumentów bazowych według terminów wymagalności/zapadalności i wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2021 roku

	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Transakcje walutowe	1 459	2 008	5 493	0	0	8 960
- FX forward	1 459	2 008	5 493	0	0	8 960
Transakcje stopy procentowej	0	0	0	4 095	0	4 095
- swap na stopę procentową IRS	0	0	0	4 095	0	4 095
Transakcje pozostałe	0	45 158	0	0	0	45 158
- futures na indeks akcji	0	45 158	0	0	0	45 158
Razem pochodne instrumenty finansowe	1 459	47 166	5 493	4 095	0	58 213

Wartości nominalne instrumentów bazowych według terminów wymagalności/zapadalności i wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2020 roku

	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Transakcje walutowe	56 559	22 276	6 513	0	0	85 348
- FX forward	56 559	22 276	6 513	0	0	85 348
Transakcje stopy procentowej	0	0	0	5 301	0	5 301
- swap na stopę procentową IRS	0	0	0	5 301	0	5 301
Transakcje pozostałe	0	84 041	0	0	0	84 041
- futures na indeks akcji	0	84 041	0	0	0	84 041
Razem pochodne instrumenty finansowe	56 559	106 317	6 513	5 301	0	174 690

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

21. Papiery wartościowe

Papiery wartościowe według rodzaju na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Przeznaczone do obrotu	Obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Razem
Dłużne papiery wartościowe						
- emitowane przez NBP	0	0	2 099 048	X	0	2 099 048
- emitowane przez inne banki	0	0	390 787	X	2 891 510	3 282 297
- emitowane przez pozostałe podmioty sektora finansowego	0	225 129	0	X	0	225 129
- emitowane przez podmioty sektora niefinansowego	0	0	72 148	X	0	72 148
- emitowane przez Skarb Państwa	18 293	0	237 678	X	6 736 014	6 991 985
- emitowane przez instytucje rządowe i samorządowe	0	0	156 416	X	1 013 792	1 170 208
Razem dłużne papiery wartościowe	18 293	225 129	2 956 077	X	10 641 316	13 840 815
Kapitałowe papiery wartościowe						
- emitowane przez inne banki	0	0	X	5 002	X	5 002
- emitowane przez pozostałe podmioty sektora finansowego	0	0	X	10 215	X	10 215
- emitowane przez podmioty sektora niefinansowego	0	1 000	X	2	X	1 002
Razem kapitałowe papiery wartościowe	0	1 000	X	15 219	X	16 219
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	X	X	-12 701	X	-2 842	-15 543
Razem papiery wartościowe	18 293	226 129	2 943 376	15 219	10 638 474	13 841 491

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Papiery wartościowe według rodzaju na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Przeznaczone do obrotu	Obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Razem
Dłużne papiery wartościowe						
- emitowane przez NBP	0	0	5 817 788	X	0	5 817 788
- emitowane przez inne banki	0	0	65 164	X	1 998 587	2 063 751
- emitowane przez pozostałe podmioty sektora finansowego	0	268 635	19 802	X	0	288 437
- emitowane przez podmioty sektora niefinansowego	0	0	71 932	X	0	71 932
- emitowane przez Skarb Państwa	9 926	0	530 020	X	7 004 452	7 544 398
- emitowane przez instytucje rządowe i samorządowe	0	0	152 768	X	1 041 239	1 194 007
Razem dłużne papiery wartościowe	9 926	268 635	6 657 474	X	10 044 278	16 980 313
Kapitałowe papiery wartościowe						
- emitowane przez inne banki	0	0	X	2 720	X	2 720
- emitowane przez pozostałe podmioty sektora finansowego	0	0	X	8 077	X	8 077
- emitowane przez podmioty sektora niefinansowego	0	1 000	X	2	X	1 002
Razem kapitałowe papiery wartościowe	0	1 000	X	10 799	X	11 799
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	X	X	-29 953	X	-2 720	-32 673
Razem papiery wartościowe	9 926	269 635	6 627 521	10 799	10 041 558	16 959 439

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Papiery wartościowe według terminów wymagalności na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Przeznaczone do obrotu	Obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Razem
do 1 miesiąca	0	0	2 099 294	0	1 566	2 100 860
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0	20 541	0	324	20 865
powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	146	0	26 429	0	772 519	799 094
powyżej 1 roku do 5 lat	18 147	0	199 869	0	3 562 423	3 780 439
powyżej 5 lat	0	0	591 184	0	6 304 484	6 895 668
dla których termin wymagalności upłynął	0	0	18 760	0	0	18 760
o nieokreślonym terminie wymagalności	0	1 000	0	15 219	0	16 219
o nieokreślonym terminie wymagalności - instrumenty dłużne o charakterze kapitałowym	0	225 129	0	0	0	225 129
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	X	X	-12 701	X	-2 842	-15 543
Razem papiery wartościowe	18 293	226 129	2 943 376	15 219	10 638 474	13 841 491

Papiery wartościowe według terminów wymagalności na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Przeznaczone do obrotu	Obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Razem
do 1 miesiąca	0	0	5 819 517	0	1 740	5 821 257
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0	749	0	329	1 078
powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	3	0	32 763	0	38 643	71 409
powyżej 1 roku do 5 lat	0	0	225 250	0	3 019 874	3 245 124
powyżej 5 lat	9 923	0	540 929	0	6 983 692	7 534 544
dla których termin wymagalności upłynął	0	0	38 266	0	0	38 266
o nieokreślonym terminie wymagalności	0	1 000	0	10 799	0	11 799
o nieokreślonym terminie wymagalności - instrumenty dłużne o charakterze kapitałowym	0	268 635	0	0	0	268 635
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	X	X	-29 953	X	-2 720	-32 673
Razem papiery wartościowe	9 926	269 635	6 627 521	10 799	10 041 558	16 959 439

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zmiana wartości bilansowej brutto papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody za rok zakończony 31 grudnia 2021 roku

	<u>Koszyk 1</u>	<u>Koszyk 2</u>	<u>Koszyk 3</u>	<u>POCI</u>	<u>Razem</u>
Stan na początek okresu	6 565 741	53 467	38 266	0	6 657 474
Zakupione lub utworzone aktywa finansowe	1 115 945 180	0	0	0	1 115 945 180
Naliczenie odsetek	18 410	1 735	484	0	20 629
Wyłączenia z bilansu, w tym wykup	-225 235 222	-1 729	-1 089	0	-225 238 040
Spisania z bilansu	0	0	0	0	0
Sprzedaż	-894 411 287	0	-18 901	0	-894 430 188
Zmiany wynikające ze zmiany wartości godziwej	1 107	-85	0	0	1 022
Stan na koniec okresu	2 883 929	53 388	18 760	0	2 956 077

Zmiana wartości bilansowej brutto papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody za rok zakończony 31 grudnia 2020 roku

	<u>Koszyk 1</u>	<u>Koszyk 2</u>	<u>Koszyk 3</u>	<u>POCI</u>	<u>Razem</u>
Stan na początek okresu	6 818 078	55 003	50 842	0	6 923 923
Zakupione lub utworzone aktywa finansowe	923 820 510	0	0	0	923 820 510
Naliczenie odsetek	48 910	2 149	505	0	51 564
Wyłączenia z bilansu, w tym wykup	-299 149 574	-3 434	-3 855	0	-299 156 863
Spisania z bilansu	0	0	-9 226	0	-9 226
Sprzedaż	-624 985 651	0	0	0	-624 985 651
Zmiany wynikające ze zmiany wartości godziwej	13 468	-251	0	0	13 217
Stan na koniec okresu	6 565 741	53 467	38 266	0	6 657 474

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zmiana wartości bilansowej brutto papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie za rok zakończony 31 grudnia 2021 roku

	<u>Koszyk 1</u>	<u>Koszyk 2</u>	<u>Koszyk 3</u>	<u>POCI</u>	<u>Razem</u>
Stan na początek okresu	10 036 454	7 824	0	0	10 044 278
Zakupione lub utworzone aktywa finansowe	890 711	0	0	0	890 711
Naliczenie odsetek	101 660	0	0	0	101 660
Wyłączenia z bilansu, w tym wykup	-88 998	0	0	0	-88 998
Sprzedaż	-306 335	0	0	0	-306 335
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (transfer pomiędzy koszykami)	7 824	-7 824	0	0	0
Stan na koniec okresu	10 641 316	0	0	0	10 641 316

Zmiana wartości bilansowej brutto papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie za rok zakończony 31 grudnia 2020 roku

	<u>Koszyk 1</u>	<u>Koszyk 2</u>	<u>Koszyk 3</u>	<u>POCI</u>	<u>Razem</u>
Stan na początek okresu	7 749 502	8 087	0	0	7 757 589
Zakupione lub utworzone aktywa finansowe	3 055 364	0	0	0	3 055 364
Naliczenie odsetek	134 418	162	0	0	134 580
Wyłączenia z bilansu, w tym wykup	-902 830	-425	0	0	-903 255
Sprzedaż	0	0	0	0	0
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (transfer pomiędzy koszykami)	0	0	0	0	0
Stan na koniec okresu	10 036 454	7 824	0	0	10 044 278

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody za rok zakończony 31 grudnia 2021 roku

	<u>Koszyk 1</u>	<u>Koszyk 2</u>	<u>Koszyk 3</u>	<u>POCI</u>	<u>Razem</u>
Stan na początek okresu	-307	-115	-29 531	0	-29 953
Wyłączenia z bilansu, w tym wykup	3	0	0	0	3
Spisania z bilansu	0	0	0	0	0
Sprzedaż	0	0	18 901	0	18 901
Utworzenie	-134	0	-1 870	0	-2 004
Rozwiązanie	27	21	304	0	352
Stan na koniec okresu	-411	-94	-12 196	0	-12 701

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody za rok zakończony 31 grudnia 2020 roku

	<u>Koszyk 1</u>	<u>Koszyk 2</u>	<u>Koszyk 3</u>	<u>POCI</u>	<u>Razem</u>
Stan na początek okresu	-337	-122	-39 540	0	-39 999
Wyłączenia z bilansu, w tym wykup	2	0	0	0	2
Spisania z bilansu	0	0	9 225	0	9 225
Sprzedaż	0	0	0	0	0
Utworzenie	-1	0	-822	0	-823
Rozwiązanie	29	7	1 606	0	1 642
Stan na koniec okresu	-307	-115	-29 531	0	-29 953

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie za rok zakończony 31 grudnia 2021 roku

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu	-2 641	-79	0	0	-2 720
Wyłączenia z bilansu, w tym wykup	5	0	0	0	5
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (transfer pomiędzy koszykami)	-79	79	0	0	0
Utworzenie	-269	0	0	0	-269
Rozwiązanie	142	0	0	0	142
Stan na koniec okresu	-2 842	0	0	0	-2 842

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie za rok zakończony 31 grudnia 2020 roku

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu	-1 864	-89	0	0	-1 953
Wyłączenia z bilansu, w tym wykup	4	0	0	0	4
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (transfer pomiędzy koszykami)	0	0	0	0	0
Utworzenie	-818	0	0	0	-818
Rozwiązanie	37	10	0	0	47
Stan na koniec okresu	-2 641	-79	0	0	-2 720

22. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według rodzaju

	31.12.2021		31.12.2020	
	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
W rachunku bieżącym od klientów	315 274	0	342 554	0
W rachunku kredytowym	7 556 760	126 422	8 100 274	176 557
- klienci korporacyjni	2 339 287	9 677	2 796 933	12 265
- rolnicy	152 236	103 095	195 126	147 413
- przedsiębiorcy indywidualni	180 932	1 029	251 031	1 196
- osoby fizyczne	2 155 826	12 621	2 093 511	15 683
- instytucje rządowe i samorządowe	2 728 479	0	2 763 673	0
Skupione wierzytelności	174 125	0	197 731	0
Pozostałe należności	176 388	0	188 952	0
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	-330 195	X	-423 523	X
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	7 892 352	126 422	8 405 988	176 557

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według terminów wymagalności

	31.12.2021		31.12.2020	
	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
do 1 miesiąca	358 443	1 418	337 103	1 549
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	245 598	5 459	205 141	6 229
powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	884 162	20 940	1 093 239	26 662
powyżej 1 roku do 5 lat	2 499 096	73 706	2 690 792	93 890
powyżej 5 lat	3 718 844	10 514	3 859 521	21 903
dla których termin wymagalności upłynął	516 404	14 385	643 715	26 324
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	-330 195	X	-423 523	X
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	7 892 352	126 422	8 405 988	176 557

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie w podziale na poziom ryzyka kredytowego

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie w podziale na poziom ryzyka kredytowego na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
W rachunku bieżącym od klientów	44 431	181 030	89 805	8	315 274
W rachunku kredytowym	5 086 998	1 627 313	839 182	3 267	7 556 760
- klienci korporacyjni	421 827	1 236 478	678 136	2 846	2 339 287
- rolnicy	85 523	30 232	36 481	0	152 236
- przedsiębiorcy indywidualni	63 101	61 059	56 672	100	180 932
- osoby fizyczne	1 799 835	287 777	67 893	321	2 155 826
- instytucje rządowe i samorządowe	2 716 712	11 767	0	0	2 728 479
Skupione wierzytelności	4 580	135 330	34 215	0	174 125
Pozostałe należności	173 190	604	2 561	33	176 388
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	-7 543	-11 179	-310 444	-1 029	-330 195
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	5 301 656	1 933 098	655 319	2 279	7 892 352

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie w podziale na poziom ryzyka kredytowego na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
W rachunku bieżącym od klientów	148 229	84 557	109 759	9	342 554
W rachunku kredytowym	5 816 262	1 369 443	911 435	3 134	8 100 274
- klienci korporacyjni	1 091 276	967 905	734 900	2 852	2 796 933
- rolnicy	114 636	45 837	34 641	12	195 126
- przedsiębiorcy indywidualni	67 369	109 609	73 953	100	251 031
- osoby fizyczne	1 797 335	228 065	67 941	170	2 093 511
- instytucje rządowe i samorządowe	2 745 646	18 027	0	0	2 763 673
Skupione wierzytelności	14 257	147 169	36 305	0	197 731
Pozostałe należności	185 223	918	2 679	132	188 952
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	-14 689	-10 273	-397 820	-741	-423 523
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	6 149 282	1 591 814	662 358	2 534	8 405 988

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie w podziale na rodzaj oraz metodę szacunku utraty wartości

Wartość brutto kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych w zamortyzowanym koszcie według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Oceniane indywidualnie				Oceniane grupowo				Razem
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	
W rachunku bieżącym od klientów	292	8 249	86 701	3	44 139	172 781	3 104	5	315 274
W rachunku kredytowym	29 109	21 141	819 465	2 820	5 057 889	1 606 172	19 717	447	7 556 760
- klienci korporacyjni	28 856	4 362	674 677	2 819	392 971	1 232 116	3 459	27	2 339 287
- rolnicy	0	0	35 485	0	85 523	30 232	996	0	152 236
- przedsiębiorcy indywidualni	200	0	53 847	0	62 901	61 059	2 825	100	180 932
- osoby fizyczne	0	16 779	55 456	1	1 799 835	270 998	12 437	320	2 155 826
- instytucje rządowe i samorządowe	53	0	0	0	2 716 659	11 767	0	0	2 728 479
Skupione wierzytelności	1 968	2 087	33 215	0	2 612	133 243	1 000	0	174 125
Pozostałe należności	0	1	2 474	33	173 190	603	87	0	176 388
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	31 369	31 478	941 855	2 856	5 277 830	1 912 799	23 908	452	8 222 547

Wartość brutto kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych w zamortyzowanym koszcie według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Oceniane indywidualnie				Oceniane grupowo				Razem
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	
W rachunku bieżącym od klientów	2	0	106 038	3	148 227	84 557	3 721	6	342 554
W rachunku kredytowym	46 818	13 805	895 523	2840	5 769 444	1 355 638	15 912	294	8 100 274
- klienci korporacyjni	45 922	166	732 082	2827	1 045 354	967 739	2 818	25	2 796 933
- rolnicy	324	0	33 405	12	114 312	45 837	1 236	0	195 126
- przedsiębiorcy indywidualni	0	0	71 674	0	67 369	109 609	2 279	100	251 031
- osoby fizyczne	556	13 639	58 362	1	1 796 779	214 426	9 579	169	2 093 511
- instytucje rządowe i samorządowe	16	0	0	0	2 745 630	18 027	0	0	2 763 673
Skupione wierzytelności	7 622	0	35 593	0	6 635	147 169	712	0	197 731
Pozostałe należności	0	270	2 615	132	185 223	648	64	0	188 952
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	54 442	14 075	1 039 769	2 975	6 109 529	1 588 012	20 409	300	8 829 511

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Odpisy na oczekiwane straty kredytowe kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych w zamortyzowanym koszcie według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Oceniane indywidualnie				Oceniane grupowo				Razem
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	
W rachunku bieżącym od klientów	-62	-179	-36 999	-3	-37	-341	-2 724	-3	-40 348
W rachunku kredytowym	-609	-66	-252 869	-717	-6 438	-7 617	-10 029	-276	-278 621
- klienci korporacyjni	-574	0	-196 691	-716	-421	-4 065	-2 515	-26	-205 008
- rolnicy	0	0	-21 910	0	-131	-486	-774	0	-23 301
- przedsiębiorcy indywidualni	-35	0	-25 280	0	-78	-169	-1 403	-99	-27 064
- osoby fizyczne	0	-66	-8 988	-1	-639	-2 764	-5 337	-151	-17 946
- instytucje rządowe i samorządowe	0	0	0	0	-5 169	-133	0	0	-5 302
Skupione wierzytelności	-33	-71	-4 370	0	-22	-2 302	-926	0	-7 724
Pozostałe należności	0	-1	-2 441	-30	-342	-602	-86	0	-3 502
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	-704	-317	-296 679	-750	-6 839	-10 862	-13 765	-279	-330 195

Odpisy na oczekiwane straty kredytowe kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych w zamortyzowanym koszcie według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Oceniane indywidualnie				Oceniane grupowo				Razem
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	
W rachunku bieżącym od klientów	0	0	-43 797	-3	-442	-346	-3 365	-4	-47 957
W rachunku kredytowym	-1 697	-29	-332 514	-442	-11 848	-7 325	-10 451	-283	-364 589
- klienci korporacyjni	-1 684	0	-281 640	-429	-3 158	-2 563	-2 174	-23	-291 671
- rolnicy	-3	0	-12 106	-12	-250	-560	-838	0	-13 769
- przedsiębiorcy indywidualni	0	0	-25 607	0	-160	-576	-1 447	-97	-27 887
- osoby fizyczne	-10	-29	-13 161	-1	-3 023	-3 350	-5 992	-163	-25 729
- instytucje rządowe i samorządowe	0	0	0	0	-5 257	-276	0	0	-5 533
Skupione wierzytelności	-220	0	-4 824	0	-135	-1 657	-548	0	-7 384
Pozostałe należności	0	-270	-2 257	-9	-347	-646	-64	0	-3 593
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	-1 917	-299	-383 392	-454	-12 772	-9 974	-14 428	-287	-423 523

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zmiany wartości bilansowej brutto oraz stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe kredytów i pożyczek udzielonych klientom

Zmiany wartości bilansowej brutto kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych w zamortyzowanym koszcie na dzień 31 grudnia 2021 roku

	<u>Koszyk 1</u>	<u>Koszyk 2</u>	<u>Koszyk 3</u>	<u>POCI</u>	<u>Razem</u>
Wartość na początek okresu	6 163 971	1 602 087	1 060 178	3 275	8 829 511
Zakupione lub utworzone aktywa finansowe	1 030 364	345 521	98 799	11	1 474 695
Naliczenie odsetek	107 842	44 408	23 478	105	175 833
Wyłączenia z bilansu, w tym spłaty	-1 284 337	-590 517	-230 337	-1 005	-2 106 196
Spisania z bilansu	0	-84	-108 416	-59	-108 559
Sprzedaż wierzytelności	0	-23 850	-57 613	0	-81 463
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (transfer pomiędzy koszykami)	-715 511	539 161	175 592	758	0
Zmiany wynikające z różnic kursowych	119	722	-398	0	443
Pozostałe	6 751	26 829	4 480	223	38 283
Wartość na koniec okresu	5 309 199	1 944 277	965 763	3 308	8 222 547

Zmiany wartości bilansowej brutto kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych w zamortyzowanym koszcie na dzień 31 grudnia 2020 roku

	<u>Koszyk 1</u>	<u>Koszyk 2</u>	<u>Koszyk 3</u>	<u>POCI</u>	<u>Razem</u>
Wartość na początek okresu	6 389 268	1 691 292	1 068 025	743	9 149 328
Zakupione lub utworzone aktywa finansowe	1 513 246	331 311	82 680	3359	1 930 596
Naliczenie odsetek	154 380	51 284	37 755	125	243 544
Wyłączenia z bilansu, w tym spłaty	-1 553 632	-679 852	-180 565	-861	-2 414 910
Spisania z bilansu	0	-135	-17 161	0	-17 296
Sprzedaż wierzytelności	-131 516	-2 759	-21 725	0	-156 000
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (transfer pomiędzy koszykami)	-261 837	182 852	78 974	11	0
Zmiany wynikające z różnic kursowych	19 752	14 614	5 944	0	40 310
Pozostałe	34 310	13 480	6 251	-102	53 939
Wartość na koniec okresu	6 163 971	1 602 087	1 060 178	3 275	8 829 511

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe kredytów i pożyczek udzielonych klientom na dzień 31 grudnia 2021 roku

	<u>Koszyk 1</u>	<u>Koszyk 2</u>	<u>Koszyk 3</u>	<u>POCI</u>	<u>Razem</u>
Wartość na początek okresu	-14 689	-10 273	-397 820	-741	-423 523
Zakupione lub utworzone aktywa finansowe	-1 578	-1 936	-2 757	-2	-6 273
Wyłączenia z bilansu, w tym spłaty	139	563	6 858	422	7 982
Spisania z bilansu	0	84	108 358	59	108 501
Sprzedaż wierzytelności	0	2	51 316	11	51 329
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (transfer pomiędzy koszykami)	1 630	-265	-590	-775	0
Zmiany wynikające z różnic kursowych	-1	-2	11	0	8
Utworzenie	-432	-5 548	-101 475	-69	-107 524
Rozwiązanie	7 388	6 000	25 639	81	39 108
Pozostałe	0	196	16	-15	197
Wartość na koniec okresu	-7 543	-11 179	-310 444	-1 029	-330 195

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe kredytów i pożyczek udzielonych klientom na dzień 31 grudnia 2020 roku

	<u>Koszyk 1</u>	<u>Koszyk 2</u>	<u>Koszyk 3</u>	<u>POCI</u>	<u>Razem</u>
Wartość na początek okresu	-14 814	-19 813	-348 128	-498	-383 253
Zakupione lub utworzone aktywa finansowe	-8 129	-715	-63	-469	-9 376
Wyłączenia z bilansu, w tym spłaty	1 078	2 292	2 592	43	6 005
Spisania z bilansu	6	323	16 962	0	17 291
Sprzedaż wierzytelności	471	8	20 713	0	21 192
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (transfer pomiędzy koszykami)	-1 228	2 326	-1 020	-78	0
Zmiany wynikające z różnic kursowych	-123	-28	-443	0	-594
Utworzenie	-3 851	-6 380	-101 413	-239	-111 883
Rozwiązanie	11 851	11 703	15 852	499	39 905
Pozostałe	50	11	-2 872	1	-2 810
Wartość na koniec okresu	-14 689	-10 273	-397 820	-741	-423 523

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

23. Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone

Informacje o jednostkach zależnych i stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Siedziba	Przedmiot działalności	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał własny	Przychody ze sprzedaży / Przychody z lokat	Zysk / Strata	Otrzymane lub należne dywidendy	Posiadane udziały %
BPS Leasing S.A.	Warszawa	usługi leasingu i faktoringu	579 846	600 877	-21 031	16 870	1 053	-	100,00%
BPS TFI S.A.	Warszawa	zarządzanie funduszami inwestycyjnymi	31 996	6 658	25 338	49 633	-2 346	-	100,00%
Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych Sp.z o.o.	Warszawa	usługi teleinformatyczne	16 548	3 375	13 173	20 789	257	125	45,05%
Dom Maklerski Banku BPS S.A.	Warszawa	maklerska	147 069	141 445	5 624	12 019	-1 572	-	100,00%
Veni S.A.	Warszawa	produkcyjna	89 059	44 814	44 245	0	-136	-	100,00%
BPS Rynku Nieruchomości Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	Warszawa	fundusz inwestycyjny	69 601	183	69 418	468	883	-	59,35%
BPS 1 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	Warszawa	fundusz inwestycyjny	5 128	2 166	2 962	51	17	-	100,00%
BPS 3 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	Warszawa	fundusz inwestycyjny	13 492	10 776	2 716	36	12	-	45,74%
BPS 4 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	Warszawa	fundusz inwestycyjny	12 699	108	12 591	2	435	-	50,75%
Contango 2 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	Warszawa	fundusz inwestycyjny	25 045	383	24 662	723	-2 447	-	100,00%
Quantum 2 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	Warszawa	fundusz inwestycyjny	6 459	250	6 209	266	309	-	100,00%
Quantum 4 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych w likwidacji	Warszawa	fundusz inwestycyjny	7 537	4	7 533	14	14	-	21,20%
Quantum 9 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	Warszawa	fundusz inwestycyjny	22 505	91	22 414	198	3 214	-	34,13%
Uzdrowiska Polskie Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	Warszawa	fundusz inwestycyjny	315 506	366	315 140	1 809	9 947	-	100,00%

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Informacje o jednostkach zależnych i stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Siedziba	Przedmiot działalności	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał własny	Przychody ze sprzedaży / Przychody z lokat	Zysk / Strata	Otrzymane lub należne dywidendy	Posiadane udziały %
ABC Finanse S.A. w likwidacji	Warszawa	obróć wierzycelnościami trudnymi	63	422	-359	0	6 122	-	100,00%
BPS Doradztwo S.A. w likwidacji	Warszawa	usługi finansowe dla przedsiębiorstw	2 440	44	2 396	0	-56	-	100,00%
BPS Faktor S.A.	Warszawa	usługi faktoringowe	101 146	128 454	-27 308	5 373	-1 590	-	100,00%
BPS Leasing S.A.	Warszawa	usługi leasingu	331 479	326 271	5 208	12 223	2 912	-	100,00%
BPS TFI S.A.	Warszawa	zarządzanie funduszami inwestycyjnymi	32 027	4 342	27 685	18 476	70	-	100,00%
Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych Sp.z o.o.	Warszawa	usługi teleinformatyczne	16 541	3 349	13 192	22 334	493	125	45,05%
Dom Maklerski Banku BPS S.A.	Warszawa	maklerska	126 251	119 868	6 383	12 497	-194	-	100,00%
Veni S.A.	Warszawa	produkcyjna	51 876	3 985	47 891	0	-1 190	-	100,00%
BPS Rynku Nieruchomości Fundusz Zamknięty Aktywów Niepublicznych	Warszawa	fundusz inwestycyjny	68 759	224	68 535	580	-2 823	-	59,35%
BPS 1 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	Warszawa	fundusz inwestycyjny	8 523	5 674	2 849	15	-160	-	100,00%
BPS 3 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	Warszawa	fundusz inwestycyjny	13 587	10 878	2 709	4	-684	-	45,74%
BPS 4 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	Warszawa	fundusz inwestycyjny	12 407	251	12 156	37	-139	-	50,75%
Contango 2 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	Warszawa	fundusz inwestycyjny	55 886	419	55 467	1 223	711	-	100,00%
Quantum 2 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	Warszawa	fundusz inwestycyjny	17 336	239	17 097	482	-381	-	100,00%
Quantum 4 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych w likwidacji	Warszawa	fundusz inwestycyjny	7 574	55	7 519	8	-50	-	21,20%
Quantum 9 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	Warszawa	fundusz inwestycyjny	19 306	97	19 209	212	1 573	-	34,13%
Uzdrowiska Polskie Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	Warszawa	fundusz inwestycyjny	300 357	15 217	285 140	2 003	-19 740	-	100,00%

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Wartość brutto	Odpis z tytułu utruty wartości	Wartość bilansowa
BPS Doradztwo S.A. w likwidacji	0	0	0
BPS Leasing S.A.	4 113	-4 113	0
BPS TFI S.A.	21 112	0	21 112
Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych Sp.z o.o.	7 647	-1 787	5 860
Dom Maklerski Banku BPS S.A.	16 887	-13 087	3 800
Veni S.A.	100	-31	69
BPS Rynku Nieruchomości Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	38 638	0	38 638
BPS 1 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	3 131	-121	3 010
BPS 3 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	2 192	-841	1 351
BPS 4 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	8 619	-2 084	6 535
Contango 2 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	25 707	-945	24 762
Quantum 2 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	6 232	0	6 232
Quantum 4 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych w likwidacji	2 000	-414	1 586
Quantum 9 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	5 121	0	5 121
Uzdrowiska Polskie Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	342 335	-27 195	315 140
Razem inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	483 834	-50 618	433 216

Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Wartość brutto	Odpis z tytułu utruty wartości	Wartość bilansowa
BPS Doradztwo S.A. w likwidacji	29 852	-27 762	2 090
BPS Faktor S.A.	26 000	-26 000	0
BPS Leasing S.A.	4 113	0	4 113
BPS TFI S.A.	21 112	0	21 112
Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych Sp.z o.o.	7 647	-1 621	6 026
Dom Maklerski Banku BPS S.A.	16 087	-13 087	3 000
Veni S.A.	165 200	-123 008	42 192
BPS Rynku Nieruchomości Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	38 638	0	38 638
BPS 1 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	3 131	-121	3 010
BPS 3 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	2 192	-841	1 351
BPS 4 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	8 619	-2 084	6 535
Contango 2 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	54 539	0	54 539
Quantum 2 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	17 210	-113	17 097
Quantum 4 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych w likwidacji	2 000	-414	1 586
Quantum 9 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	5 121	0	5 121
Uzdrowiska Polskie Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	322 281	-37 108	285 173
Razem inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	723 742	-232 159	491 583

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zmiany wartości inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

Zmiany wartości inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku

	Wartość bilansowa brutto			Odpisy z tytułu utraty wartości				
	Na początek okresu	Zwiększenia	Zmniejszenia	Na koniec okresu	Na początek okresu	Zwiększenia	Zmniejszenia	Na koniec okresu
BPS Doradztwo S.A. w likwidacji	29 852	0	-29 852	0	-27 762	0	27 762	0
BPS Leasing S.A.	30 113	0	-26 000	4 113	-26 000	-4 113	26 000	-4 113
BPS TFI S.A.	21 112	0	0	21 112	0	0	0	0
Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych Sp.z o.o.	7 647	0	0	7 647	-1 621	-166	0	-1 787
Dom Maklerski Banku BPS S.A.	16 087	800	0	16 887	-13 087	0	0	-13 087
Veni S.A.	165 200	0	-165 100	100	-123 008	0	122 977	-31
BPS Rynku Nieruchomości Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	38 638	0	0	38 638	0	0	0	0
BPS 1 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	3 131	0	0	3 131	-121	0	0	-121
BPS 3 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	2 192	0	0	2 192	-841	0	0	-841
BPS 4 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	8 619	0	0	8 619	-2 084	0	0	-2 084
Contango Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	0	0	0	0	0	0	0	0
Contango 2 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	54 539	0	-28 832	25 707	0	-1 700	755	-945
Quantum 2 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	17 210	0	-10 978	6 232	-113	0	113	0
Quantum 4 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych w likwidacji	2 000	0	0	2 000	-414	0	0	-414
Quantum 9 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	5 121	0	0	5 121	0	0	0	0
Uzdrowiska Polskie Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	322 281	20 054	0	342 335	-37 108	0	9 913	-27 195
Razem inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	723 742	20 854	-260 762	483 834	-232 159	-5 979	187 520	-50 618

W grudniu 2021 roku Bank dokonał sprzedaży 63.407.001 akcji podmiotu VENI S.A. celem ich dobrowolnego umorzenia w spółce. W wyniku transakcji wartość bilansowa inwestycji w podmiocie na 31 grudnia 2021 roku wyniosła 69 tys. zł.

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zmiany wartości inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku

	Wartość bilansowa brutto			Odpisy z tytułu utraty wartości				
	Na początek okresu	Zwiększenia	Zmniejszenia	Na koniec okresu	Na początek okresu	Zwiększenia	Zmniejszenia	Na koniec okresu
BPS Doradztwo S.A. w likwidacji	29 852	0	0	29 852	-27 762	0	0	-27 762
BPS Faktor S.A.	26 000	0	0	26 000	-26 000	0	0	-26 000
BPS Leasing S.A.	4 113	0	0	4 113	-1 796	0	1 796	0
BPS TFI S.A.	21 112	0	0	21 112	0	0	0	0
Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych Sp.z o.o.	7 647	0	0	7 647	-1 827	0	206	-1 621
Dom Maklerski Banku BPS S.A.	16 087	0	0	16 087	-9 442	-3 645	0	-13 087
Veni S.A.	165 200	0	0	165 200	-123 008	0	0	-123 008
BPS Rynku Nieruchomości Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	44 776	0	-6 138	38 638	0	-632	632	0
BPS 1 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	3 131	0	0	3 131	-120	-1	0	-121
BPS 3 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	2 741	0	-549	2 192	-639	-202	0	-841
BPS 4 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	17 205	0	-8 586	8 619	-4 597	0	2 513	-2 084
Contango Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	2 798	0	-2 798	0	-61	-536	597	0
Contango 2 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	68 981	0	-14 442	54 539	0	0	0	0
Quantum 2 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	27 866	0	-10 656	17 210	0	-328	215	-113
Quantum 4 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych w likwidacji	2 000	0	0	2 000	-414	0	0	-414
Quantum 9 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	5 121	0	0	5 121	0	0	0	0
Uzdrowiska Polskie Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	317 282	4 999	0	322 281	-17 302	-19 806	0	-37 108
Razem inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	761 912	4 999	-43 169	723 742	-212 968	-25 150	5 959	-232 159

24. Zapasy

Zapasy wyceniane są według niższej z wartości: kosztu lub wartości możliwej do uzyskania. Koszty zapasów ustalane są metodą FIFO. Wartość możliwą do uzyskania stanowi szacunkowa cena sprzedaży zapasów pomniejszona o wszelkie szacowane koszty wykonania usługi i koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Zapasy według rodzaju

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
Materiały związane z reprezentacją i reklamą	18	70
Plastiki kart płatniczych	2	2
Monety kolekcjonerskie	19	19
Pozostałe	101	92
Razem zapasy brutto	140	183
Odpisy z tytułu utraty wartości	-65	-65
Razem zapasy netto	<u>75</u>	<u>118</u>

Na dzień 31 grudnia 2021 roku i na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank nie posiadał zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań wobec osób trzecich.

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

25. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe według rodzaju

	31.12.2021			31.12.2020		
	Rzeczowe aktywa trwałe	Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	Razem	Rzeczowe aktywa trwałe	Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	Razem
Grunty i budynki	69 540	29 184	98 724	79 213	32 904	112 117
Ulepszenia w obcych obiektach	914	0	914	1 563	0	1 563
Środki trwałe w budowie	604	0	604	2 014	0	2 014
Maszyny i urządzenia	11 861	2 123	13 984	13 633	1 914	15 547
Środki transportu	0	1 429	1 429	0	1 925	1 925
Pozostałe środki trwałe	3 335	1 048	4 383	3 759	1 160	4 919
Razem rzeczowe aktywa trwałe	86 254	33 784	120 038	100 182	37 903	138 085

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zmiana stanu wartości rzeczowych aktywów trwałych za rok zakończony 31 grudnia 2021 roku

	Grunty własne	Budynki i budowle	Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu użytkowego	Ulepszenia w obcych obiektach	Środki trwale w budowie	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwale	Środki trwale razem
Wartość brutto środków trwałych na początek okresu	4 714	103 689	1 526	5 003	2 014	76 040	13	14 387	207 386
Zwiększenia	0	41	0	107	1 094	2 768	0	504	4 514
- przeniesienie z inwestycji	0	0	0	0	0	2 242	0	0	2 242
- zakupy bezpośrednie	0	41	0	107	1 094	521	0	497	2 260
Zmniejszenia	-99	-8 002	0	-1 452	-2 504	-1 986	-13	-2 347	-16 403
- sprzedaż i likwidacja	-99	-8 002	0	-1 452	0	-1 977	-13	-2 335	-13 878
- rozliczenie inwestycji	0	0	0	0	-2 242	0	0	0	-2 242
- rozliczenie w ciężar kosztów	0	0	0	0	-262	0	0	0	-262
- pozostałe	0	0	0	0	0	-9	0	-12	-21
Wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	4 615	95 728	1 526	3 658	604	76 822	0	12 544	195 497
Umorzenie na początek okresu	0	-30 091	-625	-3 440	0	-62 407	-13	-10 628	-107 204
Zwiększenia	0	-4 972	-32	-214	0	-4 470	0	-710	-10 398
- amortyzacja	0	-4 972	-32	-214	0	-4 470	0	-703	-10 391
- pozostałe	0	0	0	0	0	0	0	-7	-7
Zmniejszenia	0	3 391	0	910	0	1 916	13	2 129	8 359
- sprzedaż i likwidacja	0	3 391	0	910	0	1 916	13	2 122	8 352
- pozostałe	0	0	0	0	0	0	0	7	7
Umorzenie na koniec okresu	0	-31 672	-657	-2 744	0	-64 961	0	-9 209	-109 243
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wartość netto środków trwałych na początek okresu	4 714	73 598	901	1 563	2 014	13 633	0	3 759	100 182
Wartość netto środków trwałych na koniec okresu	4 615	64 056	869	914	604	11 861	0	3 335	86 254

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zmiana stanu wartości rzeczowych aktywów trwałych za rok zakończony 31 grudnia 2020 roku

	Grunty własne	Budynki i budowle	Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu użytkowego	Ulepszenia w obcych obiektach	Środki trwale w budowie	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwale	Środki trwale razem
Wartość brutto środków trwałych na początek okresu	5 040	107 283	1 526	8 162	1 452	77 274	13	16 628	217 378
Zwiększenia	0	8	0	57	4 417	4 160	0	311	8 953
- przeniesienie z inwestycji	0	0	0	57	0	3 516	0	0	3 573
- zakupy bezpośrednie	0	8	0	0	4 417	644	0	299	5 368
Zmniejszenia	-326	-3 602	0	-3 216	-3 855	-5 394	0	-2 552	-18 945
- sprzedaż i likwidacja	-326	-3 602	0	-3 216	0	-5 394	0	-2 540	-15 078
- rozliczenie inwestycji	0	0	0	0	-3 573	0	0	0	-3 573
- rozliczenie w ciężar kosztów	0	0	0	0	-70	0	0	0	-70
- pozostałe	0	0	0	0	-212	0	0	-12	-224
Wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	4 714	103 689	1 526	5 003	2 014	76 040	13	14 387	207 386
Umorzenie na początek okresu	0	-25 181	-575	-6 112	0	-63 223	-13	-11 871	-106 975
Zwiększenia	0	-5 321	-50	-422	0	-4 353	0	-1 056	-11 202
- amortyzacja	0	-5 321	-50	-422	0	-4 348	0	-1 049	-11 190
- pozostałe	0	0	0	0	0	-5	0	-7	-12
Zmniejszenia	0	411	0	3 094	0	5 169	0	2 299	10 973
- sprzedaż i likwidacja	0	411	0	3 094	0	5 164	0	2 292	10 961
- pozostałe	0	0	0	0	0	5	0	7	12
Umorzenie na koniec okresu	0	-30 091	-625	-3 440	0	-62 407	-13	-10 628	-107 204
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-273	-2 418	0	0	0	0	0	0	-2 691
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wartość netto środków trwałych na początek okresu	4 767	79 684	951	2 050	1 452	14 051	0	4 757	107 712
Wartość netto środków trwałych na koniec okresu	4 714	73 598	901	1 563	2 014	13 633	0	3 759	100 182

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku nie występowały ograniczenia prawne dotyczące rzeczowych aktywów trwałych.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku Bank nie posiadał zobowiązań umownych do nabycia rzeczowego majątku trwałego.

Zmiana stanu wartości aktywów z tytułu prawa do użytkowania za rok zakończony 31 grudnia 2021 roku

	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwale	Prawa z tytułu użytkowania razem
Wartość brutto prawa z tytułu użytkowania na początek okresu	50 029	2 968	2 184	1 239	56 420
Zwiększenia	5 320	774	334	173	6 601
- dodanie nowej umowy	3 211	0	276	92	3 579
- modyfikacja umowy	2 109	774	58	81	3 022
Zmniejszenia	-1 351	-46	-182	-228	-1 807
- modyfikacja umowy	-430	-46	-16	-175	-667
- sprzedaż i likwidacja	-921	0	-166	-53	-1 140
Wartość brutto prawa z tytułu użytkowania na koniec okresu	53 998	3 696	2 336	1 184	61 214
Umorzenie na początek okresu	-17 125	-1 054	-259	-79	-18 517
Zwiększenia	-8 467	-519	-771	-59	-9 816
- amortyzacja	-8 467	-519	-771	-59	-9 816
- pozostałe	0	0	0	0	0
Zmniejszenia	778	0	123	2	903
- sprzedaż i likwidacja	778	0	123	2	903
- pozostałe	0	0	0	0	0
Umorzenie na koniec okresu	-24 814	-1 573	-907	-136	-27 430
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	0	0	0	0
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	0	0	0	0
Wartość netto prawa z tytułu użytkowania na początek okresu	32 904	1 914	1 925	1 160	37 903
Wartość netto prawa z tytułu użytkowania na koniec okresu	29 184	2 123	1 429	1 048	33 784

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zmiana stanu wartości aktywów z tytułu prawa do użytkowania za rok zakończony 31 grudnia 2020 roku

	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwale	Prawa z tytułu użytkowania razem
Wartość brutto prawa z tytułu użytkowania na bilans otwarcia	53 653	3 892	964	1 288	59 797
Zwiększenia	1 236	16	2 154	18	3 424
- dodanie nowej umowy	0	0	2 050	18	2 068
- modyfikacja umowy	1 236	16	104	0	1 356
Zmniejszenia	-4 860	-940	-934	-67	-6 801
- modyfikacja umowy	-812	-940	-47	-67	-1 866
- sprzedaż i likwidacja	-4 048	0	-887	0	-4 935
Wartość brutto prawa z tytułu użytkowania na koniec okresu	50 029	2 968	2 184	1 239	56 420
Umorzenie na początek okresu	-10 146	-578	-559	-22	-11 305
Zwiększenia	-8 884	-476	-558	-57	-9 975
- amortyzacja	-8 884	-476	-558	-57	-9 975
- pozostałe	0	0	0	0	0
Zmniejszenia	1 905	0	858	0	2 763
- sprzedaż i likwidacja	1 905	0	858	0	2 763
- pozostałe	0	0	0	0	0
Umorzenie na koniec okresu	-17 125	-1 054	-259	-79	-18 517
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	0	0	0	0
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	0	0	0	0
Wartość netto prawa z tytułu użytkowania na początek okresu	43 507	3 314	405	1 266	48 492
Wartość netto prawa z tytułu użytkowania na koniec okresu	32 904	1 914	1 925	1 160	37 903

26. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne według rodzaju

	31.12.2021	31.12.2020
Autorskie prawa majątkowe i licencje	26 541	32 517
Nakłady na wartości niematerialne	4 774	1 284
Razem wartości niematerialne	31 315	33 801

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zmiana stanu wartości niematerialnych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku

	Autorskie prawa majątkowe, licencje	Nakłady na wartości niematerialne	Razem wartości niematerialne
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	175 778	2 287	178 065
Zwiększenia	6 565	7 475	14 040
Przeniesienie z inwestycji	3 985	0	3 985
Zakupy bezpośrednie	2 570	7 475	10 045
Pozostałe	10	0	10
Zmniejszenia	-579	-3 985	-4 564
Likwidacja	-579	0	-579
Rozliczenie inwestycji	0	-3 985	-3 985
Pozostałe	0	0	0
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	181 764	5 777	187 541
Umorzenie na początek okresu	-143 261	0	-143 261
Zwiększenia	-12 541	0	-12 541
Amortyzacja	-12 541	0	-12 541
Zmniejszenia	579	0	579
Likwidacja	579	0	579
Umorzenie na koniec okresu	-155 223	0	-155 223
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	-1 003	-1 003
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	-1 003	-1 003
Wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	32 517	1 284	33 801
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	26 541	4 774	31 315

Zmiana stanu wartości niematerialnych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku

	Autorskie prawa majątkowe, licencje	Nakłady na wartości niematerialne	Razem wartości niematerialne
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	167 748	2 906	170 654
Zwiększenia	8 060	5 648	13 708
Przeniesienie z inwestycji	5 915	0	5 915
Zakupy bezpośrednie	2 145	5 443	7 588
Pozostałe	0	205	205
Zmniejszenia	-30	-6 267	-6 297
Likwidacja	-30	-240	-270
Rozliczenie inwestycji	0	-5 915	-5 915
Pozostałe	0	-112	-112
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	175 778	2 287	178 065
Umorzenie na początek okresu	-130 302	0	-130 302
Zwiększenia	-12 989	0	-12 989
Amortyzacja	-12 989	0	-12 989
Zmniejszenia	30	0	30
Likwidacja	30	0	30
Umorzenie na koniec okresu	-143 261	0	-143 261
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	-1 243	-1 243
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	-1 003	-1 003
Wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	37 446	1 663	39 109
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	32 517	1 284	33 801

W roku 2021 oraz 2020 Bank nie ponosił nakładów na badania i rozwój ujętych jako koszt okresów.

W roku 2021 oraz 2020 nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do wartości niematerialnych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

W roku 2021 oraz 2020 Bank nie posiadał wartości niematerialnych użytkowanych na podstawie umów leasingu.

27. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

	31.12.2021	31.12.2020
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży brutto	100	811
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży netto	100	811

W pozycji „Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży brutto” Bank ujmuje ruchomości i nieruchomości przejęte za długi.

Zmiana stanu aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży

	2021	2020
Wartość brutto aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży na początek okresu	811	1 760
Zwiększenia	217	15
- przejęte aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	217	15
- przekwalifikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	0	0
- pozostałe	0	0
Zmniejszenia	-928	-964
- sprzedaż i likwidacja	-928	-964
- pozostałe	0	0
Wartość brutto aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży na koniec okresu	100	811
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	0
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	0
Wartość netto aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży na początek okresu	811	1 760
Wartość netto aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży na koniec okresu	100	811

28. Pozostałe aktywa

Pozostałe aktywa według rodzaju

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
Rozrachunki z dłużnikami	91 368	40 223
- rozliczenia transakcji z tytułu aktywów finansowych	44 665	879
- rozliczenia z tytułu kart płatniczych	45 153	37 436
- należności z tytułu towarów i usług	1 547	1 894
- pozostałe	3	14
Rozrachunki publiczno - prawne	1 810	2 351
Przychody do otrzymania	5 265	3 255
- z tytułu prowizji	5 012	3 242
- pozostałe	253	13
Koszty do rozliczenia z tytułu	4 735	5 389
- składek za ubezpieczenie majątku i NNW	543	550
- serwisu i użytkowania oprogramowania	4 192	4 839
Razem pozostałe aktywa brutto	103 178	51 218
Odpisy z tytułu utraty wartości	-406	-443
Razem pozostałe aktywa netto	<u>102 772</u>	<u>50 775</u>

W pozycji „rozliczenia transakcji z tytułu aktywów finansowych” Bank ujął nierozliczoną na dzień 31 grudnia 2021 roku należność z odroczonego terminem zapłaty z tytułu sprzedaży części udziałów w jednym z podmiotów zależnych w wysokości 43.794 tys. zł. Zgodnie z zawartą umową rozliczenie płatności za sprzedane akcje nastąpi w 2022 roku po dodaniu zmian w KRS.

Pozostałe aktywa według umownych terminów wymagalności

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
do 1 miesiąca	55 029	45 990
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 314	1 118
powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	46 523	3 109
powyżej 1 roku do 5 lat	28	602
powyżej 5 lat	0	0
dla których termin wymagalności upłynął	284	399
Razem pozostałe aktywa brutto	103 178	51 218
Odpisy z tytułu utraty wartości	-406	-443
Razem pozostałe aktywa netto	<u>102 772</u>	<u>50 775</u>

29. Zobowiązania wobec Banku Centralnego

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
Kredyt lombardowy	0	0
Operacje otwartego rynku	0	0
Pozostałe zobowiązania	41	67
Razem zobowiązania wobec Banku Centralnego	<u>41</u>	<u>67</u>

Na dzień 31 grudnia 2021 roku zobowiązania wobec Banku Centralnego w kwocie 41 tys. zł dotyczyły zablokowanego przekazu walutowego.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku zobowiązania wobec Banku Centralnego w kwocie 67 tys. zł dotyczyły zablokowanego przekazu walutowego o wartości 39 tys. zł oraz błędnych przekazów walutowych w wysokości 28 tys. zł, które zostały rozliczone w styczniu 2021 roku.

30. Zobowiązania wobec innych banków

Zobowiązania wobec innych banków według rodzaju

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
Rachunki bieżące	2 176 759	2 093 056
Depozyty terminowe	17 550 581	21 489 324
Pozostałe zobowiązania wobec innych banków	85 746	52 351
Razem zobowiązania wobec innych banków	<u>19 813 086</u>	<u>23 634 731</u>

Zobowiązania wobec innych banków według terminów zapadalności

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
do 1 miesiąca	18 469 795	19 020 356
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 019 145	4 018 661
powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	323 122	591 692
powyżej 1 roku do 5 lat	1 002	4 000
powyżej 5 lat	22	22
Razem zobowiązania wobec innych banków	<u>19 813 086</u>	<u>23 634 731</u>

31. Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu

Bank pozyskuje fundusze poprzez sprzedaż instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu w przyszłości (transakcje repo oraz sell-buy back) po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek.

Na dzień 31 grudnia 2021 oraz 31 grudnia 2020 roku Bank nie posiadał zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu.

32. Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku Bank nie posiadał zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

33. Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania wobec klientów według rodzaju

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
Klienci korporacyjni		
Rachunki bieżące	1 636 359	1 511 034
Depozyty terminowe	405 049	510 504
Pozostałe zobowiązania	18 572	63 195
- z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	18 572	13 385
- pozostałe	0	49 810
Razem klienci korporacyjni	2 059 980	2 084 733
Rolnicy		
Rachunki bieżące	40 031	37 913
Depozyty terminowe	16 879	22 029
Pozostałe zobowiązania	0	285
- z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	0	285
- pozostałe	0	0
Razem rolnicy	56 910	60 227
Przedsiębiorcy indywidualni		
Rachunki bieżące	211 614	183 201
Depozyty terminowe	26 809	44 968
Pozostałe zobowiązania	240	288
- z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	240	288
- pozostałe	0	0
Razem przedsiębiorcy indywidualni	238 663	228 457
Osoby fizyczne		
Rachunki bieżące	798 287	948 031
Depozyty terminowe	43 886	55 319
Pozostałe zobowiązania	631	808
- z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	631	808
- pozostałe	0	0
Razem osoby fizyczne	842 804	1 004 158
Instytucje rządowe i samorządowe		
Rachunki bieżące	4 726	50 310
Depozyty terminowe	4 108	107 999
Pozostałe zobowiązania	39 709	34 265
- z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	0	0
- pozostałe	39 709	34 265
Razem instytucje rządowe i samorządowe	48 543	192 574
Pozostałe podmioty		
Rachunki bieżące	157 024	134 912
Depozyty terminowe	26 034	108 918
Pozostałe zobowiązania	1 240	1 733
- z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	0	0
- pozostałe	1 240	1 733
Razem pozostałe podmioty	184 298	245 563
Razem		
Rachunki bieżące	2 848 041	2 865 401
Depozyty terminowe	522 765	849 737
Pozostałe zobowiązania	60 392	100 574
- z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	19 443	14 766
- pozostałe	40 949	85 808
Razem zobowiązania wobec klientów	3 431 198	3 815 712

Zobowiązania wobec klientów według terminów zapadalności

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
do 1 miesiąca	3 374 690	3 652 700
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	17 122	73 297
powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	24 197	27 058
powyżej 1 roku do 5 lat	5 887	2 475
powyżej 5 lat	9 302	60 182
Razem zobowiązania wobec klientów	<u>3 431 198</u>	<u>3 815 712</u>

34. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Bank posiadał zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych w postaci obligacji o wartości 382.753 tys. zł o średnim oprocentowaniu 3,81 %.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank posiadał zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych w postaci obligacji o wartości 428.619 tys. zł o średnim oprocentowaniu 3,69 %.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według terminów zapadalności

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
do 1 miesiąca	0	0
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 473	2 931
powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	1 207	1 036
powyżej 1 roku do 5 lat	201 390	88 895
powyżej 5 lat	177 683	335 757
Razem zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	<u>382 753</u>	<u>428 619</u>

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Stan na początek okresu	428 619	428 505
Zwiększenia	15 536	21 318
- z tytułu emisji	0	1 253
- z tytułu naliczonych odsetek	15 536	20 065
Zmniejszenia	-61 402	-21 204
- z tytułu wykupu	-46 116	0
- z tytułu spłaty odsetek	-15 286	-21 204
Stan na koniec okresu	<u>382 753</u>	<u>428 619</u>

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Szczegółowe informacje dotyczące wyemitowanych przez Bank dłużnych papierów wartościowych

31.12.2021					
Nazwa emisji	Wartość emisji	Data emisji	Data wykupu	Podstawa oprocentowania	Notowane na rynku Catalyst
BPS0925	41 875	22.09.2015	21.09.2025	WIBOR 6M	Nie
BPS0326	83 900	31.03.2016	30.03.2026	WIBOR 6M	Nie
BPS1026	28 632	07.10.2016	06.10.2026	WIBOR 6M	Nie
BPS1126	24 992	10.11.2016	09.11.2026	WIBOR 6M	Nie
BPS1226	21 875	02.12.2016	01.12.2026	WIBOR 6M	Nie
BPS0228	40 000	27.02.2018	26.02.2028	WIBOR 6M	Nie
BPS0328	55 600	19.03.2018	19.03.2028	WIBOR 6M	Nie
BPS1029	36 000	14.10.2019	15.10.2029	WIBOR 6M	Nie
BPS1029A	47 600	29.10.2019	30.10.2029	WIBOR 6M	Nie
BPS0525	1 317	08.05.2020	08.05.2025	WIBOR 6M	Nie

31.12.2020					
Nazwa emisji	Wartość emisji	Data emisji	Data wykupu	Podstawa oprocentowania	Notowane na rynku Catalyst
BPS0222	46 116	23.02.2015	20.02.2022	WIBOR 6M	Nie
BPS0925	41 875	22.09.2015	21.09.2025	WIBOR 6M	Nie
BPS0326	83 900	31.03.2016	30.03.2026	WIBOR 6M	Nie
BPS1026	28 632	07.10.2016	06.10.2026	WIBOR 6M	Nie
BPS1126	24 992	10.11.2016	09.11.2026	WIBOR 6M	Nie
BPS1226	21 875	02.12.2016	01.12.2026	WIBOR 6M	Nie
BPS0228	40 000	27.02.2018	26.02.2028	WIBOR 6M	Nie
BPS0328	55 600	19.03.2018	19.03.2028	WIBOR 6M	Nie
BPS1029	36 000	14.10.2019	15.10.2029	WIBOR 6M	Nie
BPS1029A	47 600	29.10.2019	30.10.2029	WIBOR 6M	Nie
BPS0525	1 317	08.05.2020	08.05.2025	WIBOR 6M	Nie

W 2021 roku i w 2020 roku nie wystąpiły przypadki nieterminowego wywiązywania się przez Bank z tytułu spłaty odsetek i wykupu wyemitowanych zobowiązań.

W 2021 roku Bank dokonał przedterminowego wykupu jednej z wyemitowanych obligacji. W 2020 roku Bank nie dokonał przedterminowego wykupu wyemitowanych obligacji.

35. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania według rodzaju

	31.12.2021	31.12.2020
Rozrachunki międzybankowe	5 007	11 665
Rozrachunki publiczno - prawne	2 597	2 930
Wierzycciele różni	139 172	121 716
- rozliczenia z tytułu kart płatniczych	98 711	79 152
- zobowiązania z tytułu towarów i usług	4 459	2 072
- zobowiązania z tytułu leasingu	35 786	39 681
- pozostałe	216	811
Koszty rozliczane w czasie z tytułu	23 542	17 483
- usług informatycznych	5 670	4 422
- usług KIR, kosztów eksploatacyjnych	3 531	3 083
- badania sprawozdania finansowego i doradztwa finansowego	240	178
- przyszłych świadczeń na rzecz pracowników	7 596	8 136
- pozostałe	6 505	1 664
Przychody przyszłych okresów, w tym	22 497	20 323
- prowizje	22 497	20 323
Razem pozostałe zobowiązania	192 815	174 117

Pozostałe zobowiązania według terminów zapadalności

	31.12.2021	31.12.2020
do 1 miesiąca	154 791	132 534
- w tym z tytułu leasingu	1 025	1 020
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 824	2 734
- w tym z tytułu leasingu	1 851	1 822
powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	10 091	9 453
- w tym z tytułu leasingu	8 300	7 688
powyżej 1 roku do 5 lat	22 580	27 036
- w tym z tytułu leasingu	22 174	26 865
powyżej 5 lat	2 529	2 360
- w tym z tytułu leasingu	2 436	2 286
Razem pozostałe zobowiązania	192 815	174 117

36. Rezerwy

Rezerwy według rodzaju

	31.12.2021	31.12.2020
Rezerwy na świadczenia pracownicze	6 060	4 149
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	3 965	2 088
Rezerwy na sprawy sporne	2 923	1 241
Pozostałe rezerwy	743	397
Razem rezerwy	13 691	7 875

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zmiana stanu rezerw w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2021 roku

	Rezerwy na świadczenia pracownicze	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	Rezerwy na sprawy sporne	Pozostałe rezerwy	Razem
Stan na początek okresu	4 149	2 088	1 241	397	7 875
Utworzenie/aktualizacja rezerw	2 301	3 128	2 074	350	7 853
Wykorzystanie rezerw	-392	0	-316	-4	-712
Rozwiązanie rezerw	-132	-1 237	-76	0	-1 445
Różnice kursowe	0	-14	0	0	-14
Zyski lub straty aktuarialne	134	0	0	0	134
Stan na koniec okresu	6 060	3 965	2 923	743	13 691
Krótkoterminowe	2 239	3 965	0	0	6 204
Długoterminowe	3 821	0	2 923	743	7 487

Zmiana stanu rezerw w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2020 roku

	Rezerwy na świadczenia pracownicze	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	Rezerwy na sprawy sporne	Pozostałe rezerwy	Razem
Stan na początek okresu	4 376	3 590	3 299	750	12 015
Utworzenie/aktualizacja rezerw	628	1 681	191	0	2 500
Wykorzystanie rezerw	-734	0	-668	-33	-1 435
Rozwiązanie rezerw	0	-3 186	-1 581	-320	-5 087
Różnice kursowe	0	3	0	0	3
Zyski lub straty aktuarialne	-121	0	0	0	-121
Stan na koniec okresu	4 149	2 088	1 241	397	7 875
Krótkoterminowe	644	2 088	0	0	2 732
Długoterminowe	3 505	0	1 241	397	5 143

Zmiana stanu rezerw na zobowiązania pozabilansowe w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2021 roku

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu	971	564	553	0	2 088
Zakupione lub utworzone aktywa finansowe	327	335	6	0	668
Wyłączenia z bilansu, w tym spłaty	-50	-60	-338	0	-448
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (transfer pomiędzy koszykami)	-497	489	8	0	0
Zmiany wynikające z różnic kursowych	0	0	-14	0	-14
Zmiana wysokości rezerw z tytułu ryzyka kredytowego	-543	287	1 927	0	1 671
Stan na koniec okresu	208	1 615	2 142	0	3 965

Zmiana stanu rezerw na zobowiązania pozabilansowe w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2020 roku

	<u>Koszyk 1</u>	<u>Koszyk 2</u>	<u>Koszyk 3</u>	<u>POCI</u>	<u>Razem</u>
Stan na początek okresu	2 112	1 451	27	0	3 590
Zakupione lub utworzone zobowiązania pozabilansowe	1 279	63	0	0	1 342
Wyłączenia z bilansu, w tym spłaty	-455	-40	-40	0	-535
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (transfer pomiędzy koszykami)	32	-39	7	0	0
Zmiany wynikające z różnic kursowych	-1	4	0	0	3
Zmiana wysokości rezerw z tytułu ryzyka kredytowego	-1 996	-875	559	0	-2 312
Stan na koniec okresu	971	564	553	0	2 088

Rezerwy na świadczenia pracownicze

Bank tworzy rezerwy na programy określonych świadczeń zgodnie z MSR 19. Szacunek rezerw na programy określonych świadczeń dokonywany jest z zastosowaniem technik i założeń aktuarialnych uwzględniających w szczególności: bieżące wynagrodzenia, okres pomiędzy datą nabycia prawa do otrzymania świadczenia a datą sprawozdawczą, wskaźnik rotacji pracowników, prognozowany wzrost podstawy świadczeń oraz inne postanowienia regulaminu wynagradzania pracowników.

Bank oblicza rezerwę metodą indywidualną, dla każdego pracownika osobno w oparciu o wartość bieżącą przyszłych, długoterminowych zobowiązań Banku z tytułu odpraw emerytalnych. Podstawą do obliczenia rezerwy dla pracownika jest przewidywana kwota odprawy emerytalnej, jaką Bank zobowiązuje się wypłacić. Przewidywana kwota odprawy obliczana jest, jako iloczyn następujących czynników:

- 1) przewidywanej kwoty podstawy wymiaru odprawy emerytalnej;
- 2) przewidywanego wzrostu podstawy wymiaru do czasu osiągnięcia wieku emerytalnego;
- 3) współczynnika procentowego uzależnionego od stażu pracy.

Naliczane rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane. Dyskonto finansowe jest ustalane na podstawie aktualnych na dzień bilansowy, rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych.

Zyski lub straty z obliczeń aktuarialnych Bank rozpoznaje w innych całkowitych dochodach.

Na mocy postanowień wewnętrznych regulacji dotyczących wynagradzania, pracownikom Banku przysługują odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne.

Programy określonych świadczeń narażają Bank na ryzyko aktuarialne, obejmujące:

- 1) ryzyko stopy procentowej – spadek rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych spowoduje zwiększenie zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń;
- 2) ryzyko wynagrodzeń – wzrost wynagrodzeń pracowników Banku spowoduje wzrost zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń;
- 3) ryzyko rotacji – spadek wskaźnika rotacji pracowników spowoduje zwiększenie zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń.

Do głównych założeń aktuarialnych, przyjętych do wyceny zobowiązań z tytułu odpraw emerytalno – rentowych należą:

- 1) stopa do dyskontowania przyszłych świadczeń, ustalona na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiła 3,41 %, natomiast ustalona na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła 1,59 %;
- 2) roczna stopa wzrostu wynagrodzeń, ustalona na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiła 15,0% dla pierwszego rocznego okresu po dacie sprawozdawczej oraz 3,5% w kolejnych latach. Roczna stopa wzrostu wynagrodzeń ustalona na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła 4,0 % dla wszystkich okresów po dacie sprawozdawczej;

- 3) współczynnik rotacji pracowników obliczony na podstawie historycznych danych dotyczących rotacji pracowników w Banku, który
- a) na dzień 31 grudnia 2021 roku:
    - i) dla pracowników zatrudnionych na umowach na czas nieokreślony wynosił 11,2 %,
    - ii) dla pracowników zatrudnionych na umowach czasowych wynosił 14,5 %,
  - b) na dzień 31 grudnia 2020 roku:
    - i) dla pracowników zatrudnionych na umowach na czas nieokreślony wynosił 12,5 %,
    - ii) dla pracowników zatrudnionych na umowach czasowych wynosił 12,9 %.

Uzgodnienie wartości bieżącej zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych

	2021	2020
Rezerwy na świadczenia pracownicze na początek okresu	4 149	4 376
Wartości ujęte w rachunku zysków i strat:	2 169	628
- koszty bieżącego zatrudnienia	2 112	558
- koszty z tytułu odsetek	57	70
Wartości ujęte w innych całkowitych dochodach:	134	-121
- zyski lub straty aktuarialne	134	-121
Wyplacone świadczenia	-392	-734
Rezerwy na świadczenia pracownicze na koniec okresu	6 060	4 149

W roku 2021 wpływ zmiany założeń finansowych na pozycję „Zyski lub straty aktuarialne” wynosił 134 tys. zł, wpływ zmiany założeń demograficznych wynosił 58 tys. zł, natomiast wpływ zmiany założeń ex post wynosił minus 58 tys. zł.

W roku 2020 wpływ zmiany założeń finansowych na pozycję „Zyski lub straty aktuarialne” wynosił 172 tys. zł, wpływ zmiany założeń demograficznych wynosił minus 11 tys. zł, natomiast wpływ zmiany założeń ex post wynosił minus 282 tys. zł.

Analiza wrażliwości

Poniższa tabela pokazuje, jaki wpływ na zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku miały zmiany w odpowiednich założeniach aktuarialnych o 1 punkt procentowy.

Zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń

Zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Wzrost o 1 punkt procentowy	Spadek o 1 punkt procentowy
Stopa dyskontowa	-318	338
Stopa wzrostu wynagrodzeń	342	-307

Zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Wzrost o 1 punkt procentowy	Spadek o 1 punkt procentowy
Stopa dyskontowa	-308	330
Stopa wzrostu wynagrodzeń	334	-298

Zapadalność zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
Średni ważony okres obowiązywania zobowiązań z tytułu rezerw na świadczenia pracownicze (w latach)	10,61	11,03

Rezerwy na sprawy sporne

Bank prowadzi szczegółową ewidencję spraw spornych oraz innych należności o charakterze roszczeń spornych. W sprawach, w których na Banku ciąży obowiązek prawny lub wynikający z ogólnie przyjętych zwyczajów, mający swe źródło w zdarzeniach przeszłych, jak również jeżeli prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków, Bank tworzy rezerwy. Ewentualne przyszłe rozliczenia dokonywane są w ciężar utworzonych rezerw.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku łączna wartość rezerw na sprawy sporne wyniosła 2.923 tys. zł, z tego rezerwa z tytułu roszczeń pracowniczych wynosiła 2.298 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku łączna wartość rezerw na sprawy sporne wyniosła 1.241 tys. zł, z tego rezerwa z tytułu roszczeń pracowniczych wynosiła 1.050 tys. zł.

Znaczące sprawy, na dzień 31 grudnia 2021 roku, na które Bank posiada rezerwy prowadzone były w związku z:

- 1) roszczeniami odszkodowawczymi z tytułu rozwiązania umów o pracę z byłymi pracownikami;
- 2) postępowaniem sądowym z powództwa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Ponadto toczy się wobec Banku postępowanie sądowe w trybie Ustawy z dnia 17 grudnia 2009 roku o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym, w związku z roszczeniem o naprawienie szkody wyrządzonej przez Bank.

Według informacji posiadanych przez Bank na dzień 31 grudnia 2021 roku nie toczyły się ani nie wszczęto wobec Banku, innych niż opisano powyżej, postępowań spornych, administracyjnych (w tym przed organami rządowymi), arbitrażowych, które mogłyby wywrzeć lub wywarły w niedawnej przeszłości istotny wpływ na sytuację finansową i operacyjną Banku, a które nie zostały odpowiednio ujęte w sprawozdaniu finansowym.

37. Kapitały własne

Kapitał zakładowy Banku w podziale na serie akcji

	31.12.2021 Liczba akcji	31.12.2021 Wartość akcji	31.12.2020 Liczba akcji	31.12.2020 Wartość akcji
Akcje serii A	2 000 000	2 000	2 000 000	2 000
Akcje serii B	12 000 000	12 000	12 000 000	12 000
Akcje serii C	4 000 000	4 000	4 000 000	4 000
Akcje serii D	2 000 000	2 000	2 000 000	2 000
Akcje serii E	1 865 000	1 865	1 865 000	1 865
Akcje serii F	1 517 700	1 518	1 517 700	1 518
Akcje serii H	74 864 077	74 864	74 864 077	74 864
Akcje serii I	35 000 000	35 000	35 000 000	35 000
Akcje serii J	66 623 388	66 623	66 623 388	66 623
Akcje serii K	115 461 039	115 461	115 461 039	115 461
Akcje serii L	14 708 211	14 708	14 708 211	14 708
Akcje serii M	24 000 000	24 000	24 000 000	24 000
Akcje serii N	57 127	58	57 127	58
Akcje serii O	12 022 169	12 022	12 022 169	12 022
Akcje serii P	15 000	15	15 000	15
Akcje serii R	2 277 523	2 278	2 277 523	2 278
Akcje serii S	12 000 000	12 000	12 000 000	12 000
Akcje serii T	18 936 457	18 936	18 936 457	18 936
Akcje serii W	13 899 041	13 899	13 899 041	13 899
Akcje serii Z	4 000 000	4 000	4 000 000	4 000
Akcje serii AA	13 338 701	13 338	13 338 701	13 338
Akcje serii AB	830 803	831	830 803	831
Akcje serii AC	2 533 574	2 534	2 533 574	2 534
Akcje serii AD	2 517 664	2 518	2 517 664	2 518
Akcje serii AE	559 044	559	559 044	559
Akcje serii AF	998 723	998	998 723	998
Akcje serii AG	17 600 000	17 600	0	0
Razem	455 625 241	455 625	438 025 241	438 025

Na dzień 31 grudnia 2021 roku kapitał zakładowy Banku BPS S.A. wyniósł 455.625 tys. zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniósł 438.025 tys. zł.

Zgodnie z Kodeksem spółek handlowych, od dnia 1 marca 2021 roku akcje Banku BPS nie posiadają formy dokumentu (obowiązek dematerializacji), a miejscem ich ewidencjonowania jest Rejestr Akcjonariuszy prowadzony przez Dom Maklerski Banku BPS S.A., czyli podmiot uprawniony do prowadzenia rachunków papierów wartościowych. Rejestr akcjonariuszy zastąpił funkcjonującą dotychczas Księgę Akcyjną prowadzoną przez Bank. Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku w Rejestrze zostało zarejestrowanych 425 akcjonariuszy, posiadających łącznie 455.503.125 akcji, co stanowi 99,97% kapitału zakładowego Banku.

W III kwartale 2021 roku, na podstawie Uchwały nr 09/2021 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. z dnia 22 czerwca 2021 roku, została przeprowadzona emisja akcji serii AG. W ramach emisji oferowanych było do 17.600.000 akcji zwykłych imiennych Banku, o łącznej wartości 17.600 tys. zł. Cena emisyjna jednej akcji wynosiła 2,50 zł. Emisja odbyła się w drodze subskrypcji prywatnej skierowanej do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie.

W dniu 24 sierpnia 2021 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, dokonał rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego Banku, wynikającego z objętych akcji serii AG. Po podwyższeniu, kapitał zakładowy Banku wynosi 455.625 tys. zł.

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

	31.12.2021	31.12.2020
Kapitał zakładowy	455 625	438 025
Kapitał zapasowy	404 495	371 542
- ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	304 812	278 500
- pozostały	99 683	93 042
Inne całkowite dochody	10 307	10 305
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	2 057	5 527
- wycena dłużnych papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	2 540	6 824
- podatek odroczony	-483	-1 297
Pozycje, które nie mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	8 250	4 778
- wycena papierów wartościowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	10 018	5 598
- podatek odroczony	-1 903	-1 063
- zyski lub straty aktuarialne	166	300
- podatek odroczony	-31	-57
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	24 500	24 500
Pozostałe kapitały rezerwowe	26 674	26 674
Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	-37 159	-37 159
Wynik roku bieżącego	32 610	6 641
Razem kapitały	917 052	840 528

38. Wartość godziwa i kategorie wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych

Wartość godziwą stanowi cena, którą można otrzymać za zbycie składnika aktywów lub należy zapłacić za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Bank posiada instrumenty finansowe, które w bilansie nie są ujmowane w wartości godziwej.

Główne kategorie aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w bilansie Banku do wartości godziwej stanowią:

- 1) kredyty i pożyczki, w części obejmującej ekspozycje z dopłatami ARMiR oraz kredyty studenckie;
- 2) papiery wartościowe:
  - a) przeznaczone do obrotu,
  - b) obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy,
  - c) wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
  - d) wyznaczone do wyceny do wartości godziwej przez inne całkowite dochody;
- 3) należności z tytułu instrumentów pochodnych;
- 4) zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych.

Na potrzeby modelu wyceny aktywów według wartości godziwej przyjęto założenie, że rynkowa wartość kredytów stanowi sumę oczekiwanych przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu do czasu zapadalności ekspozycji, zdyskontowanych stopą rynkową. Horyzont kalkulacji wartości godziwej jest określony przez termin zapadalności kredytów aktualnie znajdujących się w portfelu kredytowym Banku na podstawie skorygowanych harmonogramów spłat kredytów. Stopa dyskontowa uwzględnia bieżącą i prognozowaną wysokość stopy wolnej od ryzyka, koszt finansowania portfela w danej walucie, koszt kapitału niezbędnego do utrzymania w związku z posiadaniem portfela.

Papiery wartościowe – w przypadku instrumentów notowanych wartość godziwa ustalana jest w oparciu o wartości rynkowe (mark-to-market), natomiast dla instrumentów nienotowanych ustalana jest na podstawie modelu (mark-to-model), przy wykorzystaniu systemu Kondor+.

Bank klasyfikuje poszczególne składniki aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej do następujących kategorii:

- 1) Poziom I: aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane bezpośrednio w oparciu o ceny kwotowane na aktywnym rynku lub techniki wyceny bazujące tylko i wyłącznie o informacje rynkowe;
- 2) Poziom II: aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o techniki wyceny bazujące na założeniach wykorzystujących informacje pochodzące z aktywnego rynku lub obserwacje rynkowe;
- 3) Poziom III: aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o powszechnie stosowane przez uczestników rynku techniki wyceny, których założenia nie bazują na informacji pochodzącej z aktywnego rynku.

W zależności od kategorii klasyfikacji poszczególnych składników aktywów i zobowiązań finansowych Bank stosuje różnorodne metody ustalania ich wartości godziwej:

1) Poziom I:

Bank w tej kategorii ujmuje instrumenty dłużne i kapitałowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, dla których istnieje aktywny rynek. Źródłem danych dotyczących cen rynkowych są:

- a) dla instrumentów notowanych na rynku giełdowym – podawana do publicznej wiadomości cena zamknięcia sesji,
- b) dla instrumentów będących przedmiotem obrotu na rynku międzybankowym – odpowiednia cena kupna / sprzedaży instrumentu z godziny 15:00, podawana na stronach serwisu Thomson Reuters,
- c) dla notowanych obligacji i bonów skarbowych – fixing z godziny 16:30 (tzw. „drugi fixing”) publikowany na stronach BondSpot;

2) Poziom II:

Do tej kategorii Bank klasyfikuje instrumenty pochodne, których wartość godziwa wyznaczona jest na zasadzie wyceny modelowej (mark-to-model), oraz kredyty z dopłatami ARMiR i kredyty studenckie. Wycena instrumentów pochodnych opiera się na metodzie dyskontowania przyszłych przepływów, wynikających z warunków transakcji, przy zastosowaniu czynników dyskontowych. Krzywe dochodowości dla poszczególnych walut zbudowane są w oparciu o stawki money market, IRS, OIS, FRA oraz stawki implikowane z FX Swap (krzywa EUR_OIS + punkty swapowe z FX swapów waluty danej krzywej z EUR). Wycena kredytów ujmowanych w ramach Poziomu II ustalana jest zgodnie z zasadami opisanymi powyżej;

3) Poziom III:

Bank do tej kategorii zalicza zakwalifikowane do portfela wycenianego w wartości godziwej przez inne całkowite dochody: obligacje komunalne, obligacje korporacyjne oraz obligacje emitowane przez banki, dla których nie istnieje aktywny rynek. Wycena papierów ujmowanych w ramach Poziomu III jest ustalana metodą mark-to-model, poprzez zsumowanie zdyskontowanych wartości wszystkich przyszłych przepływów środków pieniężnych z danego instrumentu do terminu jego zapadalności, skorygowanych o ryzyko kredytowe emitenta.

W 2021 roku w związku z brakiem odpowiedniej aktywności i płynności na rynku obligacji komunalnych i komercyjnych, która pozwalałaby na budowę krzywych branżowych i/lub emitentów, do wyceny emisji obligacji metodą mark-to-model wykorzystywana była właściwa dla waluty emisji krzywa zerokuponowa MID, skorygowana w szczególności o marżę na ryzyko emitenta.

Do budowy krzywej dochodowości w Kondor+ stosuje się:

- 1) metodę Newton Raphson – dla transakcji OIS i FOREX;
- 2) metodę Cluster Bootstrapping, dla której używana jest standardowa technika bootstrappingu – dla transakcji innych niż wskazane w pkt 1.

W związku z faktem, że nie są dostępne kwotowania rynkowe obligacji dla wszystkich standardowych tenorów, Kondor+ w metodzie Cluster Bootstrapping wykorzystuje technikę grupowania (clustering) dla uzyskania nominalnych stóp procentowych dla poszczególnych punktów węzłowych krzywej dochodowości.

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Wartość godziwa instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Poziom I	Poziom II	Poziom III
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	19 360 688	19 377 576	6 780 384	0	12 597 192
Należności od innych banków	829 862	822 675	0	0	822 675
Papiery wartościowe	10 638 474	10 496 844	6 780 384	0	3 716 460
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	7 892 352	8 058 057	0	0	8 058 057
- klienci korporacyjni	2 708 468	2 369 164	0	0	2 369 164
- rolnicy	132 103	144 929	0	0	144 929
- przedsiębiorcy indywidualni	185 189	194 445	0	0	194 445
- osoby fizyczne	2 143 416	2 452 966	0	0	2 452 966
- instytucje rządowe i samorządowe	2 723 176	2 896 553	0	0	2 896 553
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	23 627 078	23 642 247	0	0	23 642 247
Zobowiązania wobec Banku Centralnego i innych banków	19 813 127	19 747 672	0	0	19 747 672
Zobowiązania wobec klientów	3 431 198	3 509 350	0	0	3 509 350
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	382 753	385 225	0	0	385 225

Wartość godziwa instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Poziom I	Poziom II	Poziom III
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	19 128 432	19 123 403	7 196 104	0	11 927 299
Należności od innych banków	680 886	666 147	0	0	666 147
Papiery wartościowe	10 041 558	10 268 234	7 196 104	0	3 072 130
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	8 405 988	8 189 022	0	0	8 189 022
- klienci korporacyjni	3 120 268	2 764 462	0	0	2 764 462
- rolnicy	188 337	198 337	0	0	198 337
- przedsiębiorcy indywidualni	265 310	278 030	0	0	278 030
- osoby fizyczne	2 073 933	2 181 070	0	0	2 181 070
- instytucje rządowe i samorządowe	2 758 140	2 767 123	0	0	2 767 123
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	27 879 129	27 907 990	0	0	27 907 990
Zobowiązania wobec Banku Centralnego i innych banków	23 634 798	23 611 158	0	0	23 611 158
Zobowiązania wobec klientów	3 815 712	3 863 805	0	0	3 863 805
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	428 619	433 027	0	0	433 027

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Kategorie wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa finansowe	2 355 018	126 572	847 999	3 329 589
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	0	150	0	150
Papiery wartościowe	2 355 018	0	847 999	3 203 017
- przeznaczone do obrotu	18 293	0	0	18 293
- obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	226 129	226 129
- wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	2 336 725	0	606 651	2 943 376
- wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	0	0	15 219	15 219
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	126 422	0	126 422
Zobowiązania finansowe	0	43	0	43
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	0	43	0	43

Kategorie wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa finansowe	6 357 734	177 397	560 147	7 095 278
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	0	840	0	840
Papiery wartościowe	6 357 734	0	560 147	6 917 881
- przeznaczone do obrotu	9 926	0	0	9 926
- obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	269 635	269 635
- wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	6 347 808	0	279 713	6 627 521
- wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	0	0	10 799	10 799
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	176 557	0	176 557
Zobowiązania finansowe	0	135	0	135
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	0	135	0	135

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej – Poziom III

	2021		
	Papiery wartościowe obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	Papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Papiery wartościowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody
Aktywa i zobowiązania na początek okresu	269 635	279 713	10 799
Zwiększenia	13 267	403 013	4 420
- nabycie	0	391 726	0
- wycena ujęta w wyniku finansowym	13 267	355	0
- wycena odnoszona do innych całkowitych dochodów	0	4 577	4 420
- pozostałe	0	6 355	0
Zmniejszenia	-56 773	-76 075	0
- sprzedaż /wykup	-56 186	-72 930	0
- wycena ujęta w wyniku finansowym	-587	-2 004	0
- wycena odnoszona do innych całkowitych dochodów	0	-1 141	0
Aktywa i zobowiązania na koniec okresu	226 129	606 651	15 219

	2020		
	Papiery wartościowe obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	Papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Papiery wartościowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody
Aktywa i zobowiązania na początek okresu	294 300	309 129	11 811
Zwiększenia	57 683	10 540	1 602
- nabycie	41 949	0	0
- wycena ujęta w wyniku finansowym	15 734	1 644	0
- wycena odnoszona do innych całkowitych dochodów	0	720	1 602
- pozostałe	0	8 176	0
Zmniejszenia	-82 348	-39 956	-2 614
- sprzedaż /wykup	-42 560	-38 567	0
- wycena ujęta w wyniku finansowym	-39 788	-823	0
- wycena odnoszona do innych całkowitych dochodów	0	-566	-2 614
Aktywa i zobowiązania na koniec okresu	269 635	279 713	10 799

39. Działalność powiernicza

W 2021 roku oraz 2020 roku Bank nie prowadził działalności powierniczej.

40. Umowy leasingowe

Bank jako leasingodawca

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku Bank nie zawierał umów, w których występował w roli leasingodawcy.

Bank jako leasingobiorca

Umowy leasingu, w których Bank występuje jako leasingobiorca, dotyczą przede wszystkim najmu i dzierżawy nieruchomości, maszyn i urządzeń oraz floty samochodowej użytkowanej przez Bank.

W 2021 roku w rachunku zysków i strat ujęte zostały następujące koszty dotyczące leasingu:

- 1) amortyzację aktywów z tytułu prawa do użytkowania w wysokości 9.816 tys. zł;
- 2) koszty odsetek w wysokości 1.514 tys. zł;
- 3) koszty związane z leasingiem krótkoterminowym w wysokości 42 tys. zł;
- 4) koszty związane z leasingiem aktywów o niskiej wartości w wysokości 634 tys. zł.

Koszty ujęte w rachunku zysków i strat w 2020 roku wynosiły:

- 1) amortyzację aktywów z tytułu prawa do użytkowania w wysokości 9.975 tys. zł;
- 2) koszty odsetek w wysokości 1.928 tys. zł;
- 3) koszty związane z leasingiem krótkoterminowym w wysokości 28 tys. zł;
- 4) koszty związane z leasingiem aktywów o niskiej wartości w wysokości 576 tys. zł.

Umowy krótkoterminowe dotyczyły przede wszystkim wynajmu powierzchni biurowej i floty samochodowej, a umowy o niskiej wartości dotyczyły głównie dzierżawy sprzętu teleinformatycznego i komputerowego, wyposażenia biurowego oraz najmu miejsc parkingowych.

Szczegółowy opis ujęcia leasingu w księgach Banku zawarty jest w nocie nr 2.7.12.

41. Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Opis działalności Banku w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Działalność operacyjna dotyczy podstawowego obszaru działalności Banku, która nie ma charakteru działalności inwestycyjnej i finansowej.

Działalność inwestycyjna polega na nabywaniu i zbywaniu udziałów lub akcji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych. Wpływy z działalności inwestycyjnej obejmują ponadto dywidendy otrzymane z tytułu posiadania akcji i udziałów w innych podmiotach.

Działalność finansowa dotyczy długoterminowych (powyżej 12 miesięcy) operacji finansowych i obejmuje wpływy i wydatki związane zarówno z pozyskaniem, jak i spłatą własnych oraz obcych źródeł finansowania. Do działalności tej Bank zalicza także emisję dłużnych papierów wartościowych, wydatki na nabycie akcji własnych, dopłaty do kapitału oraz płatności dywidend na rzecz właścicieli i innych wydatków z tytułu podziału zysku.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla celów rachunku przepływów pieniężnych, gotówka i jej ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie oraz środki w Banku Centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania (środki na rachunkach bieżących), należności od innych banków, w tym lokaty terminowe z pierwotnym terminem wymagalności do 3 miesięcy.

	31.12.2021	31.12.2020
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 305 451	1 903 993
Należności od innych banków z terminem wymagalności do 3 miesięcy	780 759	659 494
Razem środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	2 086 210	2 563 487

Różnice pomiędzy zmianami stanu niektórych pozycji wykazanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Przyczyny wystąpienia różnic pomiędzy zmianami stanu wykazanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych:

- 1) ze zmiany stanu należności od innych banków wyłączono zmianę stanu części należności stanowiących ekwiwalent środków pieniężnych;
- 2) ze zmiany stanu papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody wyłączono wycenę papierów wartościowych, która została ujęta w innych całkowitych dochodach (kapitał własny);
- 3) ze zmiany stanu pozostałych aktywów wyłączono nierozliczoną należność z tytułu sprzedaży części udziałów w jednym z podmiotów zależnych w wysokości 43.794 tys. zł.

Różnice pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji a zmianami wynikającymi z sprawozdania z przepływów pieniężnych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku

	Zmiana stanu		
	W sprawozdaniu z sytuacji finansowej	W sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	Różnica
Zmiana stanu należności od innych banków wycenianych w zamortyzowanym koszcie	148 976	27 711	121 265
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-3 684 145	-3 684 281	136
Zmiana stanu pozostałych aktywów	51 998	8 204	43 794

Różnice pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji a zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku

	Zmiana stanu		Różnica
	W sprawozdaniu z sytuacji finansowej	W sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	
Zmiana stanu należności od innych banków wycenianych w zamortyzowanym koszcie	416 356	-4 084	420 440
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-256 403	-259 763	3 360

Objaśnienie do pozycji „Inne korekty” w części „Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej”

Pozycja „Inne korekty” w roku 2021 roku zawiera głównie wartość odnoszącą się do przyrostu odpisów z tytułu utraty wartości na inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone w wysokości 4.384 tys. zł.

Pozycja „Inne korekty” w roku 2020 roku zawiera głównie wartość odnoszącą się do przyrostu odpisów z tytułu utraty wartości na inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone w wysokości 19.191 tys. zł.

42. Zobowiązania warunkowe i pozabilansowe

Zobowiązania pozabilansowe Banku obejmują:

- 1) zobowiązania do udzielania kredytów, na które składają się przyznane kwoty kredytów, limity na kartach kredytowych oraz limity zadłużenia w rachunku bieżącym. Kwoty oraz odpowiadające im terminy, w których Bank zobowiązany będzie do zrealizowania pozabilansowych zobowiązań finansowych poprzez udzielenie kredytów zostały zaprezentowane w nocie poniżej;
- 2) udzielone gwarancje stanowiące zabezpieczenie wywiązania się klientów Banku ze swoich zobowiązań wobec osób trzecich. Wartość gwarancji zaprezentowana w nocie poniżej odzwierciedla maksymalną możliwą do poniesienia stratę, jaka byłaby ujawniona na dzień bilansowy, gdyby klienci nie wywiązali się ze swoich zobowiązań.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku Bank nie zaciągał zobowiązań z tytułu gwarancji emisji.

Zobowiązania warunkowe udzielone według rodzaju

	31.12.2021	31.12.2020
Finansowe	1 418 081	1 529 830
- niewykorzystane linie kredytowe	437 668	488 298
- niewykorzystane kredyty w rachunku bieżącym	831 432	876 205
- limity na kartach kredytowych	18 545	18 163
- pozostałe	130 436	147 164
Gwarancyjne	44 541	54 058
- gwarancje udzielone	44 541	54 058
Razem zobowiązania warunkowe	1 462 622	1 583 888

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zobowiązania warunkowe udzielone według terminów zapadalności

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
Finansowe	1 418 081	1 529 830
do 1 miesiąca	490 135	556 658
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	675 947	668 817
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	248 922	172 372
powyżej 1 roku do 5 lat	3 071	131 951
powyżej 5 lat	6	32
Gwarancyjne	44 541	54 058
do 1 miesiąca	10 159	21 902
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 152	3 435
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	15 751	13 193
powyżej 1 roku do 5 lat	17 432	15 090
powyżej 5 lat	47	438
Razem zobowiązania warunkowe	<u>1 462 622</u>	<u>1 583 888</u>

Zobowiązania pozabilansowe związane z realizacją operacji kupna lub sprzedaży

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
Bieżące operacje wymiany	45 003	158 092
Terminowe operacje wymiany	58 213	174 690
Operacje papierami wartościowymi	0	22 944
Razem zobowiązania pozabilansowe związane z realizacją operacji kupna lub sprzedaży	<u>103 216</u>	<u>355 726</u>

Zobowiązania pozabilansowe otrzymane

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
Finansowe	3 356	5 590
Gwarancyjne	276 556	247 343
Razem zobowiązania pozabilansowe otrzymane	<u>279 912</u>	<u>252 933</u>

43. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Wartość nominalną zobowiązań podlegających zabezpieczeniu oraz wartość bilansową papierów wartościowych zabezpieczających zobowiązania Banku zaprezentowane zostały w poniższych tabelach.

Aktywa Banku stanowiące zabezpieczenie zobowiązań na dzień 31 grudnia 2021 roku

<u>Rodzaj aktywów stanowiących zabezpieczenie</u>	<u>Rodzaj zobowiązania</u>	<u>Wartość nominalna zobowiązań podlegających zabezpieczeniu</u>	<u>Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie</u>
Obligacje Skarbu Państwa	FOŚG	324 712	335 147
Obligacje Skarbu Państwa	BFG-FG	15 275	18 793
Obligacje Skarbu Państwa	BFG-FPR	38 281	45 025
Obligacje Skarbu Państwa	Kredyt lombardowy	500 000	484 185
Obligacje Skarbu Państwa	Kredyt techniczny	100 000	97 779
Obligacje Skarbu Państwa	Zabezpieczenie pod umowy ramowe	99 000	96 328
Razem		<u>1 077 268</u>	<u>1 077 257</u>

Aktywa Banku stanowiące zabezpieczenie zobowiązań na dzień 31 grudnia 2020 roku

Rodzaj aktywów stanowiących zabezpieczenie	Rodzaj zobowiązania	Wartość nominalna zobowiązań podlegających zabezpieczeniu	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie
Obligacje Skarbu Państwa	FOŚG	316 069	324 282
Obligacje Skarbu Państwa	BFG-FG	13 142	17 343
Obligacje Skarbu Państwa	BFG-FPR	32 935	39 009
Obligacje Skarbu Państwa	Kredyt lombardowy	500 000	478 415
Obligacje Skarbu Państwa	Kredyt techniczny	100 000	95 843
Obligacje Skarbu Państwa	Zabezpieczenie pod umowy ramowe	99 000	95 718
Razem		1 061 146	1 050 610

44. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Transakcje z kluczowym personelem kierowniczym

W niniejszej nocie Bank prezentuje transakcje z kluczowym personelem kierowniczym, które traktuje jako transakcje z podmiotami powiązanymi.

Wynagrodzenia członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku BPS S.A.

	31.12.2021	31.12.2020
Zarząd	2 200	2 442
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	2 134	2 162
Świadczenia po okresie zatrudnienia	66	175
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	105
Rada Nadzorcza	1 430	1 339
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 430	1 339
Pozostałe świadczenia	0	0
Razem wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu, Rady Nadzorczej	3 630	3 781

Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej Banku BPS S.A.

	31.12.2021	31.12.2020
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	9 581	11 913
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	262	435
Razem wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej	9 843	12 348

Na dzień 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku wynagrodzenia członków Zarządu, Rady Nadzorczej i pozostałych członków głównej kadry kierowniczej składały się z wynagrodzeń zasadniczych i narzutów na te wynagrodzenia oraz świadczeń z tytułu rozwiązania stosunków pracy.

Zmienne składniki wynagrodzeń

W 2021 roku zasady ustalania zmiennych składników wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko w Banku, określone były w Polityce zmiennych składników wynagrodzeń w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. Polityka ta podlega corocznym przeglądom.

Podstawą ustalenia wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena efektów pracy danego pracownika, którego działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko w Banku i danej jednostki organizacyjnej z uwzględnieniem wyników całego Banku.

Szczegółowe cele wyznaczane pracownikom, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko w Banku stanowią wypadkową głównych celów finansowych Banku i uwzględniają zakres odpowiedzialności na danym stanowisku. Ocena efektów pracy odbywa się za okresy trzyletnie, tak aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Ze względu na zastosowanie w Banku zasady proporcjonalności określonej w § 29 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, Bank w 2021 roku nie prowadził polityki dotyczącej składników wynagrodzenia zmiennego w postaci akcji, opcji na akcje ani odpowiadających im instrumentów w postaci świadczeń niepieniężnych. Bank nie stosował postanowień Rozporządzenia w tym zakresie ze względu na obecną strukturę właścicielską oraz znacznie ograniczoną możliwość prowadzenia obrotu akcjami.

W 2021 roku wynagrodzenie zmienne mogło być przyznawane i wypłacane na następujących zasadach:

- 1) 60 % (lub 40 % w przypadku, gdy całkowite wynagrodzenie zmienne przekracza 600 tys. zł) wynagrodzenia zmiennego przyznawane i wypłacane w gotówce, niezwłocznie po jego przyznaniu pracownikowi, którego działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko w Banku,
- 2) 40 % (lub 60 % w przypadku, gdy całkowite wynagrodzenie zmienne przekracza 600 tys. zł) wynagrodzenia zmiennego przyznawane w gotówce i wypłacane z odroczeniem.

Ze względu na zastosowanie w Banku zasady proporcjonalności określonej w § 29 ust. 2 rozporządzenia Bank nie stosował przepisów w zakresie odraczania części wynagrodzenia zmiennego, którego wartość była niższa niż 50% najwyższego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego brutto wypłaconego w Banku w roku podlegającym ocenie.

Zmienne wynagrodzenie przyznawane w 2021 roku podlegało odroczeniu na okres 3 lat. Corocznie w przypadku pozytywnej oceny efektów pracy następować będzie uruchomienie 1/3 odroczonej części wynagrodzenia zmiennego. Nadzorowanie polityki w zakresie obowiązującego w Banku systemu wynagrodzeń realizowane jest przez Komitet Wynagrodzeń utworzony spośród członków Rady Nadzorczej.

W grudniu 2021 roku zmianie uległy zasady przyznawania wynagrodzeń zmiennych pracownikom, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko w Banku, natomiast do końca roku nie przyznano żadnego wynagrodzenia zmiennego objętego zmienionymi zasadami.

Wysokość kredytów i pożyczek udzielonych członkom Zarządu, Rady Nadzorczej oraz głównej kadry kierowniczej Banku BPS S.A.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku członkowie Zarządu Banku, Rady Nadzorczej Banku oraz głównej kadry kierowniczej Banku korzystali z:

- 1) 11 kredytów udzielonych na łączną kwotę 4.099 tys. zł, których zadłużenie na dzień 31 grudnia 2021 roku wyniosło 2.967 tys. zł;
- 2) 19 kart kredytowych o łącznym limicie zadłużenia 221 tys. zł którego wykorzystanie na dzień 31 grudnia 2021 roku wyniosło 43 tys. zł.

Z powyższych transakcji: 7 Kredytów Mieszkaniowych Mój Dom, 1 Uniwersalny Kredyt Hipoteczny oraz 1 Kredyt Bezpieczna Gotówka miały indywidualnie negocjowane warunki. Pozostałe kredyty zostały zawarte na standardowych warunkach cenowych dla wymienionych produktów lub w ramach powszechnie dostępnych promocji.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku członkowie Zarządu Banku, Rady Nadzorczej Banku oraz głównej kadry kierowniczej Banku korzystali z:

- 1) 14 kredytów udzielonych na łączną kwotę 3.886 tys. zł, których zadłużenie na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosło 2.714 tys. zł;

- 2) 22 kart kredytowych o łącznym limicie zadłużenia 232 tys. zł którego wykorzystanie na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosło 30 tys. zł.

Z powyższych transakcji: 5 Kredytów Mieszkaniowych Mój Dom, 1 Kredyt Konsolidacyjny oraz 4 Kredyty Bezpieczna Gotówka miały indywidualnie negocjowane warunki. Pozostałe kredyty zostały zawarte na standardowych warunkach cenowych dla wymienionych produktów lub w ramach powszechnie dostępnych promocji.

Inne transakcje z udziałem członków Zarządu, Rady Nadzorczej oraz głównej kadry kierowniczej Banku BPS S.A.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku członkowie Zarządu, Rady Nadzorczej oraz głównej kadry kierowniczej w Banku posiadali łącznie 90 rachunków bieżących i terminowych w walucie polskiej oraz walutach obcych w łącznej kwocie 1.793 tys. zł.

Oprocentowanie wymienionych depozytów nie odbiega od standardowego oferowanego dla odpowiedniego produktu.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku członkowie Zarządu, Rady Nadzorczej oraz głównej kadry kierowniczej w Banku posiadali łącznie 110 rachunków bieżących i terminowych w walucie polskiej oraz walutach obcych w łącznej kwocie 2.432 tys. zł.

Oprocentowanie wymienionych depozytów nie odbiega od standardowego oferowanego dla odpowiedniego produktu.

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Transakcje z podmiotami zależnymi

Transakcje z podmiotami zależnymi na dzień 31 grudnia 2021 roku

Nazwa jednostki	Przychody z tytułu odsetek	Koszty z tytułu odsetek	Przychody z tytułu prowizji i opłat	Koszty z tytułu prowizji i opłat	Pozostałe przychody operacyjne	Pozostałe koszty operacyjne	Ogólne koszty administracyjne
BPS Doradztwo S.A. w likwidacji	0	0	0	0	0	0	0
BPS Leasing S.A.*	4 542	0	273	78	212	23	990
BPS TFI S.A.	0	0	22	0	10	0	0
Dom Maklerski Banku BPS S.A.	69	658	361	76	114	0	0
Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych Sp.z o.o.	0	0	5	0	234	99	11 381
Veni S.A.	35	0	65	0	0	0	0
BPS Rynku Nieruchomości Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	0	0	0	0	0	0	0
BPS 1 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	0	0	0	0	0	0	0
BPS 4 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	0	0	0	0	0	0	0
Quantum 2 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	0	0	0	0	0	0	0
Razem	4 646	658	726	154	570	122	12 371

* W dniu 1 grudnia 2021 roku nastąpiło połączenie spółki BPS Leasing S.A. z BPS Faktor S.A. poprzez przeniesienie całego majątku BPS Faktor S.A. na BPS Leasing S.A. Z dniem połączenia spółka BPS Leasing S.A. wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej, tj. BPS Faktor S.A. Od dnia połączenia spółka występuje pod firmą BPS Leasing S.A.

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Transakcje z podmiotami zależnymi na dzień 31 grudnia 2020 roku

Nazwa jednostki	Przychody z tytułu odsetek	Koszty z tytułu odsetek	Przychody z tytułu prowizji i opłat	Koszty z tytułu prowizji i opłat	Pozostałe przychody operacyjne	Pozostałe koszty operacyjne	Ogólne koszty administracyjne
BPS Doradztwo S.A. w likwidacji	0	14	1	0	5	0	0
BPS Faktor S.A.	1 561	13	64	0	47	0	0
BPS Leasing S.A.	2 077	3	282	100	72	0	152
BPS TFI S.A.	0	170	71	0	3	0	0
Dom Maklerski Banku BPS S.A.	43	588	189	58	125	0	0
Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych Sp.z o.o.	0	14	5	0	327	108	10 038
Veni S.A.	64	0	1	0	1	0	0
BPS Rynku Nieruchomości Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	0	78	0	0	0	0	0
BPS 1 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	0	3	0	0	0	0	0
BPS 4 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w likwidacji	0	20	0	0	0	0	0
Quantum 2 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	0	26	0	0	0	0	0
Razem	3 745	929	613	158	580	108	10 190

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Transakcje z podmiotami zależnymi za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku

Nazwa jednostki	Należności z tytułu kredytów i lokat	Pozostałe aktywa	Zobowiązania z tytułu kredytów i depozytów	Pozostałe zobowiązania
ABC Finanse S.A. w likwidacji	0	0	0	0
BPS Doradztwo S.A. w likwidacji	0	0	0	0
BPS Leasing S.A.*	567 028	2	4 617	29
BPS TFI S.A.	0	1	3 794	0
Dom Maklerski Banku BPS S.A.	6 720	0	121 570	89
Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych Sp.z o.o.	0	0	744	240
Veni S.A.	0	43 794	45 151	3
Razem	573 748	43 797	175 876	361

* W dniu 1 grudnia 2021 roku nastąpiło połączenie spółki BPS Leasing S.A. z BPS Faktor S.A. poprzez przeniesienie całego majątku BPS Faktor S.A. na BPS Leasing S.A. Z dniem połączenia spółka BPS Leasing S.A. wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej, tj. BPS Faktor S.A. Od dnia połączenia spółka występuje pod firmą BPS Leasing S.A.

Transakcje z podmiotami zależnymi za rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku

Nazwa jednostki	Należności z tytułu kredytów i lokat	Pozostałe aktywa	Zobowiązania z tytułu kredytów i depozytów	Pozostałe zobowiązania
ABC Finanse S.A. w likwidacji	0	0	29	0
BPS Doradztwo S.A. w likwidacji	0	0	2 412	0
BPS Faktor S.A.	113 863	0	11 813	7
BPS Leasing S.A.	310 900	26	3 374	0
BPS TFI S.A.	0	0	10 364	0
Dom Maklerski Banku BPS S.A.	4 397	0	103 399	67
Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych Sp.z o.o.	0	21	1 545	143
Veni S.A.	2 283	0	1	3
Razem	431 443	47	132 937	220

45. Informacje dotyczące podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za rok 2021 oraz 2020 jest Grant Thornton Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa.

Wartość należnego wynagrodzenia Grant Thornton Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa z tytułu badania sprawozdania finansowego Banku za rok 2021 wyniosła 328 tys. zł, natomiast za rok 2020 wyniosła 329 tys. zł.

46. Struktura zatrudnienia

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
Bank, z tego:	724	885
Centrala	523	579
Oddziały Banku	201	306
Razem zatrudnienie w etatach	<u>724</u>	<u>885</u>

Struktura zatrudnienia w Centrali i Oddziałach Banku ujawniana jest w przeliczeniu na pełne etaty odpowiednio na dzień 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku.

47. Sekurytyzacja

W 2021 roku Bank zawarł 3 umowy sprzedaży wierzytelności z rozpoznaną utratą wartości z funduszami sekurytyzacyjnymi niepowiązanymi z Bankiem, w ramach których sprzedane zostały pakiety wierzytelności o łącznej wartości 140.750 tys. zł. Cena uzyskana za sprzedaż tych wierzytelności wyniosła 9.033 tys. zł.

Ponadto w 2021 roku Bank zawarł z podmiotem niepowiązanym umowę sprzedaży wierzytelności kredytowej bez rozpoznanej utraty wartości, w ramach której sprzedano wierzytelność o wartości 23.850 zł za kwotę 23.850 zł.

Łączna kwota sprzedanych w roku 2021 wierzytelności (kwoty główne, odsetki i inne należności uboczne) wyniosła 164.600 tys. zł, a łączna cena uzyskana ze sprzedaży wierzytelności wyniosła 32.883 tys. zł.

W 2020 roku Bank zawarł 2 umowy sprzedaży portfela wierzytelności z rozpoznaną utratą wartości z funduszami sekurytyzacyjnymi niepowiązanymi z Bankiem, w ramach których sprzedane zostały pakiety wierzytelności o łącznej wartości 98.427 tys. zł. Cena uzyskana za sprzedaż tych wierzytelności wyniosła 942 tys. zł.

Dodatkowo, w 2020 roku Bank zawarł z podmiotem powiązanym 8 umów wykupu pakietu wierzytelności, w ramach której sprzedane zostały wierzytelności o wartości 133.556 tys. zł za kwotę 120.770 tys. zł.

Łączna kwota sprzedanych w roku 2020 wierzytelności (kwoty główne, odsetki i inne należności uboczne) wyniosła 231.983 tys. zł, a łączna cena uzyskana ze sprzedaży wierzytelności wyniosła 121.712 tys. zł.

48. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

W dniu 24 lutego 2022 roku miała miejsce zbrojna inwazja Rosji na Ukrainę, czym zapoczątkowała zakrojone na szeroką skalę działania wojenne na Ukrainie. Społeczność międzynarodowa zareagowała wprowadzeniem sankcji przeciwko Rosji. Bank z uwagą śledzi rozwój sytuacji związanej z konfliktem zbrojnym, a także analizuje jego potencjalne negatywne konsekwencje dla klientów Banku. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwa wiarygodna ocena wpływu tego konfliktu na działalność Banku w przyszłości ani oszacowanie wpływu na przyszłe sprawozdania finansowe z uwagi na brak możliwości oceny rozwoju konfliktu zbrojnego i międzynarodowej reakcja na ten konflikt a także wpływu tych zdarzeń na polską gospodarkę. Bank BPS nie prowadzi bezpośredniej działalności operacyjnej na Ukrainie ani w Rosji. Ze względu na bezprecedensowy charakter obecnej sytuacji w Banku BPS powołany został Sztab kryzysowy,

który na bieżąco monitoruje sytuację w obszarze cyberbezpieczeństwa, dostępności gotówki i ciągłości działania a także współpracuje w tym zakresie z zespołami powołanymi przez Narodowy Bank Polski i Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

49. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych („ZFŚS”)

Ustawa o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych z dnia 4 marca 1994 roku, z późniejszymi zmianami, wprowadziła wymóg tworzenia Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przez pracodawców zatrudniających co najmniej 20 pracowników. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej na rzecz pracowników.

Zobowiązania Funduszu stanowią skumulowane odpisy na rzecz ZFŚS, pomniejszone o bezzwrotne wydatki z ZFŚS.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej Bank dokonał kompensaty aktywów i zobowiązań Funduszu, ze względu na fakt, że aktywa ZFŚS nie stanowią aktywów Banku. W związku z tym saldo z tytułu ZFŚS w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosło zero.

	31.12.2021	31.12.2020
Pożyczki udzielone pracownikom	466	554
Środki pieniężne na rachunku ZFŚS	303	384
Aktywa ZFŚS	769	938
Wartość ZFŚS	769	938
	2021	2020
Odpisy dokonane na rzecz ZFŚS w okresie	-1 367	-1 641

50. Cele i zasady zarządzania ryzykiem

50.1. Ryzyko kredytowe

Cele i zasady zarządzania ryzykiem kredytowym

Głównym celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest podejmowanie wyważonego ryzyka poprzez jego właściwą identyfikację, pomiar i agregację oraz ustanawianie limitów ograniczających ryzyko, z uwzględnieniem zarówno uwarunkowań makroekonomicznych i profilu działalności Banku jak również celów strategicznych i biznesowych.

Ryzyko kredytowe jest rozumiane jako ryzyko poniesienia straty w wyniku niewywiązania się kontrahentów ze zobowiązań wobec Banku lub jako ryzyko spadku wartości ekonomicznej wierzytelności Banku w wyniku pogorszenia się zdolności klienta do obsługi zobowiązań.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym i utrzymywanie go na bezpiecznym poziomie ma fundamentalne znaczenie dla stabilności działania Banku. Cel ten realizowany jest poprzez właściwą ocenę ryzyka kredytowego, efektywność podejmowanych decyzji kredytowych oraz skuteczny proces monitorowania zaangażowania kredytowego wobec pojedynczego klienta i portfela kredytowego. W realizacji powyższego celu kluczowe znaczenie odgrywa ostrożnościowe podejście do oceny ryzyka, uwzględniające identyfikację i ocenę źródeł jego występowania (aktualnych i potencjalnych) oraz przyjmowanie płynnych zabezpieczeń o wysokiej wartości.

Integralną częścią efektywnego zarządzania ryzykiem i oceny jego poziomu jest proces testowania warunków skrajnych. Bank przeprowadza analizy i testy warunków skrajnych dotyczące wpływu potencjalnych zmian w otoczeniu makroekonomicznym na poziom ryzyka i jakość portfela kredytowego. Powyższe informacje

umożliwiają identyfikowanie i podejmowanie działań ograniczających negatywne skutki wpływu niekorzystnych sytuacji rynkowych na wynik Banku.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku realizowane jest na podstawie wewnętrznych procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru i oceny, monitorowania oraz kontroli ryzyka. Stosowane zasady identyfikacji i pomiaru ryzyka kredytowego, wyrażone są w określonych wskaźnikach oceny portfela kredytowego oraz dostosowane są do profilu, skali działalności i złożoności ryzyka.

Bank wykorzystuje wystandaryzowane zbiory danych, prowadzone przez biura informacji gospodarczej oraz inne instytucje zewnętrzne, oferujące systemy wspomagające zarządzanie ryzykiem kredytowym.

Organizacja procesu oceny ryzyka kredytowego

Zasady oceny ryzyka określają wewnętrzne regulacje Banku, których głównym celem jest zapewnienie jednolitej i obiektywnej oceny ryzyka w procesie kredytowania.

Każda transakcja kredytowa podlega ocenie ryzyka kredytowego, w tym w szczególności ocenie zdolności do spłaty zobowiązania przez kredytobiorcę. Pomiar ryzyka kredytowego na poziomie pojedynczej transakcji dokonywany jest na etapie udzielania nowego zaangażowania oraz na etapie monitorowania.

W procesie oceny ryzyka kredytowego pojedynczej ekspozycji kredytowej uczestniczą:

- 1) Zarząd Banku, poprzez podejmowanie decyzji kredytowych dotyczących transakcji o strategicznym dla Banku znaczeniu;
- 2) komitety kredytowe, działające w Centrali Banku, poprzez podejmowanie decyzji kredytowych oraz poprzez wydawanie opinii w sprawach wymagających uchwały Zarządu i/lub uchwały Rady Nadzorczej Banku;
- 3) Departament Polityki Kredytowej poprzez:
  - a) tworzenie regulacji wewnętrznych z obszaru zarządzania ryzykiem kredytowym Banku, w tym określających zasady oceny zdolności i wiarygodności kredytowej klienta oraz określających zasady i uprawnienia do podejmowania decyzji kredytowych,
  - b) budowę i utrzymanie modeli ratingowych i scoringowych,
  - c) wycenę ekspozycji kredytowych w formie odpisów portfelowych,
  - d) kalkulację aktywów ważonych ryzykiem z tytułu ryzyka kredytowego,
  - e) utrzymanie i rozwój systemu limitów ryzyka kredytowego;
- 4) Departament Ryzyka Kredytowego poprzez:
  - a) ocenianie zdolności kredytowej klientów wnoszących o udzielenie lub zmianę transakcji kredytowej i analizowanie związanego z tym ryzyka kredytowego Banku oraz proponowanych zabezpieczeń,
  - b) podejmowanie decyzji kredytowych w sprawach udzielenia lub zmiany warunków transakcji kredytowych, ich monitorowania i klasyfikacji, określania planu działania z klientem i utraty wartości ekspozycji kredytowych,
  - c) udział pracowników tego Departamentu w pracach komitetów kredytowych funkcjonujących w Banku;
- 5) pozostałe komórki oceniające ryzyko oraz podejmujące decyzje kredytowe.

Stopień zaangażowania wyżej wymienionych organów, komitetów i komórek organizacyjnych Banku w ocenę ryzyka kredytowego pojedynczej transakcji jest dostosowywany do skali oraz specyfiki działalności Banku i określony w regulacjach wewnętrznych.

Bank zachowując racjonalne podejście do ryzyka kredytowego, kieruje się następującymi zasadami:

- 1) pozyskuje i utrzymuje w swoim portfelu zaangażowania kredytowe, które zapewniają bezpieczeństwo depozytów i kapitału Banku oraz osiągnięcie stabilnych dochodów;

- 2) podejmując decyzje kredytowe bada wszystkie ryzyka wynikające z konkretnej transakcji w kontekście ogólnego ryzyka kredytowego klienta i branży oraz splotu innych zdarzeń, mogących mieć wpływ na obsługę i spłacalność zadłużenia.

Ocena ryzyka kredytowego w Banku przeprowadzana jest także na poziomie portfelowym. Jej miarą są ilościowe limity tolerancji na ryzyko kredytowe Banku, takie jak koszt ryzyka i udział kredytów ze zidentyfikowaną przesłanką utraty wartości w kredytach ogółem, a także wyznaczone przez Bank maksymalne poziomy wskaźników z zakresu ryzyka kredytowego.

Informacje na temat ryzyka, w tym kredytowego, są opracowywane i przekazywane w ramach funkcjonującego w Banku:

- 1) systemu cyklicznego raportowania w zakresie najistotniejszych informacji dotyczących ryzyka w ramach sporządzanej informacji zarządczej (System Informacji Kierownictwa);
- 2) systemu bieżącego raportowania, służącego informowaniu kierownictwa odpowiednich szczebli zarządzania o zaistniałych zdarzeniach mogących istotnie wpłynąć na poziom ryzyka.

Proces raportowania ryzyka obejmuje informację o profilu ryzyka, identyfikację potencjalnych zagrożeń oraz informację o podjętych działaniach.

Opracowania zarządcze dotyczące istotnych ryzyk zawierają:

- 1) informacje o przestrzeganiu norm ostrożnościowych określonych limitami, oraz stopień wykorzystania obowiązujących limitów ryzyka;
- 2) raporty dotyczące transakcji z udziałem osób powiązanych Bankiem;
- 3) analizy portfela ekspozycji kredytowych, w tym detalicznych i zabezpieczonych hipotecznie;
- 4) informacje na temat jakości portfela kredytowego;
- 5) informacje w zakresie poziomu dokonanych odpisów na ekspozycje ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości;
- 6) informacje na temat poziomu ryzyka grup klientów oraz poszczególnych produktów;
- 7) wyniki przeprowadzonych testów warunków skrajnych;
- 8) informacje na temat poziomu zaangażowania w transakcje zawierane w konsorcjach z bankami spółdzielczymi;
- 9) informacje dotyczące udziału w portfelu kredytowym Banku transakcji udzielonych z odstępstwem od przyjętych metodyk i regulacji.

W Banku funkcjonuje Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku BPS S.A. Polityka jest wewnętrznym aktem prawnym, zawierającym katalog narzędzi zarządczych regulujących proces zarządzania tym ryzykiem, których doprecyzowanie następuje w wewnętrznych regulacjach niższej rangi, takich jak regulaminy, instrukcje, metodyki, zarządzenia, pisma okólne, poprzez które Bank realizuje zasady opisane w Polityce na poziomie operacyjnym. Zasady te uwzględniają zalecenia zewnętrznych organów nadzorczych oraz najlepsze praktyki rynkowe.

W Polityce zarządzania ryzykiem kredytowym Bank określa zasady dywersyfikacji tego ryzyka, wskazując jednocześnie komórki organizacyjne Banku odpowiedzialne za identyfikację, ocenę i monitorowanie poziomu ryzyka kredytowego oraz przygotowanie propozycji działań koniecznych do podjęcia w stosunku do zaangażowań, których ryzyko zostało ocenione jako znaczące.

Portfel kredytowy Banku jest determinowany przez politykę kredytową i określony w niej apetyt na ryzyko, profil kredytobiorców, strukturę oferty kredytowej, stosowane narzędzia w zakresie pomiaru i kontroli ryzyka oraz rygorystyczność wprowadzanych regulacji wewnętrznych.

Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym przyjmowana jest uchwałą Zarządu Banku, po jej zaopiniowaniu przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, a następnie zatwierdzana uchwałą Rady Nadzorczej Banku i podlega przeglądowi co najmniej raz w roku.

Zakładane cele Polityki na rok 2021 determinowane były założeniami przyjętymi w planie finansowym Banku na ten rok. Były nimi, w szczególności poprawa jakości oraz struktury portfela kredytowego. Kierunki działań Banku zmierzających do realizacji tych celów zostały wyznaczone w treści Polityki.

Koncentracja zaangażowań

Bank definiuje ryzyko koncentracji jako ryzyko wynikające z istotnego zaangażowania wobec pojedynczych klientów lub grup powiązanych klientów, których zdolność do spłaty zadłużenia zależna jest od wspólnego czynnika ryzyka. Ryzyko koncentracji jest postrzegane jako najbardziej istotny pojedynczy czynnik ryzyka.

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów. W odniesieniu do portfela kredytowego Bank analizuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do: grupy klientów, produktów, branż, regionów, terminów zapadalności, łącznego zaangażowania wobec klientów, zabezpieczeń. System limitów wewnętrznych obejmuje również koncentrację zaangażowań z tytułu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz z tytułu detalicznych ekspozycji kredytowych.

W Banku obowiązują limity zewnętrzne wynikające z przepisów prawa, w tym z ustawy Prawo bankowe i z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku, oraz limity wewnętrzne ustalone zgodnie z rekomendacjami instytucji nadzorczych, analizy jakości portfela kredytowego, apetytu na ryzyko mierzonego wysokością planowanego wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe, wyników testów warunków skrajnych oraz wskaźników oceny ryzyka zewnętrznego.

W celu aktywnego zarządzania ryzykiem koncentracji Bank:

- 1) przestrzega procedur określających metody identyfikacji, pomiaru i monitorowania tego ryzyka;
- 2) dotrzymuje norm ostrożnościowych określających poziom limitów ograniczających ryzyko oraz zasad postępowania w przypadku przekroczenia limitów;
- 3) posiada system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający bieżące monitorowanie poziomu ryzyka, wspierający proces decyzyjny.

Bank identyfikuje i monitoruje ryzyko koncentracji dużych ekspozycji, które zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 definiowane jest jako zaangażowanie wobec klienta lub grupy powiązanych klientów, które osiąga lub przekracza 10 % wartości kapitału Tier 1 Banku.

Wyznaczenie wewnętrznych limitów ma na celu stworzenie bezpiecznej struktury portfela oraz wspieranie efektywnego zarządzania ryzykiem koncentracji. Obowiązujące zasady identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka koncentracji, a w szczególności zasady ustalania i monitorowania limitów koncentracji zaangażowań pozwalają na przestrzeganie w działalności Banku norm ostrożnościowych, zgodnych z zaleceniami ustawowymi i rekomendacjami nadzoru bankowego.

Przestrzeganie norm ostrożnościowych określonych limitami zewnętrznymi i wewnętrznymi raportowane jest Zarządowi Banku w cyklach miesięcznych.

Duże zaangażowania w portfelu kredytów i pożyczek udzielonych klientom

Dla dużych zaangażowań w portfelu kredytów i pożyczek udzielonych klientom pozycja „Całkowite zaangażowania” to suma zaangażowania bilansowego oraz zobowiązań pozabilansowych, z kolei „Strata” liczona jest jako suma odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe. Pozycja „Udział % w portfelu” liczona jest od wartości netto ekspozycji.

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Największe zaangażowania wobec klientów na 31 grudnia 2021 roku

Podmiot	Status default tak/nie	Calkowite zaangażowanie	Strata	Wartość ekspozycji netto	Udział % w portfelu
1	Nie	772 550	-3 554	768 996	8,7%
2	Nie	393 001	-736	392 265	4,4%
3	Nie	289 602	-547	289 055	3,3%
4	Nie	139 362	-275	139 087	1,6%
5	Nie	132 764	-169	132 595	1,5%
6	Nie	106 157	-297	105 860	1,2%
7	Nie	101 477	-54	101 423	1,1%
8	Nie	98 439	-172	98 267	1,1%
9	Nie	93 768	-179	93 589	1,1%
10	Nie	84 808	-86	84 722	1,0%
Razem		2 211 928	-6 069	2 205 859	25,0%

Największe zaangażowania wobec klientów na dzień 31 grudnia 2020 roku

Podmiot	Status default tak/nie	Calkowite zaangażowanie	Strata	Wartość ekspozycji netto	Udział % w portfelu
1	Nie	460 098	-3 118	456 980	4,5%
2	Nie	439 251	-833	438 418	4,3%
3	Nie	258 560	-489	258 071	2,5%
4	Nie	207 470	-484	206 986	2,0%
5	Nie	149 877	-198	149 679	1,5%
6	Nie	138 980	-276	138 704	1,4%
7	Nie	109 673	-140	109 533	1,1%
8	Nie	107 966	-113	107 853	1,1%
9	Nie	107 217	-300	106 917	1,1%
10	Nie	93 882	-48	93 834	0,9%
Razem		2 072 974	-5 999	2 066 975	20,4%

Największe zaangażowania wobec grup podmiotów powiązanych na 31 grudnia 2021 roku

Grupa	Status default tak/nie	Calkowite zaangażowanie	Strata	Wartość ekspozycji netto	Udział % w portfelu
1	Nie	77 744	-1 069	76 675	0,9%
2	Nie	65 113	-36	65 077	0,7%
3	Tak	82 394	-30 321	52 073	0,6%
4	Tak	56 573	-5 232	51 341	0,6%
5	Tak	50 719	-62	50 657	0,6%
Razem		332 543	-36 720	295 823	3,4%

Największe zaangażowania wobec grup podmiotów powiązanych na 31 grudnia 2020 roku

Grupa	Status default tak/nie	Calkowite zaangażowanie	Strata	Wartość ekspozycji netto	Udział % w portfelu
1	Nie	980 452	-20 250	960 202	9,5%
2	Tak	821 725	-287 903	533 822	5,3%
3	Nie	662 931	-2 942	659 989	6,5%
4	Tak	613 679	-65 891	547 788	5,4%
5	Tak	555 108	-463	554 645	5,5%
Razem		3 633 895	-377 449	3 256 446	32,2%

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku nie wystąpiło przekroczenie limitu koncentracji dla pojedynczego podmiotu oraz dla grupy podmiotów powiązanych.

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Struktura geograficzna kredytów i pożyczek udzielonych klientom

Struktura geograficzna na dzień 31 grudnia 2021 roku

	<u>Sektor finansowy</u>	<u>Sektor niefinansowy</u>	<u>Sektor budżetowy</u>	<u>Razem</u>
dolnośląskie	0	492 323	469 508	961 831
kujawsko-pomorskie	0	92 592	196 407	288 999
lubelskie	0	486 120	68 709	554 829
lubuskie	0	60 298	109 845	170 143
łódzkie	0	180 377	87 422	267 799
małopolskie	0	363 987	544 324	908 311
mazowieckie	748 407	840 676	141 379	1 730 462
opolskie	0	190 961	59 248	250 209
podkarpackie	0	432 968	72 716	505 684
podlaskie	0	157 753	88 505	246 258
pomorskie	0	191 070	316 326	507 396
śląskie	0	224 925	225 194	450 119
świętokrzyskie	56	160 745	3 253	164 054
warmińsko-mazurskie	0	398 401	79 984	478 385
wielkopolskie	0	154 867	218 275	373 142
zachodnio-pomorskie	0	119 072	42 081	161 153
Razem	748 463	4 547 135	2 723 176	8 018 774

Struktura geograficzna na dzień 31 grudnia 2020 roku

	<u>Sektor finansowy</u>	<u>Sektor niefinansowy</u>	<u>Sektor budżetowy</u>	<u>Razem</u>
dolnośląskie	0	529 197	457 783	986 980
kujawsko-pomorskie	0	154 882	50 461	205 343
lubelskie	0	552 636	80 194	632 830
lubuskie	0	71 297	118 323	189 620
łódzkie	0	201 047	95 020	296 067
małopolskie	0	423 098	612 523	1 035 621
mazowieckie	616 517	967 529	162 082	1 746 128
opolskie	0	192 107	65 900	258 007
podkarpackie	0	523 800	79 377	603 177
podlaskie	0	180 267	94 557	274 824
pomorskie	0	209 407	332 050	541 457
śląskie	0	249 199	243 212	492 411
świętokrzyskie	59	212 290	3 606	215 955
warmińsko-mazurskie	0	430 905	66 289	497 194
wielkopolskie	0	178 746	249 652	428 398
zachodnio-pomorskie	0	131 421	47 112	178 533
Razem	616 576	5 207 828	2 758 141	8 582 545

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Struktura branżowa kredytów i pożyczek udzielonych klientom

Struktura branżowa na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Sektor finansowy	Sektor niefinansowy	Sektor budżetowy	Razem
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0	298 829	0	298 829
Górnictwo i wydobywanie	0	17 627	0	17 627
Przetwórstwo przemysłowe	0	386 320	0	386 320
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	11 947	308	12 255
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	13 809	0	13 809
Budownictwo	0	224 871	0	224 871
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	0	354 396	0	354 396
Transport i gospodarka magazynowa	0	72 449	0	72 449
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	0	351 538	0	351 538
Informacja i komunikacja	0	4 008	0	4 008
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	695 049	1 613	29	696 691
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	465 710	1 152	466 862
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	53 414	15 473	0	68 887
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	34 636	0	34 636
Administracja publiczna i ochrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0	0	2 721 008	2 721 008
Edukacja	0	9 619	0	9 619
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0	78 964	40	79 004
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0	28 121	639	28 760
Pozostała działalność usługowa	0	8 893	0	8 893
Osoby prywatne	0	2 168 312	0	2 168 312
Razem	748 463	4 547 135	2 723 176	8 018 774

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Struktura branżowa na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Sektor finansowy	Sektor niefinansowy	Sektor budżetowy	Razem
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0	420 051	0	420 051
Górnictwo i wydobywanie	0	19 701	0	19 701
Przetwórstwo przemysłowe	0	497 828	0	497 828
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	17 313	1 538	18 851
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	16 809	0	16 809
Budownictwo	0	415 934	0	415 934
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	0	421 545	0	421 545
Transport i gospodarka magazynowa	0	107 884	0	107 884
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	0	372 868	0	372 868
Informacja i komunikacja	0	8 055	0	8 055
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	550 589	2 841	11	553 441
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	545 773	1 367	547 140
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	65 987	52 509	0	118 496
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	48 910	0	48 910
Administracja publiczna i ochrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0	0	2 754 220	2 754 220
Edukacja	0	21 408	0	21 408
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0	117 599	60	117 659
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0	8 008	945	8 953
Pozostała działalność usługowa	0	8 122	0	8 122
Osoby prywatne	0	2 104 670	0	2 104 670
Razem	616 576	5 207 828	2 758 141	8 582 545

Polityka zabezpieczeń

Jedną z podstawowych technik ograniczania ryzyka kredytowego w Banku jest ustanawianie zabezpieczeń ekspozycji kredytowych. Stosowana przez Bank polityka zabezpieczeń ma na celu należytą ochronę interesu Banku poprzez ustanawianie zabezpieczeń umożliwiających wysoki stopień odzysku z wierzytelności w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych.

Regulacje wewnętrzne dotyczące zabezpieczeń wprowadzają obowiązek spełniania wymagań w zakresie uznawalności prawnych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych i koncentrują się na:

- 1) skutecznym ustanawianiu zabezpieczenia, które w przypadku wystąpienia niewypłacalności klienta umożliwiają sprawne przeprowadzenie procesów windykacyjnych;
- 2) monitorowaniu wartości zabezpieczeń w całym okresie kredytowania, z odpowiednią częstotliwością zapewniającą aktualną informację w zakresie wartości przyjętych prawnych form zabezpieczenia;
- 3) zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie.

W ocenie przedmiotu zabezpieczenia brana jest także pod uwagę jego wartość możliwa do uzyskania podczas ewentualnego postępowania windykacyjnego z uwzględnieniem ograniczeń prawnych, ekonomicznych oraz innych, mogących wpływać na rzeczywistą możliwość zaspokojenia wierzytelności kredytowych Banku.

Bank ocenia jakość zabezpieczenia uwzględniając jego płynność, aktualną wartość rynkową, wpływ na poziom tworzonych odpisów i ograniczenia utraty wartości portfela kredytowego oraz ze względu na możliwość zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

Bank stosuje szeroką gamę zabezpieczeń prawnie dozwolonych, wykorzystując zarówno zabezpieczenia rzeczowe jak i osobiste. Forma zabezpieczenia oraz jego poziom uzależniony jest od oceny ryzyka kredytowego związanego z zawieraną transakcją, w szczególności:

- 1) rodzaju produktu kredytowego, cech transakcji, w tym m.in. kwoty finansowania oraz okresu kredytowania, wysokości zaangażowania Banku wobec kredytobiorcy;
- 2) sytuacji ekonomiczno-finansowej wnioskodawcy;
- 3) statusu prawnego wnioskodawcy;
- 4) płynności zabezpieczenia oraz realnej możliwości zaspokojenia roszczeń Banku z przyjętego zabezpieczenia w możliwie krótkim czasie;
- 5) stanu i wartości rynkowej przedmiotów zabezpieczenia oraz ich podatności na deprecjację w okresie utrzymywania zabezpieczenia.

W celu wczesnej identyfikacji sygnałów ostrzegawczych i podjęcia stosownych działań ograniczających ryzyko kredytowe oraz gwarantujących uzyskanie planowanych przychodów z udzielonej ekspozycji kredytowej, Bank monitoruje ustanowione zabezpieczenia w całym okresie kredytowania.

W przypadku pogorszenia się sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy, istotnego obniżenia wartości zabezpieczeń lub wystąpienia innego zagrożenia terminowej spłaty zabezpieczonej wierzytelności, poprzez odpowiednie postanowienia w umowie o zawarcie transakcji kredytowej, Bank dąży do ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia.

Ocena ryzyka i zasady podejmowania decyzji kredytowych

W procesie podejmowania decyzji Bank uwzględnia wpływ także innych rodzajów ryzyka na zdolność do spłaty zobowiązań w szczególności ryzyka walutowego lub ryzyka stopy procentowej, w tym potencjalne ryzyko wynikające z zawartych przez klienta transakcji pochodnych. Bank tak określa strukturę transakcji kredytowej, aby zapewniony był podział ryzyka pomiędzy kredytobiorcę i Bank, w szczególności poprzez odpowiednie do skali ryzyka generowanego przez ekspozycję kredytową zaangażowanie środków własnych kredytobiorcy, zgodnie z regulacjami Banku.

Metodyki oceny zdolności i wiarygodności kredytowej opracowane zostały odrębnie dla poszczególnych segmentów klientów. W Banku funkcjonują metodyki oceny:

- 1) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą;
- 2) podmiotów prowadzących działalność rolniczą;
- 3) jednostek samorządu terytorialnego (JST);
- 4) wspólnot mieszkaniowych;
- 5) spółek komunalnych;
- 6) osób fizycznych (klienci detaliczni) finansowanie potrzeb konsumpcyjnych i mieszkaniowych);
- 7) banków spółdzielczych.

Ocena ryzyka kredytowego podmiotów gospodarczych oparta jest na ocenie mierników ilościowych i jakościowych wykorzystywanych w procesie oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorców na podstawie statystycznego systemu ratingowego dla wybranych portfeli kredytowych. System ratingowy jest wykorzystywany w procesie udzielenia kredytu w ramach badania zdolności kredytowej klientów oraz w procesie monitorowania w celu sklasyfikowania klienta do właściwej klasy ryzyka.

Zdolność kredytowa klientów detalicznych ustalana jest z uwzględnieniem źródła, wysokości i stabilności dochodów uzyskiwanych przez klienta. Przy badaniu zdolności i wiarygodności kredytowej uwzględniana jest również dotychczasowa historia współpracy klienta z Bankiem, jego historia kredytowa i wynik oceny punktowej, a także informacje pochodzące z innych źródeł danych i systemów wymiany informacji.

Badanie zdolności kredytowej banków spółdzielczych oparte jest na analizie sytuacji ekonomiczno – finansowej każdego oraz na wyniku jego działalności na tle „grupy rówieśniczej”. W ramach tej analizy ocenie podlegają m.in.: współczynnik wypłacalności, stopa zwrotu z aktywów, stopa zwrotu z kapitału, udział kredytów w sumie bilansowej netto, udział funduszy własnych w sumie bilansowej netto, wskaźnik pokrycia kredytów depozytami,

udział kredytów zagrożonych w sumie kredytów brutto, oraz inne. Badaniu podlega również historia rachunku prowadzonego w Banku BPS S.A. oraz aktualny stan zaangażowania w stosunku do każdego banku spółdzielczego z uwzględnieniem ustalonych limitów zaangażowania. Ocena formalno – prawna oraz ocena zabezpieczeń prawnych transakcji zawieranych z bankami spółdzielczymi dokonywana jest na ogólnych zasadach obowiązujących w Banku BPS S.A.

W celu regularnej oceny podejmowanego ryzyka kredytowego oraz minimalizowania ewentualnych strat na ekspozycjach kredytowych w okresie kredytowania Bank monitoruje sytuację klienta w ramach okresowych i indywidualnych przeglądów kredytowych.

Celem monitoringu jest wczesna identyfikacja sygnałów ostrzegawczych i podejmowanie działań ograniczających ryzyko kredytowe oraz gwarantujących uzyskanie planowanych przychodów z tytułu udzielonej ekspozycji kredytowej, zaklasyfikowanie klientów do odpowiedniej kategorii ryzyka oraz oszacowanie wysokości utraty wartości ekspozycji kredytowej.

Monitoring jest procesem stałego weryfikowania zdolności kredytowej, zabezpieczeń oraz stopnia realizacji warunków umowy kredytowej i obejmuje:

- 1) badanie prawidłowości uruchamiania i wykorzystania kredytu;
- 2) bieżącą kontrolę terminowości spłat należności Banku;
- 3) gromadzenie, kompletowanie oraz analizę dokumentów dotyczących klienta i jego sytuacji ekonomiczno-finansowej, umożliwiających identyfikację ewentualnych sygnałów ostrzegawczych;
- 4) ocenę stopnia realizacji warunków kredytowania, w tym: kontrolę wpływów na rachunek bieżący, ustanowionych zabezpieczeń, spełnianie wymogów określonych dla kredytów z dopłatami oraz warunków wynikających z umowy kredytu i umów zabezpieczeń, wykorzystanie przyznanych limitów kredytowych i terminowość ich obowiązywania, zapadalność zabezpieczeń.

Decyzje kredytowe w Banku podejmowane są na różnych poziomach decyzyjnych. Rodzaj i liczba poziomów decyzyjnych zaangażowanych w proces podejmowania decyzji kredytowej uzależniona jest od przedmiotu i podmiotu tej decyzji, od kwoty łącznego zaangażowania Banku wobec klienta i podmiotów powiązanych z nim kapitałowo lub organizacyjnie, oraz od tego, czy transakcja zawiera odstępstwa od stosowanych przez Bank reguł polityki kredytowej i zasad oceny ryzyka.

Kompetencje do jedno lub dwuosobowego podejmowania decyzji kredytowych są przyznawane pracownikom Banku w drodze imiennych upoważnień.

Stosowanie praktyk „forbearance”

Bank jako „forbearance” (udogodnienie w spłacie zobowiązania wobec Banku) definiuje działania mające na celu dokonanie uzgodnionych z dłużnikiem zmian warunków umowy, wymuszonych jego trudną sytuacją finansową, stosowane udogodnienia, które w innych przypadkach nie byłyby przyznane. Celem działań forbearance jest przywrócenie dłużnikowi zdolności wywiązania się ze zobowiązań wobec Banku oraz optymalizacja efektywności zarządzania wierzytelnościami trudnymi.

Zmiana warunków pierwotnej umowy w sposób umożliwiający kredytobiorcy całkowitą lub częściową obsługę zadłużenia lub jego refinansowanie obejmować może między innymi: obniżenie marży, obniżenie oprocentowania, konsolidację kilku wierzytelności wynikających z różnych umów na jedną wierzytelność, zmianę wysokości rat kapitałowych, naliczonych odsetek, zmianę formuły spłaty (raty annuitetowe, raty malejące) bądź zmianę harmonogramu spłat kapitału i/lub odsetek.

W ramach procesu „forbearance” zmiana warunków spłaty wierzytelności jest ustalana indywidualnie wobec każdego kontraktu klienta. Elementem tego procesu jest ocena możliwości wywiązania się kredytobiorcy z nowych warunków umowy.

Ekspozycje przestają być klasyfikowane jako ekspozycje forborne w przypadku spełnienia wszystkich niżej wymienionych warunków:

- 1) umowa jest uznawana jako ekspozycja bez zidentyfikowanej przesłanki utraty wartości;
- 2) upłynął co najmniej 2 letni okres warunkowy liczony od daty uznania ekspozycji forborne jako ekspozycji bez zidentyfikowanej przesłanki utraty wartości;

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

- 3) kredytobiorca w ciągu co najmniej połowy okresu warunkowego dokonał istotnych spłat kapitału i/lub odsetek;
- 4) w okresie dwuletnim i na koniec tego okresu warunkowego żadna z ekspozycji klienta nie była przeterminowana powyżej 30 dni.

Udzielenie „wakacji kredytowych” lub innych działań łagodzących skutki pandemii Covid-19 nie powoduje automatycznej identyfikacji ekspozycji jako „forbearance”. Bank stosuje w tym zakresie wytyczne regulacyjne EBA i KNF.

Struktura geograficzna kredytów i pożyczek udzielonych klientom z udzielonym udogodnieniem typu forbearance

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
dolnośląskie	26 941	35 595
kujawsko-pomorskie	0	141
lubelskie	2 183	10 621
lubuskie	2 980	3 452
łódzkie	2 336	3 264
małopolskie	31 082	16 999
mazowieckie	255 003	31 087
opolskie	938	2 559
podkarpackie	59 034	17 539
podlaskie	1 412	2 332
pomorskie	0	2 865
śląskie	7 488	14 220
świętokrzyskie	2 177	5 262
warmińsko-mazurskie	59 791	41 831
wielkopolskie	1 938	5 786
zachodnio-pomorskie	51 516	57 766
Razem	<u>504 819</u>	<u>251 319</u>

Struktura branżowa kredytów i pożyczek udzielonych klientom z udzielonym udogodnieniem typu forbearance

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	561	15 572
Górnictwo i wydobywanie	0	2 044
Przetwórstwo przemysłowe	106 373	99 969
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	5 843	10 025
Budownictwo	14 305	21 544
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	3 110	10 610
Transport i gospodarka magazynowa	358	784
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	196 969	26 670
Informacja i komunikacja	297	255
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	163 337	25 935
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	310	3 124
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	642
Edukacja	0	12
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3 519	4 243
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0	398
Pozostała działalność usługowa	3 550	3 214
Osoby prywatne	6 287	26 278
Razem	<u>504 819</u>	<u>251 319</u>

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zaangażowania z udzielonym udogodnieniem typu forbearance według typu klienta

Wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Wartość brutto	Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	Wartość netto
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	559 991	-55 172	504 819
- klienci korporacyjni	542 288	-53 621	488 667
- rolnicy	619	-58	561
- przedsiębiorcy indywidualni	10 583	-1 278	9 305
- osoby fizyczne	6 501	-215	6 286
Razem	559 991	-55 172	504 819

Wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Wartość brutto	Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	Wartość netto
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	285 678	-34 359	251 319
- klienci korporacyjni	229 329	-27 108	202 221
- rolnicy	9 145	-2 022	7 123
- przedsiębiorcy indywidualni	17 583	-1 886	15 697
- osoby fizyczne	29 621	-3 343	26 278
Razem	285 678	-34 359	251 319

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zaangażowania z udzielonym udogodnieniem typu forbearance według przeterminowania

Zaangażowania z udzielonym udogodnieniem typu forbearance według przeterminowania na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Bez przeterminowania	do 30 dni	31 - 60 dni	61 - 90 dni	powyżej 90 dni	Razem
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	473 944	1 554	1 635	5	27 681	504 819
- klienci korporacyjni	464 275	409	1 410	0	22 573	488 667
- rolnicy	48	177	0	0	336	561
- przedsiębiorcy indywidualni	4 806	596	0	5	3 898	9 305
- osoby fizyczne	4 815	372	225	0	874	6 286
Razem netto	473 944	1 554	1 635	5	27 681	504 819

Zaangażowania z udzielonym udogodnieniem typu forbearance według przeterminowania na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Bez przeterminowania	do 30 dni	31 - 60 dni	61 - 90 dni	powyżej 90 dni	Razem
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	161 567	13 798	8 215	9 763	57 976	251 319
- klienci korporacyjni	143 528	2 099	6 314	5 467	44 813	202 221
- rolnicy	3 076	125	0	1 345	2 577	7 123
- przedsiębiorcy indywidualni	6 608	5 311	509	1 093	2 176	15 697
- osoby fizyczne	8 355	6 263	1 392	1 858	8 410	26 278
Razem netto	161 567	13 798	8 215	9 763	57 976	251 319

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Struktura jakościowa portfela

Struktura jakościowa portfela na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Należności od innych banków					
-rating 1	826 825	2 444	0	0	829 269
-rating 2	0	0	0	0	0
-rating 3	0	0	0	0	0
-rating 4	0	0	0	0	0
-brak ratingu	593	0	0	0	593
Razem należności od innych banków	827 418	2 444	0	0	829 862
Kredyty i pożyczki udzielone klientom					
-rating 1	5 270 866	1 634 949	0	0	6 905 815
-rating 2	23 928	231 227	0	0	255 155
-rating 3	6 861	66 535	0	0	73 396
-rating 4	0	387	655 319	2 279	657 985
-brak ratingu	1	0	0	0	1
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	5 301 656	1 933 098	655 319	2 279	7 892 352
Papiery wartościowe, w tym:					
wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	2 883 518	53 294	6 564	0	2 943 376
-rating 1	2 883 518	53 294	0	0	2 936 812
-rating 2	0	0	0	0	0
-rating 3	0	0	0	0	0
-rating 4	0	0	6 564	0	6 564
-brak ratingu	0	0	0	0	0
wyceniane w zamortyzowanym koszcie	10 638 474	0	0	0	10 638 474
-rating 1	10 638 474	0	0	0	10 638 474
-rating 2	0	0	0	0	0
-rating 3	0	0	0	0	0
-rating 4	0	0	0	0	0
-brak ratingu	0	0	0	0	0
Razem papiery wartościowe	13 521 992	53 294	6 564	0	13 581 850
Udzielone zobowiązania warunkowe finansowe i gwarancje					
-rating 1	901 738	525 451	0	0	1 427 189
-rating 2	46	13 556	0	0	13 602
-rating 3	0	3 569	0	0	3 569
-rating 4	0	0	14 295	0	14 295
-brak ratingu	2	0	0	0	2
Razem udzielone zobowiązania warunkowe finansowe i gwarancje	901 786	542 576	14 295	0	1 458 657

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Struktura jakościowa portfela na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Należności od innych banków					
-rating 1	660 679	20 186	0	0	680 865
-rating 2	0	0	0	0	0
-rating 3	0	0	0	0	0
-rating 4	0	0	0	0	0
-brak ratingu	21	0	0	0	21
Razem należności od innych banków	660 700	20 186	0	0	680 886
Kredyty i pożyczki udzielone klientom					
-rating 1	6 054 858	1 292 696	0	0	7 347 554
-rating 2	93 042	234 685	0	0	327 727
-rating 3	1 382	64 433	0	0	65 815
-rating 4	0	0	662 358	2 534	664 892
-brak ratingu	0	0	0	0	0
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	6 149 282	1 591 814	662 358	2 534	8 405 988
Papiery wartościowe, w tym:					
wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	6 565 434	53 352	8 735	0	6 627 521
-rating 1	6 565 434	53 352	0	0	6 618 786
-rating 2	0	0	0	0	0
-rating 3	0	0	0	0	0
-rating 4	0	0	8 735	0	8 735
-brak ratingu	0	0	0	0	0
wyceniane w zamortyzowanym koszcie	10 033 813	7 745	0	0	10 041 558
-rating 1	10 033 813	7 745	0	0	10 041 558
-rating 2	0	0	0	0	0
-rating 3	0	0	0	0	0
-rating 4	0	0	0	0	0
-brak ratingu	0	0	0	0	0
Razem papiery wartościowe	16 599 247	61 097	8 735	0	16 669 079
Udzielone zobowiązania warunkowe finansowe i gwarancje					
-rating 1	1 229 643	328 215	0	0	1 557 858
-rating 2	16 031	4 414	0	0	20 445
-rating 3	0	0	0	0	0
-rating 4	0	0	3 497	0	3 497
-brak ratingu	0	0	0	0	0
Razem udzielone zobowiązania warunkowe finansowe i gwarancje	1 245 674	332 629	3 497	0	1 581 800

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Analiza wiekowa aktywów finansowych

Analiza wiekowa aktywów finansowych na dzień 31 grudnia 2021 roku

	<u>Koszyk 1</u>	<u>Koszyk 2</u>	<u>Koszyk 3</u>	<u>POCI</u>	<u>Razem</u>
Należności od innych banków					
Bez przeterminowania	827 418	2 444	0	0	829 862
do 30 dni	0	0	0	0	0
31 - 60 dni	0	0	0	0	0
61 - 90 dni	0	0	0	0	0
powyżej 90 dni	0	0	0	0	0
Razem	827 418	2 444	0	0	829 862
Kredyty i pożyczki udzielone klientom					
Bez przeterminowania	5 276 889	1 787 928	305 294	2 113	7 372 224
do 30 dni	24 767	105 800	14 711	0	145 278
31 - 60 dni	0	15 494	10 348	0	25 842
61 - 90 dni	0	4 601	2 695	0	7 296
powyżej 90 dni	0	19 275	322 271	166	341 712
Razem	5 301 656	1 933 098	655 319	2 279	7 892 352
Papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody					
Bez przeterminowania	2 883 518	53 294	0	0	2 936 812
do 30 dni	0	0	0	0	0
31 - 60 dni	0	0	0	0	0
61 - 90 dni	0	0	0	0	0
powyżej 90 dni	0	0	6 564	0	6 564
Razem	2 883 518	53 294	6 564	0	2 943 376
Papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
Bez przeterminowania	10 638 474	0	0	0	10 638 474
do 30 dni	0	0	0	0	0
31 - 60 dni	0	0	0	0	0
61 - 90 dni	0	0	0	0	0
powyżej 90 dni	0	0	0	0	0
Razem	10 638 474	0	0	0	10 638 474
Udzielone zobowiązania warunkowe finansowe i gwarancyjne					
Bez przeterminowania	901 707	538 863	14 235	0	1 454 805
do 30 dni	79	3 713	32	0	3 824
31 - 60 dni	0	0	0	0	0
61 - 90 dni	0	0	0	0	0
powyżej 90 dni	0	0	28	0	28
Razem	901 786	542 576	14 295	0	1 458 657

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Analiza wiekowa aktywów finansowych na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Należności od innych banków					
Bez przeterminowania	660 700	20 186	0	0	680 886
do 30 dni	0	0	0	0	0
31 - 60 dni	0	0	0	0	0
61 - 90 dni	0	0	0	0	0
powyżej 90 dni	0	0	0	0	0
Razem	660 700	20 186	0	0	680 886
Kredyty i pożyczki udzielone klientom					
Bez przeterminowania	6 132 806	1 473 169	165 136	2 403	7 773 514
do 30 dni	16 476	111 020	22 660	0	150 156
31 - 60 dni	0	3 226	8 683	0	11 909
61 - 90 dni	0	4 398	12 234	0	16 632
powyżej 90 dni	0	1	453 645	131	453 777
Razem	6 149 282	1 591 814	662 358	2 534	8 405 988
Papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody					
Bez przeterminowania	6 565 434	53 352	0	0	6 618 786
do 30 dni	0	0	0	0	0
31 - 60 dni	0	0	0	0	0
61 - 90 dni	0	0	0	0	0
powyżej 90 dni	0	0	8 735	0	8 735
Razem	6 565 434	53 352	8 735	0	6 627 521
Papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
Bez przeterminowania	10 033 813	7 745	0	0	10 041 558
do 30 dni	0	0	0	0	0
31 - 60 dni	0	0	0	0	0
61 - 90 dni	0	0	0	0	0
powyżej 90 dni	0	0	0	0	0
Razem	10 033 813	7 745	0	0	10 041 558
Udzielone zobowiązania warunkowe finansowe i gwarancyjne					
Bez przeterminowania	1 245 371	332 629	3 414	0	1 581 414
do 30 dni	303	0	1	0	304
31 - 60 dni	0	0	0	0	0
61 - 90 dni	0	0	0	0	0
powyżej 90 dni	0	0	82	0	82
Razem	1 245 674	332 629	3 497	0	1 581 800

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe bez uwzględnienia posiadanych zabezpieczeń

	Wartość bilansowa netto 31.12.2021	Wartość bilansowa netto 31.12.2020
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 254 409	1 833 739
Należności od innych banków	829 862	680 886
Papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	2 943 376	6 627 521
Papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	10 638 474	10 041 558
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	126 422	176 557
- klienci korporacyjni	9 677	12 265
- rolnicy	103 095	147 413
- przedsiębiorcy indywidualni	1 029	1 196
- osoby fizyczne	12 621	15 683
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie	7 892 352	8 405 988
- klienci korporacyjni	2 708 468	3 120 268
- rolnicy	132 103	188 337
- przedsiębiorcy indywidualni	185 189	265 310
- osoby fizyczne	2 143 416	2 073 933
- instytucje rządowe i samorządowe	2 723 176	2 758 140
Pozostałe aktywa	90 962	39 780
Razem ekspozycja bilansowa	23 775 857	27 806 029
Zobowiązania warunkowe udzielone	1 458 657	1 581 800
Razem ekspozycja pozabilansowa	1 458 657	1 581 800
Razem ekspozycja bilansowa i pozabilansowa	25 234 514	29 387 829

Pomiar utraty wartości

Odpisy na oczekiwane straty kredytowe tworzone są zgodnie z MSSF 9 z wykorzystaniem modelu opartego na zmianach poziomu ryzyka kredytowego (alokacja do koszyków):

- 1) Koszyk 1 – ekspozycje, dla których na dzień bilansowy nie stwierdzono istotnego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia oraz aktywa z którymi wiąże się nisko ryzyko Dla koszyka 1, Bank rozpoznaje odpis z tytułu oczekiwanej straty kredytowej powiązany z prawdopodobieństwem niewykonania zobowiązania w horyzoncie 12 miesięcy lub do terminu zapadalności jeżeli jest krótszy niż 12 miesięcy;
- 2) Koszyk 2 – ekspozycje, dla których zidentyfikowano istotny wzrost ryzyka kredytowego (tj. wzrost prawdopodobieństwa wejścia w default) od momentu początkowego ujęcia, ale jeszcze nie rozpoznano zdarzenia niewykonania zobowiązania dla tego aktywa na dzień bilansowy. Do koszyka 2, zgodnie z wymaganiami standardu, klasyfikowane są także aktywa, co do których instytucja nie jest w stanie stwierdzić czy doszło czy nie doszło do istotnego wzrostu ryzyka kredytowego a pozyskanie lub odtworzenie tych informacji wiąże się ze zbyt dużym kosztem lub zbyt wymaga zbyt dużo starań. W przypadku koszyka 2 oczekiwana strata kredytowa szacowana jest w okresie do terminu zapadalności aktywa;
- 3) Koszyk 3 – aktywa finansowe, w odniesieniu do których rozpoznano zdarzenie niewykonania zobowiązania (stwierdzono istnienie przesłanki utraty wartości), a przesłanki utraty wartości są obiektywne na dzień bilansowy. W przypadku koszyka 3 oczekiwana strata kredytowa szacowana jest w okresie do terminu zapadalności aktywa;
- 4) Koszyk POCI – zakupione lub wytworzone aktywa finansowe w odniesieniu do których rozpoznano zdarzenie niewykonania zobowiązania w momencie początkowego ujęcia. Oczekiwana strata kredytowa szacowana jest w okresie do terminu zapadalności aktywa.

Dla poszczególnych poziomów ryzyka kredytowego Bank weryfikuje zależność stopy default od czynników makroekonomicznych i dla segmentów, dla których identyfikuje istotność ww. parametrów dokonuje korekt PD

i LGD zgodnie z przyjętym modelem. Bank realizuje zasadę FLI (Forward Looking Information) także w oparciu o sygnały ostrzegawcze, które mogą świadczyć o możliwości wystąpienia zagrożeń w przyszłości oraz stanowią kryteria identyfikacji znaczącego wzrostu ryzyka. Są to, w szczególności:

- 1) występujące opóźnienia w spłacie kredytu powyżej 30 dni;
- 2) wzrost PD_lifetime aktualnego w relacji do początkowego;
- 3) występowanie zajęć na rachunku klienta;
- 4) opóźnienia w spłacie zobowiązań w stosunku do banków lub innych instytucji finansowych;
- 5) spadek oceny ratingowej;
- 6) spadek kapitałów własnych;
- 7) udogodnienie w spłacie zobowiązań ze względów ekonomicznych lub prawnych. W przypadku, w którym klientowi udzielono na jego wniosek udogodnienia w spłacie, które nie skutkuje zmniejszeniem wartości przyszłych przepływów pieniężnych, to jest:
  - a) zawieszenie spłaty zaciągniętych zobowiązań wobec Banku, na okres nie dłuższy niż łącznie 9 miesięcy w okresie 36 miesięcy, nie częściej niż raz w roku,
  - b) wydłużenie pierwotnego okresu kredytowania o okres krótszy niż 12 miesięcy i w przypadku kredytów o rezydualnym okresie zapadalności krótszym niż 12 miesięcy, o okres odpowiadający mniej niż dwukrotności rezydualnego okresu do zapadalności pierwotnej.

Za przesłanki utraty wartości uznaje się, w szczególności:

- 1) przeterminowanie spłaty kapitału lub odsetek powyżej 90 dni kalendarzowych z zachowaniem progu materialności;
- 2) śmierć kredytobiorcy;
- 3) wypowiedzenie umowy kredytu;
- 4) zakwestionowanie należności przez dłużnika wobec Banku w drodze postępowania sądowego;
- 5) udogodnienie w spłacie zobowiązań ze względów ekonomicznych lub prawnych. W przypadku, w którym klientowi udzielono na jego wniosek udogodnienia w spłacie, które nie skutkuje zmniejszeniem wartości przyszłych przepływów pieniężnych, to jest:
  - a) zawieszenie spłaty zaciągniętych zobowiązań wobec Banku, na okres dłuższy niż łącznie 9 miesięcy w okresie 36 miesięcy, częściej niż raz w roku,
  - b) wydłużenie pierwotnego okresu kredytowania o okres dłuższy niż 12 miesięcy;
- 6) uzyskanie informacji o złożeniu przez klienta propozycji układowych w postępowaniu o zatwierdzenie układu obejmujących zmianę warunków finansowania przez bank;
- 7) złożenie przez Bank wniosku o wszczęcie egzekucji wobec dłużnika lub przystąpienie do egzekucji wszczętej przez innego wierzyciela;
- 8) podjęcie decyzji o restrukturyzacji, o windykacji lub zawarciu umowy restrukturyzacyjnej;
- 9) istotne pogorszenie sytuacji ekonomiczno finansowej przedsiębiorstwa w stosunku do oceny w momencie udzielania kredytu/pożyczki;
- 10) zaprzestanie działalności gospodarczej;
- 11) istotne pogorszenie wyników analizy ratingowej przedsiębiorcy lub przedsiębiorstwa skutkujące spadkiem ratingu przynajmniej o trzy poziomy od ostatniego monitoringu;
- 12) niespłacenie zadłużenia w innych instytucjach finansowych skutkujące opóźnieniem powyżej 90 dni;
- 13) uzyskanie informacji o problemach finansowych kontrahenta detalicznego (osoby fizycznej), np. utrata pracy lub wzrost zadłużenia ponad akceptowany poziom.

W stosunku do banków przyjęto następującą listę przesłanek utraty wartości:

- 1) przeterminowanie spłaty kapitału lub odsetek powyżej 7 dni kalendarzowych od umownej daty spłaty, powyżej kwoty 2000 PLN;

- 2) uzyskanie informacji o wszczęciu postępowania upadłościowego lub bankructwa klienta - banku (złożenie wniosku);
- 3) uzyskanie informacji o ustanowieniu zarządu komisarycznego;
- 4) uzyskanie informacji o likwidacji banku, zawieszeniu jego działalności lub ogłoszeniu upadłości;
- 5) istotne pogorszenie sytuacji ekonomiczno finansowej banku w stosunku do ostatnio przeprowadzonej oceny;
- 6) wypowiedzenie umowy kredytu.

W przypadku ekspozycji kredytowych klasyfikowanych jako POCI, tj. takich, które w momencie początkowego ujęcia w bilansie mają rozpoznaną utratę wartości, oczekiwane straty kredytowe Bank szacuje w pozostałym okresie życia aktywa finansowego. Za zdarzenia prowadzące do powstania ekspozycji POCI uznaje się w szczególności:

- 1) zakup portfela kredytów dotkniętego utratą wartości;
- 2) zakup aktywów finansowych z głębokim dyskontem;
- 3) udzielenie nowego finansowania klientowi znajdującemu się w sytuacji default;
- 4) modyfikacja zapisów umownych prowadząca do zmiany wyniku testu SPPI.

Bank dokonuje klasyfikacji aktywów do grupy niskiego ryzyka dla podmiotów charakteryzujących się ratingiem inwestycyjnym oraz na podstawie wag ryzyka, struktury właścicielskiej, branży gospodarki oraz unormowań prawnych regulujących działalność analizowanej grupy podmiotów.

Aktywa finansowe o niskim poziomie ryzyka to aktywa o niskim ryzyku niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców. Aktywo niskiego ryzyka jest nierozzerwalnie związane z klientem, w przypadku którego występuje niskie ryzyko kredytowe. Do grupy podmiotów niskiego ryzyka Bank zalicza następujące instytucje, o ile nie ujawniono przesłanek utraty wartości lub sygnałów ostrzegawczych:

- 1) banki spółdzielcze;
- 2) banki komercyjne;
- 3) jednostki samorządu terytorialnego (JST);
- 4) Skarb Państwa, instytucje i agencje instytucji rządowych szczebla centralnego;
- 5) Bank Gospodarstwa Krajowego oraz Narodowy Bank Polski;
- 6) izby rozliczeniowe;
- 7) Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Do kalkulacji i oszacowania oczekiwanej straty z tytułu kredytów i pożyczek wycenianych w zamortyzowanym koszcie Bank wykorzystuje dwie metody:

- 1) indywidualną dla ekspozycji kredytowych indywidualnie istotnych spełniających zdefiniowane przez Bank kryteria odnoszące się do wysokości zaangażowania, dla których wystąpiły zdarzenia, które w ocenie Banku rozpoznawane były jako przesłanka indywidualnej utraty wartości;
- 2) portfelową dla ekspozycji kredytowych indywidualnie nieistotnych oraz ekspozycji kredytowych indywidualnie istotnych, które nie podlegały wycenie metodą indywidualną.

Metoda kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej w metodzie portfelowej opiera się na prawdopodobieństwie dożycia w granulacji miesięcznej. Dla potrzeb oszacowania oczekiwanych przepływów pieniężnych z ekspozycji kredytowych Bank dokonuje kalkulacji współczynników portfelowych (PD, LGD, CCF) w cyklu miesięcznym. W 2021 roku Bank dokonywał cyklicznego przeglądu metodologii ustalania parametrów wykorzystywanych do pomiaru utraty wartości metodą portfelową. Kalkulacja wykonywana jest przy uwzględnieniu scenariusza centralnego oraz pesymistycznego, które koryguje się o wpływ parametrów makroekonomicznych w przypadku, gdy są one istotne dla danego segmentu.

Pomiar utraty wartości ekspozycji kredytowych metodą indywidualną dokonywany jest co miesiąc.

Dla metody indywidualnej Bank wyodrębnił scenariusze szacowania oczekiwanych przepływów pieniężnych, w tym np. spłaty własne klienta, restrukturyzacja zadłużenia lub sprzedaż wierzytelności.

Wartość straty na ekspozycji kredytowej ustalona metodą indywidualną, stanowi różnicę pomiędzy wartością narażoną na ryzyko (EAD) ekspozycji kredytowej, a wartością bieżącą zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych, powiększona o ewentualne koszty egzekucji. Odwrócenie straty czyli ponowna klasyfikacja kredytu jako ekspozycja bez utraty wartości możliwa jest po wystąpieniu kryterium ustąpienia przesłanki oraz upływie określonego okresu kwarantanny, w którym przesłanka nie była identyfikowana, a opóźnienia w spłacie nie były istotne.

Podejście do szacowania parametrów ryzyka

Model PD - prawdopodobieństwo ujawnienia się przesłanki utraty wartości jest estymowane w oparciu o dane historyczne z zastosowaniem metody opartej o macierz migracji łańcucha Markowa. Do wyliczeń wykorzystywana jest segmentacja związana z typem klienta, grupą produktową i kosztykiem opóźnienia w spłacie.

Model LGD opiera się na oczekiwanych odzyskach z zabezpieczeń oraz spłatach własnych dla części niezabezpieczonej.

Model EAD/CCF obejmuje kalkulację parametru CCF, oczekiwanego czasu trwania produktu (w przypadku aktywów o charakterze rewolwingowym). Segmentacja modelu CCF bazuje na typie klienta, typie produktu a także informacji o statusie klienta. Szacowana strata jest wyliczona modelem dożycia w granulacji miesięcznej.

Portfel kredytów i pożyczek wycenianych do wartości godziwej

Portfel kredytów i pożyczek wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy zawiera ekspozycje kredytowe, w oprocentowaniu których występuje komponent dźwigni finansowej, tj. formuła oprocentowania oparta o mnożnik powyżej 1. W modelu wyceny kredytów według wartości godziwej przyjęto założenie, że rynkowa wartość ekspozycji pracujących stanowi sumę oczekiwanych przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu do czasu zapadalności ekspozycji skorygowaną o przyszłe oczekiwane koszty ryzyka oraz koszty niezbędne do obsługi danego portfela instrumentów, zdyskontowanych rynkową stopą procentową.

W przypadku ekspozycji podlegających ocenie grupowej, wartość godziwa jest wyznaczana na podstawie miesięcznych oczekiwanych przepływów pieniężnych (parametry portfelowe zgodnie z definicjami wykorzystywanymi na potrzeby kalkulacji default).

W przypadku ekspozycji podlegających ocenie indywidualnej, wartość godziwa jest wyznaczana na podstawie miesięcznych oczekiwanych przepływów pieniężnych wynikających z indywidualnej oceny kontraktu.

Ryzyko kredytowe

W 2021 roku Bank wdrożył zalecenia wynikające ze znowelizowanej Rekomendacji S Komisji Nadzoru Finansowego oraz Wytycznych EBA w sprawie udzielania i monitorowania kredytów. Ponadto podstawowe zasady procesu zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym metody ograniczania ryzyka kredytowego nie zmieniły się w stosunku do procesu ustalonego w latach poprzednich. Jednak w związku z pogarszającą się sytuacją gospodarczą jak również wzrostem niepewności wywołanym pandemią Covid-19, w tym wstrzymaniem lub ograniczeniem działalności przedsiębiorców w wielu branżach gospodarki, zakłóceń w łańcuchach dostaw oraz zmian zachowań konsumentów, Bank dokonał przeglądu i zmian w procesie kredytowym.

W ramach przeprowadzonego przeglądu procesu zarządzania ryzykiem kredytowym kontynuowano działania mitygujące ryzyko kredytowe:

- 1) ograniczenie finansowania sektorów gospodarki najbardziej dotkniętych skutkami występowania pandemii Covid-19. Jako branże podwyższonego ryzyka Bank uznał hotelarstwo i gastronomię, transport oraz branżę rozrywkową;
- 2) utrzymanie ostrożnościowego podejścia finansowania klientów korporacyjnych, w tym w przypadku:
  - a) kredytów inwestycyjnych podniesienie wartości wkładu własnego, skrócenie maksymalnego okresu kredytowania oraz podniesieniu wymagań dotyczących wyników finansowych, w tym wymaganego poziomu ratingu oraz wskaźników LtV,

- b) kredytów obrotowych - zmniejszenie maksymalnej kwoty kredytowania, wprowadzenie dodatkowych wymagań wyznaczania maksymalnej kwoty finansowania obrotowego z uwzględnieniem kryterium spadku przychodów oraz dodatkowych wymagań dotyczących zabezpieczeń, w tym wymogu zabezpieczenia rzeczowego lub gwarancją BGK,
  - c) finansowania działalności deweloperskiej - ograniczenie finansowania deweloperów bez doświadczenia, ograniczenie możliwości finansowania inwestycji w małych aglomeracjach, braku możliwości refinansowania gruntów oraz uzależnienie wypłaty transz od poziomu sprzedaży lokali/domów;
- 3) utrzymanie ostrożnościowego podejścia finansowania klientów detalicznych, poprzez:
- a) utrzymanie niższej maksymalnej kwoty finansowania dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
  - b) utrzymanie zaostrzonych kryteriów przy uwzględnieniu dochodów z branż najbardziej dotkniętych skutkami gospodarczymi w związku z Covid-19,
  - c) utrzymanie zwiększonych wymogów w zakresie udokumentowania stabilności zatrudnienia;
- 4) utrzymanie ostrożnościowego podejścia finansowania klientów detalicznych, poprzez:
- a) utrzymanie niższej maksymalnej kwoty finansowania dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
  - b) utrzymanie zaostrzonych kryteriów przy uwzględnieniu dochodów z branż najbardziej dotkniętych skutkami gospodarczymi w związku z Covid-19,
  - c) utrzymanie zwiększonych wymogów w zakresie udokumentowania stabilności zatrudnienia.

Dodatkowo, Bank na bieżąco analizuje przyjęte kryteria oraz dokonuje niezbędnych korekt w celu, jak najlepszego dopasowania założeń do bieżącej sytuacji gospodarczej.

W celu uwzględnienia ryzyka utrzymywania się negatywnych skutków pandemii COVID-19 dla sytuacji makroekonomicznej Bank utrzymał szczególne zasady monitoringu klientów oraz wyznaczania wartości odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych, tj:

- 1) zwiększono częstotliwość monitoringu klientów instytucjonalnych, działających w branżach objętych ograniczeniem finansowania, co pozwoli na prawidłową ocenę sytuacji finansowej kredytobiorców. Powyższe działania mają na celu stwierdzenie, czy pogorszenie sytuacji klientów ma charakter przejściowy, wywołany perturbacjami związanymi z sytuacją osłabienia rozwoju gospodarczego czy też charakter długookresowy, skutkujący istotnym wzrostem ryzyka;
- 2) utrzymano klasyfikację do Koszyka 2 klientów z branż najbardziej dotkniętych skutkami pandemii.

Dodatkowo utrzymujące się obostrzenia oraz zmienione przepisy prawa w związku z pandemią Covid-19 negatywnie wpływają na skuteczność procesu windykacji wierzytelności trudnych, co przełoży się na przyszły poziom redukcji portfela NPL. Obowiązujący w okresie pandemii zakaz wyznaczania terminów licytacji oraz ograniczenia możliwości licytacji z nieruchomości utrudniają prowadzenie skutecznej windykacji wymagalnych wierzytelności Banku. Dodatkowym czynnikiem spowalniającym proces dochodzenia wierzytelności są braki personalne (nieobecność spowodowana izolacją oraz kwarantanną) przekładające się na wydłużenie czasu rozpoznawania spraw, podejmowania przez sąd czynności w sprawie oraz obsługi korespondencji. Z tych samych powodów Komornicy sądowi ograniczali, a nawet chwilowo wstrzymywali doręczenia i czynności terenowe. Średni czas trwania (sprawność) postępowań sądowych dotyczących spraw gospodarczych w sądach rejonowych I instancji wynosił 8 miesięcy w 2020 roku i wydłużył się o 13 % w porównaniu do roku 2019, natomiast w sądach okręgowych wynosił 13 miesięcy, co oznacza wzrost o 33 %. Skala wydłużeń czasu trwania postępowań sądowych w zależności od rodzaju spraw wynosi więc od kilku do ponad trzydziestu procent. Znacznemu wydłużeniu uległ również czas trwania postępowań egzekucyjnych, w których pojawia się element sądowy. W efekcie proces odzyskiwania należności uległ istotnemu wydłużeniu.

Doświadczenia kryzysu wywołanego pandemią Covid-19 wskazują na potrzebę dalszego ograniczania ryzyka kredytowego i bardziej ostrożnego podejścia do oceny zdolności kredytowej w segmencie długoterminowych i wysoko kwotowych kredytów konsumpcyjnych. Niepewność związana z rozprzestrzenianiem się kolejnych odmian wirusa pozostaje wysoka, jednak kolejne restrykcje oraz rosnąca liczba osób zaszczepionych okazują się

skuteczne w walce z pandemią. Wprowadzane obostrzenia są mniej dotkliwe gospodarczo a każda kolejna fala zakażeń przynosi coraz większą adaptację podmiotów gospodarczych do funkcjonowania w warunkach epidemii.

Istotnym czynnikiem wpływającym na kształtowanie ryzyka kredytowego miały działania podejmowane przez Radę Polityki Pieniężnej gdzie znacząca zmiana stóp powoduje dotkliwą utratę dochodów pochodzących z marży odsetkowej. Kumulacja w krótkim czasie wielu negatywnych zjawisk – nadmiernego opodatkowania, wysokich obciążeń z tytułu wpłat na BFG, zmiany stopy bazowej oraz stopy rezerwy obowiązkowej wpływają na politykę kredytową. Aby wyjść naprzeciw tym wyzwaniom w obszarze ryzyka kredytowego, główne cele będą koncentrowały się na poprawie jakości ekspozycji kredytowych oraz struktury portfela kredytowego.

W celu poprawy jakości oraz struktury portfela kredytowego działania Banku ukierunkowane były w 2021 roku i będą w najbliższej przyszłości, w szczególności na:

- 1) zmniejszaniu akceptowalnego poziomu ryzyka dla nowych ekspozycji kredytowych, przy jednoczesnym zwiększaniu efektywności i kontroli nad procesem kredytowym;
- 2) zwiększeniu skuteczności monitoringu w celu wcześniejszej identyfikacji pogorszenia sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta i szybszego podejmowania działań o charakterze restrukturyzacyjnym, co pozwoli na ograniczenie potencjalnych i rzeczywistych strat Banku;
- 3) bieżącej weryfikacji sektorów gospodarki z ograniczonym finansowaniem;
- 4) zaostrzeniu podejścia do badania wiarygodności kredytowej nowych klientów - rozszerzenie zakresu weryfikacji klienta poprzez pozyskiwanie dodatkowych informacji do oceny stabilności źródła dochodu i obniżenie akceptowalnego poziomu obciążeń finansowych w relacji do dochodu;
- 5) kontynuacji oraz zwiększeniu efektywności działań w obszarze restrukturyzacji i windykacji;
- 6) dalszym ograniczaniu ryzyka koncentracji, poprzez zmniejszenie wartości jednostkowych ekspozycji, zgodnie z wytycznymi określonymi w Polityce zarządzania ryzykiem kredytowym;
- 7) skutecznej weryfikacji wartości przyjmowanych przez Bank zabezpieczeń oraz optymalizacji regulacji wewnętrznych w zakresie oceny ryzyka kredytowego.

50.2. Ryzyko płynności

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem finansowym, w szczególności ryzykiem płynności, ryzykiem stopy procentowej i ryzykiem walutowym, jest zapewnienie zdolności Banku do wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań, w toku normalnej działalności lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów, jak również ograniczanie wpływu niekorzystnych zmian stóp procentowych, kursów walut i cen instrumentów finansowych na dochody lub kapitały Banku.

Zgodnie z rekomendacjami nadzorczymi, podział zadań w zakresie zarządzania ryzykiem finansowym uwzględnia rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka od funkcji niezależnej jego oceny i kontroli. Zasadę tę Bank realizuje poprzez oddzielenie pionu ryzyka od pionów biznesowych (bezpośrednio odpowiedzialnych za prowadzenie danego rodzaju działalności rynkowej), przy czym podział ten nie oznacza zdjęcia z jednostek pionów biznesowych odpowiedzialności za podejmowane ryzyko.

Za monitorowanie i zarządzanie bieżącą płynnością złotową i walutową Banku odpowiedzialny jest Departament Skarbu. W ramach pionu ryzyka odpowiedzialność za ryzyko płynności przypisana jest do Departamentu Ryzyka Finansowego. Za zarządzanie ryzykiem płynności i ryzykiem rynkowym, w kategoriach zarządzania i kontroli limitów odpowiedzialny jest Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarząd Banku. Istotną rolę w procesie zarządzania ryzykiem finansowym odgrywa audyt wewnętrzny, który w sposób niezależny ocenia efektywność i skuteczność rozwiązań w zakresie identyfikacji, pomiaru i zarządzania ryzykiem, stosowanych przez jednostki pionu ryzyka. W związku z faktem, że Bank jest członkiem Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS audyt ten realizowany jest przez odpowiednią komórkę audytu Spółdzielni.

Cele i zasady zarządzania ryzykiem płynności

Ryzyko płynności oznacza zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w normalnych warunkach działania Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat. Celem Banku w zakresie monitorowania ryzyka płynności finansowej jest zabezpieczenie adekwatnego do potrzeb poziomu płynności, realizowane poprzez utrzymywanie zrównoważonej struktury aktywów i pasywów w poszczególnych przedziałach czasowych, w podziale na płynność w złotych polskich oraz w głównych walutach obcych. Zarządzanie ryzykiem płynności obejmuje w szczególności zarządzanie płynnością bieżącą, średnio- i długoterminową oraz plany działania w zakresie utrzymania płynności w sytuacjach awaryjnych.

Jednym z najistotniejszych zadań Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, wynikającym z pełnionej funkcji zrzeszeniowej, jest zabezpieczanie płynności zrzeszonych Banków Spółdzielczych. Podstawowymi narzędziami wspierającymi Banki Spółdzielcze w utrzymaniu płynności na poziomie wymaganym przez nadzór bankowy były:

- 1) zapewnienie bankom spółdzielczym możliwości zakupu bonów NBP i skarbowych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa papierów dłużnych, stanowiących podstawowe składniki ich aktywów płynnych, z zastrzeżeniem ograniczeń wynikających z limitów nadzorczych Banku i/lub sytuacji rynkowej;
- 2) udzielanie bankom spółdzielczym lokat na warunkach rynku międzybankowego w PLN i w walutach obcych.

Bank systematycznie przeprowadzał analizy płynności Zrzeszenia BPS, obejmujące raportowanie podstawowych pozycji bilansowych Banku i zrzeszonych banków spółdzielczych oraz szacunek poziomu nadzorczych miar płynności Zrzeszenia.

Płynność finansowa Banku jest kształtowana głównie przez środki lokowane przez banki spółdzielcze, przy czym równocześnie Bank podejmuje działania służące utrzymaniu salda i poziomu stabilności środków pozyskiwanych od klientów niebankowych, przede wszystkim od gospodarstw domowych i podmiotów gospodarczych. Od poziomu stabilnej bazy depozytowej jest bowiem ściśle uzależniony rozwój akcji kredytowej Banku, w tym kredytów udzielanych w konsorcjach ze zrzeszonymi bankami spółdzielczymi, w ramach przyznanych im limitów.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, Bank prowadzi monitoring i pomiar płynności finansowej, obejmujący w szczególności:

- 1) codzienną analizę wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego Banku w NBP, umożliwiającą efektywne wykorzystanie dostępnych środków (z uwzględnieniem konieczności utrzymania na wymaganym poziomie rezerwy obowiązkowej za Bank i zrzeszone banki spółdzielcze);
- 2) codzienne monitorowanie poziomu aktywów płynnych i łatwo zbywalnych papierów wartościowych oraz stopnia wykorzystania obowiązujących w tym zakresie limitów;
- 3) analizę luki płynności, z uwzględnieniem wskaźników płynności w wybranych terminach wymagalności lub zapadalności (zobowiązania w luce płynności są ujmowane w przedziale odpowiadającym najwcześniejszemu terminowi, w którym Bank może być zobowiązany do zapłaty kwoty umownej);
- 4) codzienne wyliczanie nadzorczych miar płynności długoterminowej KNF, tj.:
  - a) M3 – współczynnika pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi,
  - b) M4 – współczynnika pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi;
- 5) kalkulowanie w trybie dziennym wskaźnika LCR i wskaźnika NSFR – w ujęciu jednostkowym za Bank i skonsolidowanym za uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS;
- 6) analizę wskaźników stabilności bazy depozytowej;
- 7) badanie płynności długoterminowej Banku.

Kalkulowanie nadzorczych długoterminowych miar płynności KNF formalnie obowiązywało do 28 czerwca 2021 roku, tj. do momentu wejścia w życie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2019/876 z dnia 20 maja 2019 roku zmieniające rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, wskaźnika stabilnego finansowania netto, wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rynkowego, ekspozycji wobec kontrahentów centralnych, ekspozycji wobec przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, dużych ekspozycji, wymogów dotyczących sprawozdawczości i ujawniania informacji, a także rozporządzenie (UE) nr 648/2012. Bank dla celów zarządczych wyznaczał miary M3 i M4 do końca 2021 roku.

Zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/61 limit w zakresie minimalnego poziomu wskaźnika pokrycia wpływów netto (wskaźnika LCR) wynosi 100%. Bank jako uczestnik Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS jest zwolniony z dotrzymywania wskaźnika LCR w ujęciu indywidualnym i zobowiązany do przestrzegania wymogu na zasadzie skonsolidowanej, tj. wskaźnika uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS (Banku i zrzeszonych banków spółdzielczych posiadających stosowną zgodę KNF). W 2021 roku minimalny poziom skonsolidowanego wskaźnika LCR był przestrzegany, a jego średnia wartość kształtowała się na poziomie 297,24 %, przy minimalnej wartości na poziomie 270,99 %.

Również w przypadku wskaźnika NSFR, zgodnie z decyzją KNF z 20 sierpnia 2021 roku Bank jako uczestnik Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS jest zwolniony z dotrzymywania limitu dla wskaźnika NSFR w ujęciu indywidualnym i zobligowany do przestrzegania wymogu na zasadzie skonsolidowanej, tj. wskaźnika uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS (Banku i zrzeszonych banków spółdzielczych posiadających stosowną zgodę KNF). W 2021 roku minimalny (100%) poziom wskaźnika NSFR był przestrzegany, a jego średnia wysokość kształtowała się na poziomie 162,95 %, przy minimalnej wartości na poziomie 158,17 %.

System limitów wewnętrznych Banku w zakresie ryzyka płynności obejmuje limity utrzymujące całościowe narażenie Banku na ryzyko płynności w ramach akceptowanego apetytu na ryzyko, w tym w szczególności:

- 1) minimalny poziom aktywów płynnych;
- 2) minimalny poziom łatwo zbywalnych papierów wartościowych;
- 3) graniczne wartości wskaźników płynności do 1 miesiąca, do 3 miesięcy oraz do 1 roku;
- 4) graniczne wartości wskaźników stabilności bazy depozytowej;
- 5) limit wskaźnika koncentracji depozytów podmiotów niebankowych.

W celu spełnienia wewnętrznych i zewnętrznych norm płynności Bank utrzymuje odpowiedni poziom aktywów płynnych. Według stanu na 31 grudnia 2021 roku wartość aktywów płynnych Banku wynosiła 12.417,61 mln zł i stanowiła około 50% sumy bilansowej Banku.

W 2021 roku na potrzeby oceny stabilności bazy depozytowej Bank monitorował kształtowanie się osadu na depozytach gospodarstw domowych, depozytach podmiotów gospodarczych i depozytach podmiotów sektora budżetowego, przy czym osad wyznaczany był w podziale na depozyty bieżące i terminowe.

W 2021 roku nadal podstawowym czynnikiem wpływającym na funkcjonowanie Banku była pandemia Covid-19. Zmiany w polityce pieniężnej, wprowadzane w roku 2020 dla potrzeb ograniczenia negatywnych skutków pandemii, w tym obniżka stopy rezerwy obowiązkowej przez Radę Polityki Pieniężnej oraz bliski zeru poziom podstawowych stóp procentowych NBP do końca III kwartału ubiegłego roku, wpływały na strukturę środków utrzymywanych przez banki spółdzielcze, tj. relatywnie wysoki poziom salda środków utrzymywanych na rachunkach bieżących, wzrost kwoty środków lokowanych przez banki spółdzielcze w bony pieniężne, przy mniejszej skali wzrostu zaangażowania w lokaty terminowe.

Baza depozytowa Banku pozostała stabilna pomimo wysokiej niepewności rynkowej i utrzymywania się wyjątkowo niskich stóp procentowych, zarówno w ujęciu nominalnym, jak i realnym (w efekcie wzrostu inflacji), będących konsekwencją pandemii Covid-19. Sytuacja płynnościowa Banku pozostawała stabilna, a dotrzymanie wymogów w zakresie płynności, w szczególności określonych przepisami nadzorczymi, nie było zagrożone.

W 2021 roku Bank znowelizował procedury dotyczące zarządzania płynnością finansową, wprowadzając m.in. korektę zasad wyznaczania osadu na depozytach, co w konsekwencji wpłynęło na obniżenie poziomu

wymaganych aktywów płynnych i łatwo zbywalnych papierów wartościowych. Powyższe zasady obowiązują począwszy od stanu na koniec grudnia 2021 roku.

W związku z wynikami przeglądu ILAAP Bank w 2021 roku dokonał przeglądu adekwatności planu awaryjnego utrzymania płynności oraz scenariuszy testów warunków skrajnych płynności, z punktu widzenia skali ich dotkliwości dla poziomu płynności Banku (w tym dotrzymania wskaźników nadzorczych) i możliwości faktycznego zaistnienia w ramach działalności. W wyniku ww. przeglądu zostały wprowadzone zmiany w trzech scenariuszach testów odwróconych.

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Aktywa i zobowiązania finansowe Banku na dzień 31 grudnia 2021 roku według urealnionych terminów wymagalności i zapadalności

	Do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesiący	Powyżej 3 miesiący do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	O nieokreślonym terminie	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	102 724	0	0	0	0	1 202 727	1 305 451
Należności od sektora finansowego	861 447	157 490	186 653	242 347	0	130 395	1 578 332
Należności od sektora niefinansowego	97 719	169 048	370 464	1 576 462	2 163 442	177 276	4 554 411
Należności od sektora budżetowego	17 923	42 734	176 125	981 239	1 505 401	0	2 723 422
Papiery wartościowe, w tym FIO i FIZ	4 757 704	541	48 220	423 340	749 592	8 086 452	14 065 849
Inne aktywa (w tym aktywa trwałe)	228 408	0	0	0	0	294 806	523 214
Razem aktywa	6 065 925	369 813	781 462	3 223 388	4 418 435	9 891 656	24 750 679
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec sektora finansowego	1 984 008	93 646	29 731	5 583 012	4 799 515	7 943 978	20 433 890
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	805 779	11 919	16 731	446 661	1 023 435	435 402	2 739 927
Zobowiązania wobec sektora budżetowego	48 411	4	106	0	0	22	48 543
Własne emisje papierów wartościowych	3 681	0	0	98 867	83 600	0	186 148
Inne pasywa (w tym fundusze własne)	274 141	0	0	0	0	1 068 030	1 342 171
Razem zobowiązania	3 116 020	105 569	46 568	6 128 540	5 906 550	9 447 432	24 750 679
Pozycje pozabilansowe							
Zobowiązania pozabilansowe udzielone	343 600	129 503	71 223	20 078	47	947 381	1 511 832
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	26 962	0	0	0	0	0	26 962
Luka	2 633 267	134 741	663 671	-2 925 230	-1 488 162	-503 157	-1 484 870
Luka skumulowana	2 633 267	2 768 008	3 431 679	506 449	-981 713	-1 484 870	

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Aktywa i zobowiązania finansowe Banku na dzień 31 grudnia 2020 roku według urealnionych terminów wymagalności i zapadalności

	Do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesiący	Powyżej 3 miesiący do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	O nieokreślonym terminie	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	1 825 108	0	0	0	0	78 885	1 903 993
Należności od sektora finansowego	686 014	126 211	121 752	180 517	96	132 771	1 247 361
Należności od sektora niefinansowego	81 094	127 395	594 441	1 910 167	2 302 095	216 172	5 231 364
Należności od sektora budżetowego	6 659	48 249	193 825	960 451	1 549 343	0	2 758 527
Papiery wartościowe, w tym FIO i FIZ	6 833 888	521	34 260	581 095	861 431	8 876 632	17 187 827
Inne aktywa (w tym aktywa trwałe)	315 390	0	0	0	0	269 206	584 596
Razem aktywa	9 748 153	302 376	944 278	3 632 230	4 712 965	9 573 666	28 913 668
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec sektora finansowego	4 965 885	1 170 545	172 108	3 482 072	6 873 567	7 584 559	24 248 736
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	1 213 876	35 388	17 749	433 362	947 341	292 783	2 940 499
Zobowiązania wobec sektora budżetowego	171 189	20 004	127	0	0	1 240	192 560
Własne emisje papierów wartościowych	3 966	0	0	37 926	159 099	0	200 991
Inne pasywa (w tym fundusze własne)	418 652	0	0	0	0	912 230	1 330 882
Razem zobowiązania	6 773 568	1 225 937	189 984	3 953 360	7 980 007	8 790 812	28 913 668
Pozycje pozabilansowe							
Zobowiązania pozabilansowe udzielone	480 029	131 786	51 459	103 695	339	947 381	1 714 689
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	121 858	0	0	0	0	121	121 979
Luka	2 616 414	-1 055 347	702 835	-424 825	-3 267 381	-164 406	-1 592 710
Luka skumulowana	2 616 414	1 561 067	2 263 902	1 839 077	-1 428 304	-1 592 710	

50.3. Ryzyko rynkowe

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest ograniczanie negatywnego wpływu zmiany rynkowych stóp procentowych, kursów walutowych, cen instrumentów dłużnych, akcji lub towarów oraz wszelkich parametrów zmienności tych stóp, kursów i cen, na sytuację finansową Banku, przy równoczesnym utrzymaniu atrakcyjności i konkurencyjności oferty dla klientów, w tym zrzeszonych Banków Spółdzielczych.

W procesie monitorowania ryzyka rynkowego Bank wykorzystuje modele wartości zagrożonej VaR, analizę wrażliwości BPV, analizę scenariuszy, tzw. testy warunków skrajnych.

Ze względu na specyfikę poszczególnych pozycji bilansowych i pozabilansowych, siłę i rodzaj zależności pomiędzy zmianami ich cen, Bank dla potrzeb wyliczania VaR wyróżnia obecnie następujące portfele:

- 1) portfel handlowy zarządzany przez Departament Skarbu, składający się z dłużnych papierów wartościowych, lokat udzielonych na rynku międzybankowym o terminie zapadalności powyżej 1 miesiąca, instrumentów pochodnych na stopę procentową oraz instrumentów walutowych zakwalifikowanych do portfela handlowego;
- 2) portfel bankowy zarządzany przez Departament Skarbu, składający się z dłużnych papierów wartościowych, lokat udzielonych na rynku międzybankowym o terminie zapadalności powyżej 1 miesiąca i instrumentów walutowych zakwalifikowanych do portfela bankowego;
- 3) portfel pozostałych, innych niż wskazane w pkt 1 – 2, pozycji bilansowych i pozabilansowych Banku.

Dla każdego z ww. portfeli, w ramach funkcjonalności systemu informatycznego wspomagającego zarządzanie ryzykiem finansowym, wyznacza się odrębnie:

- 1) VaR prezentujący wpływ zmienności kursów walutowych na wartość portfela (VaR walutowy);
- 2) VaR prezentujący wpływ zmienności stóp procentowych na wartość portfela (VaR stopy procentowej);
- 3) VaR prezentujący łączny wpływ zmienności kursów walutowych i stóp procentowych na wartość portfela (VaR zagregowany).

Kalkulacja VaR prowadzona jest przy uwzględnieniu następujących parametrów:

- 1) poziom ufności wynosi 99%;
- 2) horyzont utrzymywania pozycji (holding period) wynosi 1 dzień roboczy;
- 3) macierz korelacji i wektory zmienności są generowane w oparciu o dane dla ostatnich 250 dni roboczych, metodą średniej ważonej wykładniczo o współczynniku lambda równym 0,97.

Wykorzystując model VaR Bank bierze pod uwagę ograniczenia wynikające z jego stosowania, tj.:

- 1) VaR jest miarą na dany moment w czasie, odzwierciedlającą pozycje na konkretny moment, które nie muszą obrazować ryzyka pozycji Banku w innym terminie;
- 2) VaR jest metodą szacunku statystycznego, w związku z czym nie jest wykluczone, że w pewnym okresie wystąpi większa, niż wskazywana przez poziom istotności, liczba dni, w których straty przewyższą obliczoną wartość VaR;
- 3) choć oczekuje się, że straty nie przekroczą skalkulowanej wartości VaR w np. 99% przypadków, w pozostałym 1% przypadków mogą być one znacznie większe niż wyliczona wartość VaR.

W celu ograniczenia w Banku ryzyka wynikającego z posiadania portfeli aktywów ryzykownych, dla każdego portfela Bank stosuje limity VaR (LVaR), stanowiące maksymalny akceptowany przez Bank poziom VaR danego portfela w okresie prognozy. LVaR obejmują limity:

- 1) VaR stopy procentowej dla portfela handlowego DSK;
- 2) VaR walutowy dla portfela handlowego DSK;
- 3) VaR zagregowany dla portfela handlowego DSK;
- 4) VaR stopy procentowej dla portfela bankowego DSK;
- 5) VaR walutowy dla portfela bankowego DSK;
- 6) VaR zagregowany dla portfela bankowego DSK.

Wykorzystanie limitów VaR (w tys. zł) według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku:

	<u>Wartość VaR</u>	<u>Limit</u>
LVaRB – portfel bankowy zagregowany	28 019,7	16 799,8
LVaRRSPB – portfel bankowy stopy procentowej	28 047,8	15 119,8
LVaRRWB – portfel bankowy walutowy	119,5	1 680,0
LVaRH – portfel handlowy zagregowany	86,3	1 680,0
LVaRRSPH – portfel handlowy stopy procentowej	67	1 120,0
LVaRRWH – portfel handlowy walutowy	42,7	560,0

Przekroczenia limitu VaR dla portfela bankowego zagregowanego oraz portfela bankowego stopy procentowej wynikało ze skokowego wzrostu zmienności stóp procentowych na rynku, będącego konsekwencją wprowadzonych w krótkim czasie przez RPP trzech podwyżek stóp procentowych NBP (stopa referencyjna wzrosła z 0,1% do 1,75%). Przekroczenia te nie miały wpływu na bezpieczeństwo działalności Banku. Decyzją Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami z dniem 4 stycznia 2022 roku obowiązujące w Banku limity VaR zostały zaktualizowane.

Zarządzanie ryzykiem z wykorzystaniem metodyki VaR obejmuje także testy warunków skrajnych, polegające na wygenerowaniu VaR na dany dzień w oparciu o macierze korelacji i wektory zmienności wygenerowane dla okresów historycznych odpowiadających okresom występowania kryzysów rynkowych. Dla potrzeb stress testów VaR, Bank wyróżnia trzy okresy kryzysowe, tj.:

- 1) „Kryzys 2011”, związany z sytuacją w Grecji;
- 2) „Kryzys 2015”, związany z uwolnieniem kursu CHF;
- 3) „Kryzys 2020”, związany z obniżką stóp procentowych w Polsce.

Wyniki stress testów VaR (w tys. zł) według stanu na 31 grudnia 2021 roku kształtowały się następująco:

	<u>VaRB</u>	<u>VaRH</u>
Limit LVaR (na ostatni roboczy dzień miesiąca)	16 799,8	1 680,0
Minimalna wartość VaR w miesiącu	26 544,6	86,3
Maksymalna wartość VaR w miesiącu	30 343,8	404,6
Stress test dla max VaR w miesiącu – kryzys 2011	6 736,1	419,6
Stress test dla max VaR w miesiącu – kryzys 2015	13 029,4	378,5
Stress test dla max VaR w miesiącu – kryzys 2020	57 877,5	573,6

Zgodnie z „Wytycznymi EBA w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego” Bank przeprowadza testy zmiany wartości ekonomicznej kapitału (tzw. nadzorcze testy wartości odstających), wykorzystując do tego scenariusze zdefiniowane w tych wytycznych.

Na koniec 2021 roku wyniki testów zmiany wartości ekonomicznej kapitału przedstawiały się, jak poniżej*:

	<u>EVE (w tys. zł)</u>	<u>EVE / fundusze własne **</u>	<u>EVE / kapitał Tier 1 **</u>
Scenariusz I	-185 047,42	-16,61%	-22,19%
Scenariusz II	91 420,38	8,21%	10,96%
Scenariusz III	15 087,65	1,35%	1,81%
Scenariusz IV	-73 270,43	-6,58%	-8,78%
Scenariusz V	-133 141,21	-11,95%	-15,96%
Scenariusz VI	64 326,57	5,77%	7,71%

* scenariusze: I – równoległy wzrost szoku, II – równoległy spadek szoku, III – spadek stóp krótkoterminowych i wzrost długoterminowych, IV – wzrost stóp krótkoterminowych i spadek długoterminowych, V – wzrost szoku dla stóp krótkoterminowych, VI – spadek szoku dla stóp krótkoterminowych,

** limit zmiany EVE do funduszy własnych wynosi max 20%, a do wartości kapitału Tier 1 max 15%

System limitów Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmuje:

- 1) dla księgi bankowej:
  - a) limity dopuszczalnej zmiany wartości wyniku odsetkowego w okresie najbliższych 12 miesięcy z tytułu ryzyka terminów przeszacowania i ryzyka bazowego,
  - b) limit maksymalnej wartości względnej współczynnika luki,
  - c) limity z tytułu ryzyka opcji klienta, tj. przedterminowych spłat kredytów i zrywalności depozytów klientów niebankowych;
- 2) dla zarządzanych przez DSK portfeli handlowego i bankowego instrumentów finansowych:
  - a) limity wartości zagrożonej (VaR) dla poszczególnych portfeli,
  - b) limity BPV (wartość punktu bazowego, ang. basis point value – miara ryzyka wyrażająca zmianę wartości rynkowej instrumentu, powodująca zmianę rentowności do wykupu o 1 pb) dla poszczególnych portfeli i subportfeli,
  - c) limit duration (średni okres trwania) instrumentów finansowych w portfelach dostępnym do sprzedaży oraz handlowym.

Utrzymywanie się w I półroczu 2021 roku przekroczenia limitu dopuszczalnej potencjalnej zmiany wyniku odsetkowego wynikającej z negatywnej zmiany stóp procentowych o 50 pb pozostawało konsekwencją obniżek stóp NBP i stawek rynku międzybankowego, których skutkiem było niemal zerowe oprocentowanie pasywów Banku, a więc ich niska w relacji do aktywów wrażliwość na zmianę wyniku odsetkowego w horyzoncie do 1 roku, w niekorzystnym dla Banku scenariuszu spadków stóp o 50 pb. Na skalę przekroczenia limitu wpływały w głównej mierze poziom aktualnego oprocentowania depozytów od BS (przy nieznacznie zmieniającej się strukturze terminowej tych środków niższe oprocentowanie przekładało się na obniżanie się kwoty możliwego spadku kosztów odsetkowych) i skracanie się okresu do przeszacowania portfela dłużnych papierów wartościowych (przekładające się na dłuższy czas uzyskiwania niższych przychodów odsetkowych). W związku z decyzją Rady Nadzorczej zatwierdzającej nowelizację strategii zarządzania ryzykiem bankowym i w jej ramach podwyższenia strategicznego limitu dla ryzyka stopy procentowej z 2% do 5% funduszy własnych, począwszy od stanu na koniec sierpnia ubiegłego roku ekspozycja na ryzyko terminów przeszacowania mieściła się w akceptowanych granicach;

Wysokość limitów BPV dla poszczególnych portfeli (w tys. zł) i ich wykorzystanie ujęto w poniższej tabeli:

	31.12.2021		31.12.2020	
	limit	wykorzystanie	limit	wykorzystanie
Portfel subinwestycyjny	300	2,21%	300	0,00%
Portfel handlowy	60	5,62%	60	1,14%

W ramach analiz wrażliwości Banku na ryzyko stopy procentowej prowadzone są badania profilu ryzyka dla 4 jego kategorii, tj. ryzyka terminów przeszacowania, ryzyka bazowego, ryzyka opcji klienta i ryzyka krzywej dochodowości. Pomiar narażenia Banku na ryzyko dokonywany jest w oparciu o analizy luki niedopasowania aktywnych i pasywnych pozycji bilansowych i pozabilansowych, z uwzględnieniem ich podziału według terminów przeszacowania, rodzaju stawek bazowych i waluty. Z punktu widzenia udziału w wyniku odsetkowym Banku i jego funduszach własnych za najistotniejsze w działalności Banku należy uznać ryzyko terminów przeszacowania i ryzyko bazowe.

Dla potrzeb kontroli ekspozycji na ryzyko walutowe Bank monitoruje poziom maksymalnej otwartej pozycji walutowej na koniec dnia oraz limit pozycji intraday.

Informację o wysokości limitów pozycji walutowej oraz ich wykorzystaniu prezentuje tabela poniżej:

	31.12.2021		31.12.2020	
	limit	wykorzystanie	limit	wykorzystanie
Całkowita pozycja walutowa na koniec dnia	22 282 tys. zł	4,14%	22 939 tys. zł	15,91%
Pozycja intraday	15 000 tys. EUR	3,41%	15 000 tys. EUR	10,54%

Do limitów ograniczających poziom narażenia Banku na ryzyko walutowe, a wynikających z obowiązujących w Banku procedur wewnętrznych wprowadzonych uchwałami Zarządu Banku, zalicza się również:

- 1) limity zaangażowania Banku wobec banków komercyjnych (krajowych i zagranicznych);
- 2) limity dla krajów.

Począwszy od stanu na koniec czerwca 2021 roku weszły w życie nowe zasady wyznaczania skali działalności handlowej, zdefiniowane w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. Wyznaczana zgodnie z ww. zasadami skala działalności handlowej Banku nie była znacząca, ale Bank nadal wyznaczał wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego oraz ryzyka kredytowego kontrahenta (co było zgodne z zapisami Rozporządzenia nr 575/2013, dopuszczającymi takie podejście).

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zaangażowanie walutowe w podziale na poszczególne rodzaje aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych na dzień 31 grudnia 2021 roku

	PLN	EUR		USD		Pozostałe waluty	Razem
		w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	
Aktywa							
Kasa, środki w Banku Centralnym	467 182	833 154	181 144	3 842	946	1 273	1 305 451
Należności od innych banków	127 323	389 776	84 745	244 154	60 136	68 609	829 862
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie	127 323	389 776	84 745	244 154	60 136	68 609	829 862
Papiery wartościowe	13 795 111	162	35	46 218	11 384	0	13 841 491
- przeznaczone do obrotu	18 293	0	0	0	0	0	18 293
- obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	179 911	0	0	46 218	11 384	0	226 129
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	2 943 376	0	0	0	0	0	2 943 376
- wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	15 057	162	35	0	0	0	15 219
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie	10 638 474	0	0	0	0	0	10 638 474
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	7 540 979	463 254	100 721	14 541	3 581	0	8 018 774
- obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	126 422	0	0	0	0	0	126 422
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie	7 414 557	463 254	100 721	14 541	3 581	0	7 892 352
Pozostałe aktywa	755 101	0	0	0	0	0	755 101
Razem aktywa	22 685 696	1 686 346	366 645	308 755	76 047	69 882	24 750 679

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

cd. Zaangażowanie walutowe w podziale na poszczególne rodzaje aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych na dzień 31 grudnia 2021 roku

	PLN	EUR		USD		Pozostałe waluty	Razem
		w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego i innych banków	17 937 941	1 528 704	332 370	284 528	70 081	61 954	19 813 127
Zobowiązania wobec klientów	3 251 235	148 756	32 342	26 548	6 539	4 659	3 431 198
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	382 753	0	0	0	0	0	382 753
Pozostałe zobowiązania	205 002	1 546	336	1	0	0	206 549
Razem zobowiązania	21 776 931	1 679 006	365 048	311 077	76 620	66 613	23 833 627
Kapitał własny	917 052	0	0	0	0	0	917 052
Razem zobowiązania i kapitał własny	22 693 983	1 679 006	365 048	311 077	76 620	66 613	24 750 679
Pozycje pozabilansowe							
Zobowiązania pozabilansowe udzielone	1 374 937	86 672	18 844	1 013	250	0	1 462 622
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	276 556	3 220	700	81	20	55	279 912
Pozabilansowe instrumenty finansowe	30 579	20 605	4 480	48 053	11 836	3 979	103 216
Razem pozycje pozabilansowe	1 682 072	110 497	24 024	49 147	12 106	4 034	1 845 750

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Zaangażowanie walutowe w podziale na poszczególne rodzaje aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych na dzień 31 grudnia 2020 roku

	PLN	EUR		USD		Pozostałe waluty	Razem
		w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	
Aktywa							
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 396 096	499 731	108 289	6 144	1 635	2 022	1 903 993
Należności od innych banków	56 071	397 717	86 183	151 373	40 276	75 725	680 886
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie	56 071	397 717	86 183	151 373	40 276	75 725	680 886
Papiery wartościowe	16 870 316	163	35	88 960	23 670	0	16 959 439
- przeznaczone do obrotu	9 926	0	0	0	0	0	9 926
- obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	180 675	0	0	88 960	23 670	0	269 635
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	6 627 521	0	0	0	0	0	6 627 521
- wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	10 636	163	35	0	0	0	10 799
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie	10 041 558	0	0	0	0	0	10 041 558
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	8 046 062	524 119	113 573	12 364	3 290	0	8 582 545
- obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	176 557	0	0	0	0	0	176 557
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie	7 869 505	524 119	113 573	12 364	3 290	0	8 405 988
Pozostałe aktywa	786 805	0	0	0	0	0	786 805
Razem aktywa	27 155 350	1 421 730	308 080	258 841	68 871	77 747	28 913 668

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

cd. Zaangażowanie walutowe w podziale na poszczególne rodzaje aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych na dzień 31 grudnia 2020 roku

	PLN	EUR		USD		Pozostałe waluty	Razem
		w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego i innych banków	22 138 524	1 215 183	263 323	218 810	58 219	62 281	23 634 798
Zobowiązania wobec klientów	3 577 679	188 251	40 793	37 948	10 097	11 834	3 815 712
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	428 619	0	0	0	0	0	428 619
Pozostałe zobowiązania	193 634	366	79	11	3	0	194 011
Razem zobowiązania	26 338 456	1 403 800	304 195	256 769	68 319	74 115	28 073 140
Kapitał własny	840 528	0	0	0	0	0	840 528
Razem zobowiązania i kapitał własny	27 178 984	1 403 800	304 195	256 769	68 319	74 115	28 913 668
Pozycje pozabilansowe							
Zobowiązania pozabilansowe udzielone	1 482 779	93 322	20 222	7 787	2 072	0	1 583 888
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	244 348	6 364	1 379	2 067	550	154	252 933
Pozabilansowe instrumenty finansowe	148 455	116 270	25 195	88 180	23 462	2 821	355 726
Razem pozycje pozabilansowe	1 875 582	215 956	46 796	98 034	26 084	2 975	2 192 547

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Oprocentowane aktywa i zobowiązania oraz pozycje pozabilansowe sklasyfikowane na dzień 31 grudnia 2021 roku według umownych dat zmiany oprocentowania

	Do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesiący	Powyżej 3 miesiący do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Aktywa						
Kasa, środki w Banku Centralnym	430 231	0	0	0	0	430 231
Należności od innych banków	286 480	709	22 000	0	0	309 189
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	5 987 374	2 098 775	7 240	6 904	609	8 100 902
Papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu i dyskontowe	2 099 660	0	0	2 018 000	10 000	4 127 660
Papiery wartościowe o zmiennym oprocentowaniu	1 462 273	122 995	8 036 757	0	0	9 622 025
Razem aktywa	10 266 018	2 222 479	8 065 997	2 024 904	10 609	22 590 007
Zobowiązania						
Zobowiązania wobec Banku Centralnego i innych banków	17 557 162	1 118 517	321 803	0	0	18 997 482
Zobowiązania wobec klientów	550 001	1 475 688	20 474	2 151	1 944	2 050 258
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	221 375	160 416	0	0	381 791
Razem zobowiązania	18 107 163	2 815 580	502 693	2 151	1 944	21 429 531
Luka	-7 841 145	-593 101	7 563 304	2 022 753	8 665	1 160 476
Pozycje pozabilansowe	281	0	0	-281	0	0
Należności pozabilansowe z tytułu instrumentów pochodnych	2 188	0	0	1 907	0	4 095
Zobowiązania pozabilansowe z tytułu instrumentów pochodnych	1 907	0	0	2 188	0	4 095
Luka razem	-7 840 864	-593 101	7 563 304	2 022 472	8 665	1 160 476
Luka skumulowana	1 160 476	9 001 340	9 594 441	2 031 137	8 665	

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Oprocentowane aktywa i zobowiązania oraz pozycje pozabilansowe sklasyfikowane na dzień 31 grudnia 2020 roku według umownych dat zmiany oprocentowania

	Do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesiący	Powyżej 3 miesiący do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Aktywa						
Kasa, środki w Banku Centralnym	78 885	0	0	0	0	78 885
Należności od innych banków	156 902	664	0	0	0	157 566
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	6 543 055	2 192 589	9 080	10 238	1 088	8 756 050
Papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu i dyskontowe	5 817 900	0	0	2 000 000	0	7 817 900
Papiery wartościowe o zmiennym oprocentowaniu	1 465 773	150 646	7 431 289	0	0	9 047 708
Razem aktywa	14 062 515	2 343 899	7 440 369	2 010 238	1 088	25 858 109
Zobowiązania						
Zobowiązania wobec Banku Centralnego i innych banków	17 244 426	4 073 821	579 351	0	0	21 897 598
Zobowiązania wobec klientów	819 749	1 536 690	25 846	665	2 806	2 385 756
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	267 491	160 415	0	0	427 906
Razem zobowiązania	18 064 175	5 878 002	765 612	665	2 806	24 711 260
Luka	-4 001 660	-3 534 103	6 674 757	2 009 573	-1 718	1 146 849
Pozycje pozabilansowe	325	0	0	-325	0	0
Należności pozabilansowe z tytułu instrumentów pochodnych	2 813	0	0	2 488	0	5 301
Zobowiązania pozabilansowe z tytułu instrumentów pochodnych	2 488	0	0	2 813	0	5 301
Luka razem	-4 001 335	-3 534 103	6 674 757	2 009 248	-1 718	1 146 849
Luka skumulowana	1 146 849	5 148 184	8 682 287	2 007 530	-1 718	

50.4. Ryzyko operacyjne

Definicja ryzyka operacyjnego

Ryzyko operacyjne w Banku definiuje się jako ryzyko poniesienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów informatycznych lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujące również ryzyko prawne.

Organizacja systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym

System zarządzania ryzykiem operacyjnym wdrożono według postanowień:

- 1) Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach;
- 2) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych;
- 3) Rekomendacji M dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach, stanowiącej załącznik do uchwały Nr 8/2013 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 8 stycznia 2013 roku;
- 4) Rekomendacji Z, dotyczącej zasad ładu wewnętrznego w bankach, stanowiącej załącznik do uchwały Nr 289/2020 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 29 października 2020 roku;
- 5) Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Prawo bankowe;
- 6) Wytycznych EBA z dnia 19 lipca 2018 roku dotyczących testów warunków skrajnych przeprowadzanych przez instytucje.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym określone zostały kompetencje i zadania w zakresie nadzorowania i kontroli systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, jak również w zakresie realizacji procesu zarządzania tym ryzykiem.

Funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym odbywa się na podstawie:

- 1) Strategii zarządzania ryzykiem bankowym w Banku BPS S.A., która określa sposób zarządzania ryzykiem bankowym w Banku;
- 2) Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., która określa kluczowe zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym obowiązujące w Banku.

Celami strategicznymi w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym są:

- 1) utrzymanie limitów operacyjnych na założonym poziomie nieprzekraczającym limitów tolerancji na ryzyko operacyjne;
- 2) ograniczanie strat z tytułu zdarzeń operacyjnych;
- 3) zapewnienie bezpiecznego i ciągłego funkcjonowania Banku;
- 4) zwiększenie szybkości i adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne.

Do najistotniejszych zadań w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku należą, w przypadku:

- 1) Rady Nadzorczej – sprawowanie nadzoru nad opracowaniem, przyjęciem, wdrożeniem i przestrzeganiem polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym, jej zgodnością ze strategią i planem finansowym Banku oraz nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także ocena adekwatności i skuteczności tego procesu, zatwierdzanie polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym i profilu ryzyka operacyjnego Banku;
- 2) Zarządu – opracowanie, akceptacja i wdrożenie polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym, zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocena i monitorowanie efektywności jego działania, w tym wskazanie osób i jednostek/komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za jego realizację, realizacja procesu kontroli ryzyka operacyjnego poprzez nadzór nad zakresem i częstotliwością kontroli wewnętrznej w celu zapewnienia jej adekwatności do profilu ryzyka operacyjnego, ogłaszanie informacji na temat podejścia Banku do ryzyka operacyjnego, okresowa ocena procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym;

- 3) Komitetu Ryzyka Operacyjnego – rekomendowanie Zarządowi do wprowadzenia polityki, a także pozostałych procedur dotyczących pomiaru, limitowania, raportowania i monitorowania ryzyka operacyjnego, zatwierdzanie listy obowiązujących wskaźników KRI oraz wartości progowych wyznaczonych metodą ekspercką, wydawanie zaleceń dla jednostek/komórek organizacyjnych Banku dotyczących ryzyka operacyjnego;
- 4) Komitetu Bezpieczeństwa i Ciągłości Działania – zwiększenie skuteczności nadzoru i kontroli nad obszarami jakości danych, bezpieczeństwa informacji i środowiska teleinformatycznego, bezpieczeństwa fizycznego i technicznego, przeciwdziałania przestępstwom na szkodę Banku oraz ciągłości działania, podejmowanie decyzji i wydawanie rekomendacji w zakresie działań prewencyjnych w obszarze jakości danych, bezpieczeństwa i ciągłości działania Banku zmierzających do likwidacji zidentyfikowanych zagrożeń i obniżenia poziomu ryzyka oraz do minimalizacji skutków incydentów bezpieczeństwa;
- 5) Departamentu Zgodności – opracowanie założeń funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Banku oraz działania funkcji kontroli, zarządzanie ryzykiem modeli i walidacji modeli, koordynowanie przepływu informacji dotyczących ryzyka operacyjnego pomiędzy podmiotami zależnymi/stowarzyszonymi a Bankiem, koordynowanie działań Banku związanych z nadzorem nad ryzykiem dotyczącym działalności podmiotów zależnych;
- 6) Biura Ryzyka Operacyjnego – opracowanie i aktualizowanie procedur dotyczących zarządzania ryzykiem operacyjnym, monitorowanie i raportowanie poziomu ryzyka operacyjnego, wprowadzanie i rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie tym rodzajem ryzyka;
- 7) Departamentu Bezpieczeństwa – opracowanie i wdrażanie strategii bezpieczeństwa Banku, opracowywanie polityki Banku w zakresie bezpieczeństwa fizycznego, technicznego, informacji i systemów informatycznych, koordynowanie procesu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, prowadzenie działań związanych z zapobieganiem wyłudzeniom, oszustwom oraz innym przestępstwom lub nadużyciom finansowym, zarządzanie incydentami związanymi z bezpieczeństwem, zarządzanie ciągłością działania Banku;
- 8) Departamentu Prawnego i Kadr – opracowywanie założeń polityki personalnej Banku ze wskazaniem metod i narzędzi zarządzania zasobami ludzkimi, zarządzanie ryzykiem kadrowym oraz prawnym;
- 9) pracowników wszystkich komórek i jednostek organizacyjnych Banku – bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym poprzez identyfikację zdarzeń operacyjnych, podejmowanie działań ograniczających potencjalne zagrożenia w obszarze ryzyka operacyjnego oraz łagodzących negatywne skutki zrealizowania tego ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz ograniczanie tego ryzyka.

Ryzyko operacyjne Banku jest identyfikowane ex ante poprzez samoocenę ryzyka operacyjnego oraz analizy scenariuszowe, a także ex post poprzez rejestrację zdarzeń operacyjnych. Identyfikacja ryzyka operacyjnego ex ante ma na celu zapobieganie powstawaniu nieakceptowanego poziomu ryzyka operacyjnego w procesach realizowanych przez Bank.

Poziom rzeczywistego ryzyka operacyjnego jest mierzony za pomocą wskaźników monitorujących limity tolerancji w ramach ustalonego poziomu apetytu na ryzyko oraz za pomocą wskaźników KRI, dla których określono dopuszczalne limity wartości. Limity tolerancji oraz definicje wskaźników KRI i ich progów są opracowywane w oparciu o obserwacje zmian profilu ryzyka operacyjnego Banku.

System raportowania na temat poziomu ryzyka operacyjnego obejmuje:

- 1) informację bieżącą o istotnych stratach operacyjnych;
- 2) informację kwartalną na temat wyników oceny narażenia Banku na ryzyko operacyjne;
- 3) raporty z: procesu samooceny ryzyka operacyjnego oraz procesu analiz scenariuszowych;
- 4) raport z podjętych działań mających na celu mitygację ryzyka operacyjnego.

Informacja kwartalna na temat wyników oceny narażenia Banku na ryzyko operacyjne obejmuje m.in.:

- 1) analizę istotnych strat operacyjnych poniesionych przez Bank z tytułu realizacji ryzyka operacyjnego;
- 2) wartości wskaźników KRI wraz z limitami, a w przypadku przekroczenia limitów wartości KRI informację o przyczynach tego przekroczenia oraz o podjętych lub planowanych do podjęcia działaniach zmierzających do przywrócenia wartości KRI do poziomu akceptowalnego;
- 3) poziomy wskaźników monitorujących wykorzystanie limitów tolerancji na ryzyko operacyjne;
- 4) ocenę wpływu ryzyka operacyjnego generowanego przez spółki zależne na poziom i profil ryzyka operacyjnego Banku;
- 5) wartość wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego na bieżący rok;
- 6) informację na temat działań powadzonych w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank ogranicza ryzyko operacyjne oraz łagodzi skutki realizacji jego materializacji poprzez:

- 1) odpowiednie zdefiniowanie procesów, produktów, systemów i procedur;
- 2) modyfikowanie procesów w aspekcie redukcji ryzyka operacyjnego do poziomu akceptowanego oraz monitorowanie poziomu ryzyka operacyjnego w procesach;
- 3) wyeliminowanie procesów, produktów, systemów, które generują ryzyko;
- 4) mechanizmy kontrolne, m.in. procedury, podział obowiązków, autoryzacja operacji finansowych i gospodarczych, kontrola dostępu, kontrola fizyczna, proces ewidencji operacji finansowych i gospodarczych w systemach: księgowym, sprawozdawczym i operacyjnym, inwentaryzacja, dokumentowanie odstępstw, wskaźniki wydajności, szkolenia;
- 5) zabezpieczenia fizyczne;
- 6) zabezpieczenia finansowe;
- 7) plany awaryjne.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest wspierany przez system AZRO (Aplikacja Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym), który służy do ewidencji zdarzeń operacyjnych, definiowania i wyliczania wartości KRI, jak również do przeprowadzania procesu samooceny ryzyka operacyjnego oraz procesu analiz scenariuszowych, który stanowi test warunków skrajnych dla ryzyka operacyjnego.

Bank oblicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego metodą podstawowego wskaźnika (BIA) zgodnie wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

Wpływ pandemii Covid-19 na ryzyko operacyjne

Od marca 2020 roku w związku z zagrożeniem epidemiologicznym wywołanym pandemią Covid-19 Bank wdrożył wcześniej przygotowane plany postępowania w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej. W ramach działań kryzysowych powołany został Komitet Kryzysowy Banku, którego zadaniem było koordynowanie niezbędnych działań mających na celu minimalizację zagrożenia oraz zachowanie ciągłości procesów w Banku, ze szczególnym naciskiem na procesy krytyczne. Posiedzenia Komitetu odbywały się regularnie przez cały 2021 rok Komitet Kryzysowy prowadzi bieżący monitoring ryzyka powstania zakłóceń w realizacji wewnętrznych procesów operacyjnych, co umożliwia natychmiastową reakcję i przeciwdziałanie potencjalnym negatywnym skutkom identyfikowanych istotnych zagrożeń.

Podejmowane przez Bank działania prewencyjne obejmują, w szczególności:

- 1) wdrożenie odpowiednich procedur operacyjnych w celu zapewnienia niezakłóconej obsługi zrzeszonych banków spółdzielczych w zakresie prowadzonych przez Bank BPS rozliczeń klientów Zrzeszenia przy zachowaniu szczególnych zasad bezpieczeństwa;
- 2) wdrożenie dodatkowych środków bezpieczeństwa infrastruktury technicznej w związku ze wzmożoną liczbą incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa informatycznego w okresie epidemii;
- 3) maksymalną realokację pracowników Banku poprzez wykorzystanie trybu pracy zdalnej z miejsca ich zamieszkania, przy użyciu środków bezpieczeństwa IT i ochrony danych;

- 4) modyfikację zasad obsługi klientów w oddziałach Banku, w tym skrócenie czasu pracy w celu ochrony pracowników i klientów oraz zminimalizowania ryzyka zarażenia wirusem;
- 5) ograniczenie pracy w siedzibie Banku wyłącznie do przypadków, gdy jest to operacyjnie niezbędne, w szczególności w celu zabezpieczenia operacyjnej działalności oddziałów Banku;
- 6) ograniczenie do niezbędnego minimum podróży służbowych i spotkań z klientami oraz bezpośrednich wewnętrznych spotkań służbowych pracowników na rzecz przejścia na kontakty z użyciem kanałów elektronicznych (telekonferencje lub video-konferencje);
- 7) prowadzenie stałych akcji informacyjnych przypominających zasady zachowania środków ostrożności zalecanych przez Ministerstwo Zdrowia i inne powołane do tego celu instytucje, zarówno w godzinach pracy, jak i w życiu prywatnym.

Podjęte działania pozwoliły na zachowanie ciągłości działania przez Bank, a kluczowe procesy są realizowane bez zakłóceń.

51. Zarządzanie kapitałem

W roku 2021 funkcjonowanie systemu zarządzania kapitałem w Banku opierało się na poniższych regulacjach zewnętrznych:

- 1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (dalej: Rozporządzenie CRR);
- 2) Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (dalej: Ustawa Makro);
- 3) Ustawa Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku (dalej: Ustawa);
- 4) Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (do dnia 10 czerwca 2021 roku);
- 5) Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach (od dnia 11 czerwca 2021 roku z wyjątkiem § 18 pkt 6, który wszedł w życie z dniem 28 czerwca 2021 roku oraz § 14 ust. 2 i § 22 ust. 4, które weszły w życie z dniem 31 grudnia 2021 roku);
- 6) Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27 lipca 2021 roku w sprawie szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego oraz dokonywania przez bank przeglądów strategii i procedur szacowania i stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego (od dnia 4 sierpnia 2021 roku).

Zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmuje pomiar, monitorowanie, raportowanie, limitowanie i kontrolę adekwatności kapitałowej, efektywną alokację kapitału oraz procedury awaryjne, warunkujące spełnienie wymagań regulacyjnych w zakresie wymogów kapitałowych oraz kapitału wewnętrznego.

W Banku istnieje udokumentowany proces zarządzania kapitałem i monitorowania kapitału, funkcjonujący na podstawie Polityki zarządzania kapitałem w Banku BPS S.A. oraz Grupie Kapitałowej Banku BPS S.A. (dalej: Polityka) oraz Instrukcji funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP) w Banku BPS S.A. oraz Grupie Kapitałowej Banku BPS S.A. (dalej: Instrukcja ICAAP).

Polityka określa przede wszystkim zasady zarządzania kapitałem w sytuacjach normalnych i awaryjnych, preferowaną strukturę funduszy własnych oraz długoterminowe cele kapitałowe, jak również ma na celu zapewnienie właściwego procesu zarządzania ryzykiem oraz wskazanie poziomu ryzyka wyrażonego w postaci limitów na poszczególne jego rodzaje. Wysokość tych limitów wyznacza akceptowalny apetyt na ryzyko zatwierdzany przez Radę Nadzorczą Banku.

Celem zarządzania kapitałem jest:

- 1) utrzymanie funduszy własnych na poziomie zgodnym z przepisami prawa, a także zabezpieczającym

zidentyfikowane ryzyka istotne, występujące w działalności Banku;

- 2) sukcesywne zwiększanie poziomu funduszy własnych w celu umożliwienia dalszego rozwoju działalności i wzmocnienia pozycji na polskim rynku usług bankowych;
- 3) utrzymywanie kapitału na poziomie, który pozwoli na zapewnienie optymalnej obsługi zrzeszonych banków spółdzielczych;
- 4) efektywne wykorzystanie istniejącego kapitału między innymi poprzez optymalizowanie działalności w kierunku rozwoju produktów o oczekiwanym poziomie absorpcji kapitału.

Instrukcja ICAAP opisuje proces zarządzania kapitałem i monitorowania kapitału, zawiera wytyczne dotyczące zasad oceny istotności poszczególnych rodzajów ryzyka oraz metody wyznaczania kapitału wewnętrznego na ich pokrycie. Ocena adekwatności kapitału służy zapewnieniu utrzymywania jego poziomu w wysokości skorelowanej z profilem ryzyka Banku. Pozwala na dostosowanie wielkości funduszy własnych Banku do poziomu i rodzaju ryzyka na jaki jest narażony oraz do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności.

Odpowiedzialność za skuteczność systemu zarządzania kapitałem i ryzykiem ponosi Zarząd Banku, wspierany przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, natomiast Rada Nadzorcza Banku ostatecznie zatwierdza procesy uregulowane w przedmiotowych dokumentach.

Zarówno Polityka, jak i Instrukcja ICAAP podlegają corocznemu przeglądowi i weryfikacji w celu ich dostosowania do przepisów zewnętrznych, zmian profilu ryzyka Banku, jak również otoczenia gospodarczego w którym funkcjonuje.

Fundusze własne dla potrzeb adekwatności kapitałowej

Fundusze własne dla potrzeb wyliczania adekwatności kapitałowej wyznaczane są w oparciu o postanowienia Rozporządzenia CRR.

Fundusze własne Banku stanowią sumę kapitału Tier I i kapitału Tier II. W skład kapitału Tier I wchodzi kapitał podstawowy Tier I. Bank nie posiada kapitału dodatkowego Tier I.

W skład kapitału podstawowego Tier I wchodzi:

- 1) instrumenty kapitałowe;
- 2) agio emisyjne związane z instrumentami kapitałowymi;
- 3) zyski zatrzymane;
- 4) skumulowane inne całkowite dochody;
- 5) kapitał rezerwowy;
- 6) fundusze ogólnego ryzyka bankowego.

Kapitał podstawowy Tier I korygowany jest o:

- 1) korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych;
- 2) wartości niematerialne wycenione według wartości bilansowej;
- 3) inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I (wynikające z zastosowania MSSF9).

W skład kapitału Tier II wchodzi zobowiązania podporządkowane.

Kapitał Tier II korygowany jest o wartość instrumentów w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, w związku z dokonaniem przez Bank znacznej inwestycji.

Struktura funduszy własnych Banku

	31.12.2021	31.12.2020
Kapitał Tier I	834 058	785 546
Kapitał podstawowy Tier I	834 058	785 546
Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	723 496	679 584
Zyski zatrzymane	-37 159	-37 159
Inne całkowite dochody	10 307	10 305
Kapitał rezerwowy	126 357	119 716
Fundusze ogólnego ryzyka bankowego	24 500	24 500
Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	-3 330	-7 096
Wartości niematerialne	-21 462	-20 193
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	11 349	15 889
Kapitał dodatkowy Tier I	0	0
Kapitał Tier II	280 064	361 912
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	280 941	362 912
Instrumenty w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji	-877	-1 000
Fundusze własne	1 114 122	1 147 458

Ekspozycja na ryzyko oraz wskaźniki kapitałowe

Przy wyliczaniu kwoty ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego Bank stosuje metodę standardową (SA), obejmującą wykorzystanie parametrów regulacyjnych wskazanych w Rozporządzeniu CRR. W zakresie ryzyka operacyjnego Bank wykorzystuje metodę wskaźnika bazowego BIA (Basic Indicator Approach). W obszarze ryzyka rynkowego oraz ryzyka z tytułu korekty wyceny kredytowej Bank wykorzystuje metody standardowe, zgodnie z wymogami regulacyjnymi określonymi w wyżej wymienionym Rozporządzeniu.

W zakresie współczynników kapitałowych, minimalne poziomy wyznaczone dla Banku wynoszą odpowiednio:

- 1) 7,1 % dla współczynnika kapitału podstawowego Tier I (CET1),
- 2) 8,6 % dla współczynnika kapitału Tier I (T1),
- 3) 10,6 % dla łącznego współczynnika kapitałowego (TCR),
- 4) 3,0 % dla wskaźnika dźwigni (LR).

Powyższe wskaźniki uwzględniają wymogi wynikające z:

- 1) art. 92 ust 1 Rozporządzenia CRR, który zobowiązuje Bank do ich utrzymywania na poziomie co najmniej:
  - a) 4,5 % dla CET1,
  - b) 6,0 % dla T1,
  - c) 8,0 % dla TCR,
  - d) 3,0 % dla LR;
- 2) buforów kapitałowych, stanowiących zgodnie z Ustawą Makro, wartości procentowe łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia CRR, ustalone w wysokości:
  - a) 0,0 % dla bufora antycyklicznego – wartość utrzymywana na niezmiennym poziomie od dnia 1 stycznia 2016 roku,
  - b) 2,5 % dla bufora zabezpieczającego – miara zwiększona od dnia 1 stycznia 2019 roku z poziomu 1,875 % obowiązującego w roku 2018,
  - c) 0,0 % dla bufora ryzyka systemowego – wartość zmieniona Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 18 marca 2020 roku, uchylającym Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017 roku, ustanawiające jego poziom w wysokości 3,0 %,

- d) 0,1 % dla bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII) – poziom zwiększony decyzją Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 14 października 2019 roku z wysokości 0,0 % (nałożony na Bank w 2016 roku w drodze indywidualnej decyzji bufor podlega corocznemu przeglądowi i weryfikacji).

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Bank utrzymywał fundusze własne na poziomie 1.114.122 tys. zł oraz łączną kwotę ekspozycji na ryzyko w wysokości 5.949.921 tys. zł, Współczynnik TCR wyniósł 18,7 %, natomiast współczynniki CET1 oraz T1 osiągnęły wartość 14,0 %. Powyższe wskaźniki ukształtowały się powyższej obowiązujących progów nadzorczych.

Jednocześnie, począwszy od dnia 28 czerwca 2021 roku - zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. d) Rozporządzenia CRR - instytucje objęte jego przepisami zobowiązano do spełniania wymogu w zakresie utrzymywania wskaźnika dźwigni (LR *Leverage ratio*) na poziomie nie niższym niż 3 %. Wskaźnik ten stanowi relację kapitału Tier I do miary ekspozycji całkowitej uwzględniającej aktywa bilansowe oraz udzielone zobowiązania pozabilansowe. Na dzień 31 grudnia 2021 roku Bank utrzymywał kapitał Tier I na poziomie 834.058 tys. zł, natomiast miarę ekspozycji całkowitej w wysokości 24.278.571 tys. zł. Wskaźnik LR ukształtował się na poziomie 3,4 %, tj. wyższym od minimalnego wymogu o 0,4 pp.

Ekspozycja na ryzyko i wskaźniki kapitałowe

	31.12.2021	31.12.2020
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	5 949 921	7 201 392
Kwota ekspozycji na ryzyko w odniesieniu do ryzyka kredytowego	5 195 742	6 411 878
Kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka operacyjnego	707 043	703 406
Kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka rynkowego	47 007	86 092
Kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu korekty wyceny kredytowej	129	16
Miara ekspozycji całkowitej	24 278 571	-
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	14,0%	10,9%
Współczynnik kapitału Tier I	14,0%	10,9%
Łączny współczynnik kapitałowy	18,7%	15,9%
Wskaźnik dźwigni	3,4%	-

Minimalny poziom funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych - MREL (*Minimum requirement for own fund and eligible liabilities*)

Pismem z dnia 16 listopada 2021 roku Bankowy Fundusz Gwarancyjny (dalej: BFG) poinformował Bank o przeprowadzonym przeglądzie planu restrukturyzacji oraz o konieczności jego aktualizacji, określając równocześnie cele śródkresowe MREL, które Bank powinien spełnić do końca każdego roku kalendarzowego w okresie dojścia do poziomu docelowego, wyznaczonego na dzień 1 stycznia 2024 roku.

Wyznaczone dla Banku wymogi MREL opierają się na strategii bail-in, tj. umorzeniu lub konwersji zobowiązań, wskazanej przez BFG jako preferowany instrument przymusowej restrukturyzacji. Zgodnie z art. 97 ust. 2b ustawy o BFG, MREL wyrażony został jako odsetek:

- 1) łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia CRR ($MREL_{TREA}$),
- 2) miary ekspozycji całkowitej, obliczonej zgodnie z art. 429 i 429a Rozporządzenia CRR ($MREL_{TEM}$).

Bank zobowiązany jest do spełniania obu wymogów jednocześnie. Wymogi MREL zostały wyznaczone na podstawie danych skonsolidowanych.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Bank spełnił pierwszy śródkresowy cel MREL przypadający na dzień 1 stycznia 2022 roku wyznaczony zarówno w oparciu o łączną kwotę ekspozycji na ryzyko, jak i wyliczony w odniesieniu do miary ekspozycji całkowitej. Osiągnięte przez Bank wskaźniki były wyższe od wartości określonych na 2022 roku przez BFG.

	31.12.2021*	Wymóg MREL wyznaczony przez BFG 01.01.2022
MREL-TREA - Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne jak odsetek TREA (%)	20,49%	11,68%
w tym: Fundusze własne i podporządkowane zobowiązania kwalifikowalne (%)	19,14%	11,29%
MREL-TEM - Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne jak odsetek TEM (%)	5,02%	3,00%
w tym: Fundusze własne i podporządkowane zobowiązania kwalifikowalne (%)	4,69%	3,00%
<i>CBR - wymóg połączonego bufora wyrażony jako % TREA</i>	-	2,60%
Nadwyżka MREL-TREA (uwzględniając CBR)	6,21 pp.	
Nadwyżka MREL-TREA podporządkowanie (uwzględniając CBR)	5,25 pp.	
Nadwyżka MREL-TEM	2,02 pp.	
Nadwyżka MREL-TEM podporządkowanie	1,69 pp.	

* dane wyliczone zgodnie z ROZPORZĄDZENIEM WYKONAWCZYM KOMISJI (UE) 2021/763 z dnia 23 kwietnia 2021 roku ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne do celów stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE w odniesieniu do sprawozdawczości nadzorczej w obszarze minimalnego wymogu w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych oraz podawania tego wymogu do wiadomości publicznej

Kapitał wewnętrzny

Bank wyznacza kapitał wewnętrzny zgodnie z Rozporządzeniem MRiF, w oparciu o Instrukcję ICAAP. Kapitał wewnętrzny, zgodnie z definicją art. 128 ust 1. pkt 2 Ustawy, stanowi szacowaną kwotę kapitału, niezbędną do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz wpływu zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniającą przewidywany poziom ryzyka.

W procesie oceny istotności wpływu poszczególnych rodzajów ryzyka na działalność Banku oceniane są następujące rodzaje ryzyka: kredytowe, stopy procentowej w księdze bankowej, operacyjne, koncentracji, walutowe, rynkowe instrumentów finansowych w księdze handlowej, płynności, cyklu gospodarczego, kapitałowe, strategiczne, reputacji, modeli, transferowe i kraju, braku zgodności, inwestycji w podmioty zależne, wyniku finansowego oraz nadmiernej dźwigni.

Dla rodzajów ryzyka ocenionych jako istotne wyznaczony zostaje kapitał wewnętrzny. Wielkość kapitału wewnętrznego Banku obliczana jest jako suma wszystkich skwantyfikowanych w jednostkach pieniężnych rodzajów ryzyka.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku kapitał wewnętrzny alokowany został na następujące rodzaje ryzyka: kredytowe, operacyjne, rynkowe, CVA, stopy procentowej w księdze bankowej, inwestycji w podmioty zależne, braku zgodności oraz modeli.

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku**

(w tys. zł)

Łączna kwota kapitału wewnętrznego oszacowana została na poziomie 654.916 tys. zł, a jego udział w kapitale dostępnym na pokrycie ryzyka wyniósł 58,78 %. Nadwyżka funduszy własnych nad kapitałem alokowanym na ryzyka Filaru I oraz II pozwoliła na osiągnięcie omawianej relacji na poziomie korzystniejszym zarówno w porównaniu do limitu wynikającego z przepisów nadzorczych, jak i ustalonego w regulacjach wewnętrznych Banku.

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
Kapitał wewnętrzny	654 916	858 599
Filar I	475 994	576 112
Filar II	178 922	282 487
Nadwyżka (+) / Niedobór (-) funduszy własnych	459 206	288 859
Kapitał wewnętrzny / fundusze własne (w %)	58,78%	74,83%

Podpisy

13 kwietnia 2022 roku	Artur Adamczyk Prezes Zarządu	Podpisano podpisem elektronicznym
-----------------------	----------------------------------	--------------------------------------

13 kwietnia 2022 roku	Robert Banach Wiceprezes Zarządu	Podpisano podpisem elektronicznym
-----------------------	-------------------------------------	--------------------------------------

13 kwietnia 2022 roku	Krzysztof Kokot Wiceprezes Zarządu	Podpisano podpisem elektronicznym
-----------------------	---------------------------------------	--------------------------------------

13 kwietnia 2022 roku	Anna Zawada Główny Księgowy Banku	Podpisano podpisem elektronicznym
-----------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

Niniejsze sprawozdanie zawiera 164 kolejno ponumerowanych stron.